

הקדמה – ספר הישר

1. כדי לקרא בספר תורת משה, על האדם הקורא ליישם את עקרונות היושר הטבעיים של החיים. ובכך, הוא בעיקר יעסוק; במודעות אל חיוו עצמו – כפי שהם מתרחשים בזמן הווה.
2. למרות שזמן הווה זמין לפעולות האדם, הוא איננו זמין למחשבתו, ולכן ניתן להגיע אליו (במודעות) דרך זמן עבר. הווה אומר, כדי להגיע אל הרגע הנוכחי, אפשר להיזכר – להעלות במחשבה זיכרונות, ואותם לחבר אל ההווה.
3. בספר זה אנו נדגים את הפעולה של להיזכר¹. לצורך כך, לקחנו את ספר תורת משה² שהוא זיכרון עתיק, וחיברנו אותו אל האמיתות הטבעיות הקיימות בכל רגע, ובכל אדם. כלומר, כדי להתרכז במציאות³ של חיי האדם בהווה, אנו נתחיל להתרכז בספר תורת משה.
4. כאשר מתרכזים בספר תורת משה; צריך לעקוב אחרי מלאכת הכתיבה עצמה, ורק בשלב הבא, לנסות ולהבין את המשמעות התיאורית של הנכתב. הסיבה לכך היא; שמלאכת הכתיבה – להבדיל מהבנת הנקרא⁴ – היא הזיכרון הקבוע⁵ שנמצא בספר.
5. חיבור הזיכרון הקבוע אל ההווה, להלן; התבוננות דרך עיני הסופר המקראי⁶ והעלאת המחשבה הנקייה, הטבעית והישרה – הקיימת בספר תורת משה – יוצרת את "ספר הישר". וזאת מפני שיושר הוא פועל יוצא של זיכרון.
6. ספר הישר (סיפור הביאור הישר של הזיכרון הקבוע המצוי בספר תורת משה), מביא את הקורא אל המרחב בו נמצא הסופר המקראי.
7. מזמן שהקורא שרוי במרחב בו פועל הסופר המקראי (יושר וניקיון), מוסר הכיסוי מעל כלי המשכן (1. מנורת הזהב 2. ארון הברית/עדות), והם מתגלים כדימוי ספרותי ל: 1. תרשים זרימה שמתאר את העלילה. 2. שלד ספרותי/תבנית ספר תורת משה.
8. היכולת להכיל בצורה ישרה את העלילה של המקרא (או לפחות את העלילה של: ספר תורת משה, יהושע, שמואל ואיוב), מביאה את הקורא לראות את תרשים הזרימה שעל פיו נערכו הספרים האלו.
9. ראיית (המנורה) תרשים הזרימה של הספרים הנ"ל, מסייעת לקורא לראות את התבנית שעל פיה כתוב ספר תורת משה. ראיית התבנית (הארון), מובילה לחוויה יחידנית (סינולרית) אשר שמה; "יהוה", והיא תוצאה של תהליך שנקרא "בריאה". זהו תהליך למידה בו נבראים במוחו של הקורא קשרים עצביים חדשים – כדי להכיל את המידע על חוויית יהוה.
10. ההשתתפות בתהליך (בריאה) ובחוויה (יהוה), מותנה בקיום החוקים של החיים, שהם עשרת הדברים⁷ המייצגים את עקרונות היושר הטבעיים – ושעל פיהם בנוי האדם עצמו⁸.

¹ במשמעות של הפעולה הטבעית שכל אדם עושה, כדי לקבל תשקופת/פרספקטיבה נכונה על המציאות.

² ספר תורת משה הוא עבודת מחקר עתיקה (עדות) על הדרך כיצד לעבור את המחסום הרגשי ולהתפתח. האדם מאמת את תפיסת המציאות שלו על פי הזיכרון.

³ המשמעות של מילה, מקבלת הבנה שונה בהתאם לזמן, מקום ובעיקר לצורה בה היא נהגת. הווה אומר, הפירוש של המילה איננו קבוע, ותלוי באופן הקריאה.

⁴ ספר תורת משה הועתק במשך אלפי שנים בצורה נאמנה למקור.

⁵ (שושלת/גילדה) אנשי ידע משותף/משלים, והסתכלות אחידה על הטקסט של ספר תורת משה. בין היתר, היו מיומנים במלאכת הכתיבה ובידיעתם את **נפש האדם**.

⁶ החוקים הישרים של החיים (לא תרצח, לא תגנוב וכו').

⁷ האמת הביולוגית של יצור רב תאי, כלומר, "הברית" שיש לאדם עם החיים.

⁸

סיכום ההקדמה לספר הישר:

1. מאז ועד היום, בכל אחד, מצויים עקרונות יושר טבעיים – שהם החוקים של החיים.
2. כדי להבין מה קורה בחיים היום, צריך להבין מה קרה בעבר.
3. כדי להבין מה קרה בעבר, צריך להשתמש בזיכרון.
4. כאשר משתמשים בזיכרון, צריך להיות ישרים.
5. זיכרון ישר – יוצר את ספר הישר.
6. "ספר הישר" הוא המרחב בו אפשר לפגוש את הסופר המקראי.
7. במרחב של הסופר המקראי, כלי המשכן הם דימוי; לעלילה, ולשלד הספרותי של הספר.
8. תרשים הזרימה של העלילה, מסייע לקורא לראות את השלד הספרותי.
9. השלד הספרותי (התבנית) של ספר תורת משה, בנוי לפי תבנית האדם⁹/הסופר – יהוה.
10. כדי לראות את תבנית האדם, על הקורא ליישם את עקרונות היושר הטבעיים של החיים.

www.seferhayashar.com

⁹ ספר בראשית פרק א פסוק כ"ו: "ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו".

פתח דבר

כאשר מחפשים את המשמעות של המונח "ספר הישר", צריכים להתחיל מהמקור, להלן, הסוף של ספר תורת משה, שהוא ספר יהושע, בו מופיע לראשונה המונח: "ספר הישר".

על פניו, לא ניתן להתעלם מהעובדה, כי אזכור זה של ספר הישר, מופיע בפסקה המתארת עלילה סוחפת רגשית, בה מתרחשים שני אירועים במקביל, האחד; קיום ההבטחה לאברהם (בני ישראל נכנסים לארץ המובטחת). והשני; שלכאורה, ההבנה שעולה מדברי הסופר היא; שהשמש דוממת והירח עומד¹⁰.

ברגע מבלבל ומרגש שכזה, אדם שקורא בכתובים, ניצב בין שתי אפשרויות: להישאר (לחקור¹¹) בכתוב ולחפש בו תשובות מעשיות, או לפרוש מהכתוב ולהיסחף ברגשות, קרי, לטעות במדבר¹².

אם הקורא ייסחף ברגשותיו, הוא יכשל ויאמין שכדור הארץ עצר מסיבובו. אבל, אם הקורא יהיה יציב ברגשותיו ויישאר עם הכתוב, הוא יבחין; 1. המילה "שמש" מופיעה בכתובים לראשונה בברית בין הבתרים (ספר בראשית פרק ט"ו פסוק י"ב), הווה אומר, הסופר לא השתמש במילה "שמש" קודם לכן¹³. 2. בברית בין הבתרים ניתנה ההבטחה (לאברהם) אשר מתקיימת, בספר יהושע.

כלומר, בזמן מתן ההבטחה (לאברהם בברית בין הבתרים), המילה שמש מופיעה. ובזמן קיום ההבטחה (ביהושע), לכאורה השמש נעצרת, והמונח "ספר הישר" מופיע,

הווה אומר, זהו סגנון כתיבה מסקרן, מעורר ומאתגר חשיבה בגלל השילוב של; אירועים עלילתיים (ברית בין הבתרים/כניסת בני ישראל לארץ) ואירועים ספרותיים (הופעה ראשונה של המילה "שמש" אצל אברהם, והופעה ראשונה של המונח "ספר הישר" אצל יהושע).

כדי להתגבר על אתגר החשיבה שמציב הסופר, הצעד הראשון צריך להתחיל עם גישה אל המסמך המקורי, ובלי דעות מוקדמות. כלומר, כדי למצא את התשובה של הסופר, על הקורא לבחון רק את דברי הסופר המקראי, מתוך התבוננות ושימת לב אל מלאכת הכתיבה עצמה. וזאת עלינו לעשות מפני; שעבודת הכתיבה היא הגורם הקבוע בספר, והיא זו בלבד שמייצגת את דעת הסופר ואת כוונתו בצורה דייקנית ונקייה – בלי פירושים¹⁴.

לסיכום: אם רוצים לדעת על מה מדבר הסופר, צריך להתייחס (לקרא/להקשיב) רק אל דבריו כפי שהם מופיעים בכתוב בצורה שלמה ונקייה.

כאשר עובדים לפי העיקרון של בחינת המסמך המקראי בצורה שלמה וללא תוספות, ספר הישר מתהווה לפי הסדר הבא:

1. בחינה של דברי הסופר, מביאה את הקורא לראות את עקרונות/חוקי הכתיבה של המסמך.
2. עבודה עם המסמך המקראי, לפי חוקי כתיבתו, מגלה את הקשרים ואת התבנית המצויה בו. כלומר, רואים במסמך קו מנחה, המצביע על אחדות, היגיון ותכנון מוקדם.
3. תיעוד הקו המנחה, הקשרים והתבנית בספר תורת משה, נקרא "ספר הישר".

¹⁰ מצב לא טבעי.

¹¹ אי הטבעיות (אנומליה טקסטואלית) מעודדת מחקר.

¹² בקול הפנימי/דיבור.

¹³ נניח שבפרק הבריאה זו שפה מליצית, אבל מה עם סיפור נוח? הרי ידוע שקשת נוצרת מאור השמש.

¹⁴ אף סופר לא מחכה לפרשנים. אם הוא רוצה להגיד משהו – הוא אומר, בגלל זה הוא כותב ומפרסם.

לספר הישר שהתהווה, יש שני חלקים:

החלק הראשון, מספר ומראה את חוקיות הכתיבה והקו המנחה של "הסופר המקראי", כפי שהוא משתקף בספר תורת משה, יהושע, שמואל ואיוב. והחלק השני של ספר הישר, מתרכז בספר תורת משה, ומבאר את המטרה שלשמה הוא (ספר תורת משה) נכתב.

החלק הראשון עוסק בראיה של הכתוב ומדגים את צורת החשיבה¹⁵ – כולל קביעת החוקים לקריאה נכונה – חלק זה נקרא "המנורה". והוא נקרא כך בגלל צורת תרשים הזרימה שהתהוותה מרישום הקווים הישרים (קנים), המחברים בין הסיפורים שעברנו במקרא.

למנורה (הזו) יש שבעה קנים¹⁶, הווה אומר, מקבילות סופריות¹⁷ על מקבילות ספרותיות¹⁸. שלושה זוגות קנים מדגימים את הקשרים: 1. בין כניסת בני ישראל לארץ המובטחת לבין ברית בין הבתרים. 2. בין קינת דוד לתפילת חנה. 3. ובין סיפור איוב לסיפור אברהם. הקנה השביעי מגלה את האבנים¹⁹ שציווה משה, ואותם הקים יהושע, ועיקרן הוא תמצית ספר הישר²⁰, וזו העדות הראשונה של הסופר המקראי.

החלק השני נקרא ה"ארון", שם רואים את תבנית הארון שהיא השלד ספרותי של ספר תורת משה. חלק זה עוסק בדימויים של התבנית המצויה בארון, בספר תורת משה ובאדם. ובנוסף יש בו גם את העדות של כותב ספר הישר, עדות נוספת זו, מתארת את דרך ההגעה אל המצב היחידני. הגעה אל מצב זה, היא המטרה של כתיבת ספר תורת משה.

הערות:

1. ספר תורת משה/ספר הישר נכתב בלשון זכר בגלל הדגש על הזיכרון. אין דבר זה מעיד על מעמד האישה. האישה השתתפה בעדות ובכתיבת ספר תורת משה²¹ ודמותה עושה את השינויים בעלילה²².

2. כדי לחוות את המסמך המקראי בצורתו המקורית, העבודה בספר הישר עומדת על שתי הנחות יסוד, האחת היא; הנאמנות למקור של עותק ספר תורת משה, הנמצא בידנו כיום²³. והשנייה היא; מתן משקל והתחשבות בעובדות בלבד כפי שהן מופיעות: א. במסמך המקראי. ב. כתוצאה מחקירה פנימית. ג. עלו במחקר מדעי.

3. העיסוק במסמך המקראי מבחינה מציאותית (מה שקיים היום) הוא עיסוק בשפה העברית בכלל ובנפש האדם בפרט²⁴. לפי כן, ההמלצה הגורפת היא: לקרוא לאט²⁵ ובצמוד לספר תורת משה כי; א. הוא המסמך המקראי המקורי. ב. עליו אנו נשענים.

¹⁵ לוגיקה.

¹⁶ קווים ישרים המדגימים את הקשרים בין המקבילות. כלומר, ישנם שישה סיפורים שנחבר אותם בזוגות והסיפור השביעי הוא "ממד" נוסף – לא ידוע, שהתגלה בסיפור הראשון.

¹⁷ שיטת הכתיבה (טכניקה).

¹⁸ עלילה.

¹⁹ מילים. ספר דברים פרק כ"ז פסוק ח': "וכתבת על האבנים את כל דברי התורה הזאת באר היטב".

²⁰ דברי יהוה נשמעים מפי איש.

²¹ נשות למך/בנות צלפחד.

²² "אימהות קובעות". חוה החכימה את האדם, והאימהות ניתבו את המהלך של כתיבת ספר תורת משה על ידי בחירת היורש.

²³ נוסח המסורה ללא ניקוד וללא טעמים.

²⁴ לא צריך להיות מומחה גדול במקרא, העברית שכתובה בספר תורת משה היא שפה מדוברת, והאמת היא

דבר שכל אחד יכול לחוש, קרי דבר מובן מאליו.

²⁵ לזכור מה נכתב ולקרוא הכול.

חלק ראשון – המנורה

תוכן העניינים:

פתיח (זיכרון).

פרק א – קביעת כללים.

בפרק זה נבחן את הופעת צירוף המילים "ספר הישר" במקרא, ועל פי עבודת הסופר נקבע כללים שיאפשרו לנו לקבל תשובות בלי לפרוש מהכתוב.

פרק ב – מעשה המנורה.

בפרק זה נצרוף את המונח "ספר הישר" משני המקומות בו הוא מופיע. אנו נראה שהעבודה לפי הכללים של ספר הישר מביאה תובנות חדשות, ובאמצעותן שרטוט של שני קנים מהמנורה.

פרק ג – ישר מגיעים אל איוב.

בפרק זה נמצא את המילה "הישר" בצומת סיפורית שנקראת "מרה". משם נמשיך לכיוון ספר מאוחר יותר – איוב.

פרק ד – איוב ירא אלוהים.

בפרק זה נבדוק כיצד איוב קשור לראיה,

פרק ה – גילוי המנורה.

בפרק זה נחזור אל ההתחלה, ונגלה את המנורה.

פרק ו – תקציר המנורה הראשונה.

בפרק זה נראה את המנורה הראשונה של הרואים (משה/יהושע/שמואל).

פרק ז – נספח שאלות ותשובות.

פתיח

לקו ישר יש רק ממד אחד.

אם נרצה למתוח קו ישר בין שני מקומות שמדברים על אותו נושא בספר תורת משה, יעבור הקו הארוך ביותר בין ראיה לעיניים. הראיה מופיעה בפסוק הרביעי בספר בראשית: "וירא אלוהים כי טוב", והעיניים מופיעות בשלוש המילים האחרונות בספר דברים: "לעיני כל ישראל".

ספר הישר עובר בקווים ישרים לאורך כל ספר תורת משה. הוא מראה את השיטה שבספר תורת משה בעבור האדם החושב, לראות ולהכיל (להבין/לדעת) את הרעיון האלוהי ולהגיע למקום של ידיעה בלתי אמצעית²⁶.

הדרך להגיע לידיעה בלתי אמצעית היא להתבונן ישר. הנכם מוזמנים לעשות את המסע במקרא דרך עיניו וצורת חשיבתו של הסופר המקראי.

²⁶ אובייקטיבית.

פרק א

המונח "ספר הישר" מאוזכר בשני מקומות בתנ"ך:
 בספר יהושע במעמד הכניסה לארץ²⁷: "וידם השמש וירח עמד עד יקם גוי איביו הלא היא כתובה על ספר הישר".
 ובספר שמואל בקינת דוד על שאול ויהונתן²⁸: "ויאמר ללמד בני יהודה קשת הנה כתובה על ספר הישר".

ובכן, אלו הן שתי ההופעות של המונח. כדי להתרכז ולא להתבלבל (מידע כפול כמו ראייה כפולה, עלול לתעתע), עלינו לקרא את שתי הפסקאות האלו, בצורה מסודרת, וסדר הוא חוקים טבעיים. אנו נשתמש בחוקים טבעיים, כדי להתרכז ולהגביל את היסחפות המחשבה:
 1. מכיוון שהמונח מופיע ביהושע לראשונה, יהיה זה רק טבעי וישר לדון בו קודם.
 2. ומכיוון שהמונח מתפרס ונמצא בשתי מקומות, נקבע, כי עלינו להסתכל על התמונה הרחבה, לפני שנגיע למסקנות.

לפי החוק הראשון, מתחילים ביהושע. וביהושע כתוב: "שמש בגבעון דום וגו'". אבל לפי החוק השני, אי אפשר עדיין להגיע למסקנה, אם השמש עצרה/התעכבה לפני שנסתכל על התמונה הרחבה, לכן, עלינו לחפש עוד מקום בכתוב בו השמש לכאורה נעצרת או מתעכבת.
 וכאשר נחפש²⁹ מקום כזה, אנו נמצא את ברית בין הבתרים.
 ומיד על פניו אפשר לראות;

1. ישנו קשר רעיוני, ספרותי ומילולי ברור בין; סיפור מעמד הכניסה לארץ לבין סיפור ברית בין הבתרים, כלומר, קשר זה יוצר מקבילה ספרותית.
2. המונח "ספר הישר" מופיע על המקבילה הספרותית בספר יהושע.

נפרט את הקשר שגילינו, כי הוא זה שיוצר מקבילה ספרותית:

1. בברית בין הבתרים – הובטחה הארץ, ובמעמד הכניסה – ההבטחה מקוימת.
2. בברית בין הבתרים – "פתחו" חשבון עם האמורי, ובמעמד הכניסה לארץ – סוגרים את החשבון עם האמורי.
3. בברית בין הבתרים – השמש משתתפת בסיפור וממלאת תפקיד, וגם במעמד הכניסה לארץ – השמש משתתפת בסיפור, ויש לו תפקיד.

העובדה הראשונית היא; שצירוף המילים "ספר הישר" מופיע במקבילה ספרותית. לכן, עלינו לבדוק; האם המונח "ספר הישר" הוא; מונח עלילתי הקשור לסיפור, או אולי הוא; מונח ספרותי הקשור למקבילה הספרותית עליה הוא יושב, או אולי, גם וגם?

אך טרם שנכנס לעומק הבדיקה, בואו ונבחן את המונח "ספר הישר" בהופעתו האחרת בספר שמואל. יתכן ויש קשר בין שני האזכורים של צירוף המילים; "ספר הישר".

²⁷ ספר יהושע פרק י' פסוק י"ג.

²⁸ ספר שמואל ב' פרק א' פסוק י"ח.

²⁹ עושים זאת על ידי חיפוש המילה "שמש" במנוע חיפוש בתנ"ך (קונקורדנציה).

כשניגשים אל המונח "ספר הישר" בספר שמואל, מיד רואים שהוא לא מתחבר עם ההופעה הראשונה ביהושע. אין חיבור ישיר בין קינת דוד לבין מעמד הכניסה לארץ או ברית בין הבתרים. אבל רואים דבר חדש; הפניה אל הקורא משתמשת בסגנון שונה. בשמואל ההפניה לספר הישר נכתבת במילה הנה, ובספר יהושע הסופר בחר במילים הלא היא.

ובכן, ידוע לנו שהמקבילה הספרותית של מעמד הכניסה לארץ היא לא נמצאת בספר יהושע – היא נמצאת בספר בראשית. אם כך, האם יתכן והמילה "הנה" אומרת לנו, שהמקבילה הספרותית לקינת דוד, מצויה הנה כאן – בספר שמואל?

אין לנו הרבה עם מה לעבוד, מפני שבמבט כללי ראשוני, לא רואים חיבור/הידוד³⁰ בין שני המקומות שבהם המונח מופיע (יהושע ושמואל). ולכן, לא ניתן להפיק בזמן הזה, הבנה מוצקה מהכתוב, לגבי המשמעות של "עצירת כדור הארץ", ו/או המונח "ספר הישר". אבל, צורת הפניה השונה בשניהם מסקרנת, ואמורה בהמשך, לעורר עניין.

אם כך, הרי בתחילה עלינו לבאר את המונח "ספר הישר", מהמקבילה הספרותית שבה הוא מופיע לראשונה. כלומר, עלינו לחזור אל המקבילה של יהושע/אברהם, ולקבוע משם כללים, שעל פיהם נחקור את המסמך המקראי. זאת כדי לראות, האם "ספר הישר" הוא מונח עלילתי³¹ ו/או ספרותי. ואם כן, ומה היא משמעותו?

כלומר, 1. אנחנו נתחיל לחקור ולבדוק את החוקיות הספרותית והעלילתית הקיימת בקשר בין; מעמד הכניסה לארץ המובטחת אל ברית בין הבתרים. 2. ננסה לראות מה הם הכללים שעל פיהם בנויה המקבילה (יהושע/אברהם). 3. ואולי על פי אותם כללים, לאתר מקבילה ספרותית ו/או עלילתית עבור קינת דוד, שיתכן ונמצאת בספר שמואל.

עקרונות הכללים יהיו:

1. הכללים יהיו חייבים להיות חצובים מאופן הכתיבה, וניתנים לזיהוי לאורך הכתיבה עצמה.
2. כללים אלו יהיו חייבים להיות באפשרותו³² של הסופר המקראי.
3. הכללים צריכים להיות תקפים לאורך כל מסמך³³ שנחקר.
4. הכללים צריכים לאפשר ולהניב תובנות חדשות – שעומדות ביחס ישר אל כלל הכתוב.

לסיכום: אנו נגביל ונשאב את הכללים מהמסמך המקראי, ומעצמנו³⁴ בלבד. כך נשמור על מכנה משותף³⁵ ביננו היום, לבין הסופר המקראי אז.

³⁰ מערכת גומלין.

³¹ 1. האם הוא ספר נפרד הכולל את סיפורי יהושע ודוד? 2. מדוע שיהושע ודוד יתנו הפניות לספר נפרד ממה שהם עצמם כותבים?

³² ברשותו/שימוש.

³³ של הסופר המקראי.

³⁴ שכל/מחשבה ישרה, להלן, בסיס הידע והאמת הפנימית שהקורא יכול להעיד עליה.

³⁵ טקסט והיגיון, אלו כלים בסיסיים שבאודאות היו בידי הסופר המקראי, ושהוא יכל לצפות שיהיו בידנו כיום.

המידע שיש בידנו מהופעה הראשונה של המונח "ספר הישר" עד כה הוא:

סקרנות – הסקרנות התעוררה על רקע הפניה של הסופר אל הקורא³⁶ לעיין ב"ספר הישר", כדי להבין את מצבם הלא טבעי לכאורה, של גרמי השמיים.
 עובדה – בחירת המילים היא עבודה של הסופר – זה הוא כתב³⁷.
 עובדה – המונח "ספר הישר" מופיע על מקבילה ספרותית; "הבטחה וקיומה".
 עובדה – הסופר ממחזר מושגים ספרותיים קודמים³⁸; חמישה מלכים, אמורי וכו'.
 עובדה – בפסקה של יהושע המונח "שמש" חוזר על עצמו שלוש פעמים. ובברית בין הבתרים המילה "שמש" זורחת על הכתוב בפעם הראשונה בתנ"ך, וגם מופיעה שם פעמיים.

נצמצם את העובדות עד כה: המונח "ספר הישר" מופיע על מקבילה ספרותית המורכבת מעלילה ועבודת סופר³⁹, כאשר אחד מהסיפורים הוא מוקדם לשני.
 ובמשפט אחד: (המונח "ספר הישר" מופיע כ) עבודה סופרית על מקבילה ספרותית מוקדמת.

משפט זה מכיל את כל המידע שיש לנו (על "ספר הישר"), וממשפט זה עלינו לשאוב כללים.

נתחיל לייצר כללים מהמידע:

1. עובדה היא שברית בין הבתרים היא החוזה/הבסיס של מעמד הכניסה לארץ, ומכיוון שכך, אנו נלמד שהחשיבות עולה ככל שרעיון/מילה מופיעים מוקדם יותר⁴⁰ בכתיבה. ולכן, אנחנו נקבע את הכלל הראשון שיהיה: מוקדמות⁴¹.
2. המילים החוזרות וסגנון הכתיבה של הסופר יכולים להיכלל בכלל אחד, יען כי; אלו גורמים שבשליטת הסופר. ולכן, אנו נקבע אותם בתור הכלל השני שיהיה: מילים חוזרות.
 הווה אומר, בכל פעם שנראה במסמך המקראי עבודת כתיבה מסקרנת, רעיון או מילה שחוזרים על עצמם, נשים לב, נבדוק, נשאל שאלות ונעקוב⁴² לראות מה הסופר רוצה שנבין.
3. נותרה לנו רק השאלה של הסופר המקראי ביהושע, האם זה כתוב או לא כתוב על "ספר הישר" (ו"איך נפלו גיבורים" בשמואל)?
 אנחנו נניח שאם הסופר המקראי שואל את הקורא במישרין, הוא, כנראה חושב שהקורא יכול לענות. לכן, הדבר המתבקש מהכלל השלישי הוא; היכולת לקדם את ההבנה עם מידע חדש מעוגן בכתוב, ומתן תשובות מוחלטות על שאלות הסופר.

³⁶ כאילו יש ביניהם הבנה קודמת, "הלא היא כתובה וגו'".

³⁷ העברית הומצאה כדי לכתוב את ספר תורת משה.

³⁸ כבר הופיעו בברית בין הבתרים.

³⁹ להבדיל מהעלילה. קרי, העבודה של הסופר עצמו – זה שכתב את המסמך כגון: עריכה ו/או שימוש במילה, אופן כתיבתה (כתיב חסר/מלא), בחירת הדימוי וכיוצא באלו – עבודה סופרית. כמו כן ובנוסף, גורמים/משתנים הנתונים לשליטתו של הסופר כגון: סגנון, קצב ועוד.

⁴⁰ הם מכילים יותר מידע בצורה מרוכזת, ותמיד המוקדם יהיה הקובע וההווה את נקודת היחס. לכן, כל

ההופעות החוזרות הן התפתחות של הסיפור/הרעיון הראשון.

⁴¹ כפשוטו – מה נכתב קודם.

⁴² אחרי מסלול המילה לאורך הכתוב החל מהופעות הראשונות/החוזרות של מילה, או כל ניסיון אחר של הסופר המקראי למשוך את תשומת ליבנו אל הכתוב עצמו (אנו נהפכים להיות ה"מבקרים" של הסופר המקראי).

ונוסיף על כך; אם נצליח לענות על השאלות בעזרת הכללים האלו שחצבנו מהמידע, הרי גם הכללים שקבענו נכונים. ולכן נסכם את הכלל השלישי, והוא יהיה: תובנות/חוקים ומשפטים⁴³.

הכללים שקבענו הם בסך הכל הגיוניים. הראשון אומר שמה שמופיע בכתיבה קודם – חשוב יותר. הכלל השני אומר, אם יש גורמים לא טבעיים/רעיונות או מילים שחוזרות על עצמן נבדוק אותם. והכלל השלישי אומר, שיתכן וקריאה של המקרא בעזרת הכללים האלו תעזור; לקדם את הדיון, ולקבל תשובה מבוססת מהכתוב, על מהות המונח "ספר הישר".

סיכום פרק הפתיחה והעבודה שנבצע בהמשך:

ההנחה שלפנינו היא: צירוף המילים "ספר הישר", מעיד על שיטת קריאה שטמן הסופר המקראי, בכתוב עצמו. מונח זה מופנה אל הקורא, ואינו בהכרח מעיד על ספר נפרד, ולכן;

מכיוון שלא ידועה לנו המשמעות של צירוף המילים "ספר הישר" עלינו: 1. לבודד/להתעלם⁴⁴ מהמונח "ספר הישר". 2. לנתח את הכתוב ולהבין את הפסקה בה צירוף המילים "ספר הישר" נמצא. 3. לחזור אל המונח "ספר הישר" עם ההבנה החדשה שרכשנו מניתוח הכתוב.

לסיכום: בעזרת חשיבה ישרה, המסמך המקראי והכללים שמצאנו⁴⁵, ננסה להבין את הפסקאות שבהן ישנה הפניה ל"ספר הישר", ואם נצליח להבין אותן, אולי נוכל להבין גם את המשמעות של המונח "ספר הישר".

השיטה בה ננתח את הכתוב, צריכה להיות אחידה ומסודרת ולכן; אנו נגדיר אירועים חוזרים בדיון⁴⁶, ונקצה להם שמות מתוך אוצר המילים בהן השתמש הסופר המקראי. כלומר, נשתמש בשיטה של הסופר המקראי, כדי לעבד את הכתוב בצורה אחידה ומסודרת.

השמות ותכונותיהם:

כפתור – זה המקרא, הוא סגור וכתוב בצורה מרוכזת, ניתן להכיל אותו.
פרח – הוא התבוננות על המקרא במבט כללי, בצורה רחבה ופתוחה.
מחתה – היא המכנה/הרעיון המשותף של המבטים הכלליים (נקראת מחתה⁴⁷ מפני שבעזרתה ניתן לאסוף רעיונות כלליים/רחבים – פרחים).
מלקחיים – הוא חיבור בין שני קטעי מקרא (נקראים מלקחיים מפני שבעזרת מלקחיים ניתן לאחוז במשהו מוצק – כפתורים).
גביע – הוא שלב בדיון בו מעמתים ומשווים את המקרא ביחס להסתכלות הרחבה, ובדיומו; גביע הוא שלב בדיון שבו מוזגים את הכפתורים ואת הפרחים, ומוהלים אותם לדעה אחת.
קנה – הוא הקשר ההגיוני, כלומר, הקו הישר שעולה ומחבר בין כלל הגורמים שעלו בדיון.
אור – הוא ההבנה החדשה שמראה את התמונה הגדולה בה השתתפו כלל הגורמים בדיון.

⁴³ הסופר המקראי כתב משהו – צריכה להיות לעלות מדבריו תובנה (תובנות) שמתהווה באופן חוקי מהמסמך (על פי חוקים/כללים) ונראית/מעוגנת לכלל אורך הכתוב בצורה ישרה (משפטים).

⁴⁴ כמו שפותרים משוואה עם נעלם אחד, פותרים את התרגיל, ורק אחר כך מתקבל ערך הנעלם.

⁴⁵ מוקדמות/מילים חוזרות/תובנות.

⁴⁶ שפה היא ביטוי מילולי לאירועים חוזרים, כך במתמטיקה וכך גם בעברית.

⁴⁷ מחתה היא סוג של כף רחבה.

פרק ב

(בידוד⁴⁸ המונח "ספר הישר") וניתוח הכתוב בהופעה הראשונה – ספר יהושע:

1. (כפתור) "הלא היא כתובה על ספר הישר".

2. (פרח) מבט כללי על ספר יהושע ועל האירוע:

יהושע הוא משרת משה אשר התמנה להשלים את המלאכה ולהכניס את העם לארץ בהתאם לברית עם אבות. על פי הכתוב, ההפניה אל "ספר הישר" מופיעה בזמן שיא של קיום ההבטחה האלוהית בת מאות השנים לכניסה אל כנען.

3. (כפתור) מקרא ספר יהושע פרק י':

"מעמד הכניסה לארץ"

[א] ויהי כשמוע אדוני צדק מלך ירושלים כי לכד יהושע את העיי ויחרימה כאשר עשה ליריחו ולמלכה כן עשה לעיי ולמלכה וכי השלימו יושבי גבעון את ישראל ויהיו בקרבם
 [ב] וייראו מאוד כי עיר גדולה גבעון כאחת ערי הממלכה וכי היא גדולה מן העיי וכל אנשיה גיבורים
 [ג] וישלח אדוני צדק מלך ירושלים אל הוהם מלך חברון ואל פראם מלך ירמות ואל יפיע מלך לכיש ואל דביר מלך עגלון לאמור
 [ד] עלו אליי ועזרוני ונכה את גבעון כי השלימה את יהושע ואת בני ישראל
 [ה] וייאספו ויעלו חמשת מלכי האמורי מלך ירושלים מלך חברון מלך ירמות מלך לכיש מלך עגלון הם וכל מחניהם ויחנו על גבעון ויילחמו עליה
 [ו] וישלחו אנשי גבעון אל יהושע אל המחנה הגלגלה לאמור אל תרף ידיך מעבדיך עלה אלינו מהרה והושיעה לנו ועוזרנו כי נקבצו אלינו כל מלכי האמורי יושבי ההר
 [ז] ויעל יהושע מן הגלגל הוא וכל עם המלחמה עימו וכול גיבורי החיל
 [ח] ויאמר יהוה אל יהושע אל תירא מהם כי בידך נתתם לא יעמוד איש מהם בפניך
 [ט] ויבוא אליהם יהושע פתאום כל הלילה עלה מן הגלגל
 [י] ויהוהם יהוה לפני ישראל ויכם מכה גדולה בגבעון וירדפם דרך מעלה בית חורון ויכם עד עזקה ועד מקדה
 [יא] ויהי בנוסם מפני ישראל הם במורד בית חורון ויהוה השליך עליהם אבנים גדולות מן השמיים עד עזקה וימותו רבים אשר מתו באבני הברד מאשר הרגו בני ישראל בחרב
 [יב] אז ידבר יהושע ליהוה ביום תת יהוה את האמורי לפני בני ישראל ויאמר לעיני ישראל שמש בגבעון דום וירח בעמק איילון
 [יג] ויידום השמש וירח עמד עד ייקום גוי אויביו הלא היא כתובה על ספר הישר ויעמוד השמש בחצי השמיים ולא אץ לבוא כיום תמים
 [יד] ולא היה כיום ההוא לפניו ואחריו לשמוע יהוה בקול איש כי יהוה נלחם לישראל.

⁴⁸ בידוד המונח = לא ננסה להסביר אותו או לדון בו, אלא רק עד אחרי שנבין את הפסקאות בהן הוא מופיע.

צמצום הרעיון המצוי בפסקה "מעמד הכניסה לארץ":
 חמשת מלכי האמורי התקיפו את העיר גבעון שכרתה ברית עם יהושע. והוא בתגובה,
 הפתיע את מלכי האמורי, וניצח אותם ניצחון מוחץ וקסום שמתחיל את כניסתם של בני
 ישראל אל הארץ המובטחת.

4. (מחתה – חיבור בין פרחים) יהושע מכניס את העם לארץ שהובטחה בברית בין הבתרים
 וניתן לראות מיד את החיבור בין שני הסיפורים, זו מקבילה ספרותית של הבטחה וקיומה הן
 לגבי הארץ, והן לגבי יושבי הארץ, קרי, האמורי לכן נעבור אל ברית בין הבתרים.

5. (פרח) מבט כללי על סיפור ברית בין הבתרים:

האלוהים אומר לאברם שהוא ירש את הארץ. אולם, באותו זמן לאברם אין בן יורש שימשיך
 אותו, ובמצב עניינים כזה אברם לא בטוח.
 כאשר הוא מבקש לדעת בביטחון (הבטחה), האלוהים מראה לו כיצד הדברים יתרחשו וכורת
 את אברם ברית, והארץ מובטחת ליורשיו העתידיים.

6. (כפתור) מקרא ספר בראשית פרק ט"ו:

"ברית בין הבתרים"

[א] אחר הדברים⁴⁹ האלה היה דבר יהוה אל אברם במחזה לאמור אל תירא אברם אנוכי מגן
 לך שכרך הרבה מאוד
 [ב] ויאמר אברם אדוניי יהוה מה תיתן לי ואנוכי הולך ערירי ובן משק ביתי הוא דמשק אליעזר
 [ג] ויאמר אברם הן לי לא נתת זרע והנה בן ביתי יורש אותי
 [ד] והנה דבר יהוה אליו לאמור לא יירשך זה כי אם אשר ייצא ממעיך הוא יירשך
 [ה] ויוצא אותו החוצה ויאמר הבט נא השמימה וספור הכוכבים אם תוכל לספור אותם ויאמר
 לו כה יהיה זרעך
 [ו] והאמין ביהוה ויחשבהא לו צדקה
 [ז] ויאמר אליו אני יהוה אשר הוצאתיך מאור כשדים לתת לך את הארץ הזאת לרשתה
 [ח] ויאמר אדוניי יהוה במה אדע כי אירשנה
 [ט] ויאמר אליו קחה לי עגלה משולשת ועז משולשת ואיל משולש ותור וגוזל
 [י] וייקח לו את כל אלה ויבתר אותם בתווך וייתן איש בתרו לקראת ריעהו ואת הציפור לא
 בתר
 [יא] ויירד העיט על הפגרים וישב אותם אברם
 [יב] ויהי השמש לבוא ותרדמה נפלה על אברם והנה אימה חשיכה גדולה נופלת עליו
 [יג] ויאמר לאברם ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום ועינו אותם ארבע מאות
 שנה

⁴⁹ אחר הדברים האלו הכוונה אל הדברים שקרו בפרק הקודם (י"ד), בו רואים את תחילת עוון האמורי.
 עוון האמורי התחיל בחוצפתו של מלך סדום המגן של האמורים, שדורש ("תן לי את הנפש") את לוט, והרי
 אברם יצא כדי להשיב את לוט.
 העוון הזה ממשיך בעתיד עם אמורי נוסף סיחון שלא מאפשר לבני ישראל לעבור בשטחו למרות שהם במסע
 "אלוהי". קרי, יציאת מצריים, ומבטיחים שלא יגעו בשום דבר כשיחלפו בארצו – רק לעבור, והוא לא מסכים
 ונלחם בהם.
 כך בסוף עם חמשת המלכים בזמן כניסת יהושע לארץ המובטחת. מלכי האמורי מתכנסים כדי להילחם ביהושע.
 עכשיו עוון האמורי הושלם.

[יד] וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנוכי ואחרי כן ייצאו ברכוש גדול
 [טו] ואתה תבוא אל אבותיך בשלום תיקבר בשיבה טובה
 [טז] ודור רביעי ישוּבו הנה כי לא שלם עוון האמורי עד הנה
 [יז] ויהי השמש באה ועלטה היה והנה תנור עשן ולפיד אש אשר עבר בין הגזרים האלה
 [יח] ביום ההוא כרת יהוה את אברם ברית לאמור לזרעך נתתי את הארץ הזאת מנהר
 מצריים עד הנהר הגדול נהר פרת
 [יט] את הקיני ואת הקניזי ואת הקדמוני
 [כ] ואת החיתי ואת הפריזי ואת הרפאים
 [כא] ואת האמורי ואת הכנעני ואת הגרגשי ואת היבوسی

צמצום הרעיון שמצוי בברית בין הבתרים:
 אברם מקבל במחזה הבטחה שיהיו לו צאצאים שירשו את הארץ.

7. (מלקחיים – חיבור בין כפתורים) המילים החוזרות הן: **שמש אמורי הפועל ש.ל.ם. מלכי צדק/אדוני צדק.**

ההופעה הראשונה בספר תורת משה של המילה **שמש** היא כאן, בברית בין הבתרים. האמורי מופיעים גם בברית וגם במעמד הכניסה. טרם הברית מופיעה דמות של **מלכי צדק מלך שלם**, וטרם מעמד הכניסה הדמות מופיעה שוב בגלגול של **אדוני צדק מלך ירושלם**.

8. (גביע – אליו נמזג את המידע עד כה) נאחד את אירוע מעמד הכניסה לארץ עם ברית בין הבתרים:

אמורי: רואים כי הסופר שכתב את ספר יהושע משתמש באותם מילים "השלימו/השלימה" בתוך משפט אחד עם המושג "אמורי". בזמן הברית הם עדיין לא השלימו את העוון, ובזמן מעמד הכניסה הם משלימים את העוון. גם בסיפור הקודם לברית בין הבתרים⁵⁰ וגם כאן ביהושע יש חמישה מלכים. כמו כן, ניתן לראות כי מלך ירושלם שבגלגול הקודם התנהג טוב, כבר הושחת, והוא מצטרף אליהם למלחמה.

שמש: הסופר מפנה את תשומת הלב שלנו אל המושג "שמש". הוא עושה זאת על ידי הכנסתה להקשר לא רגיל בשני האירועים. ובמעמד הכניסה הוא חוזר על המילה שמש שלוש פעמים.

"**ואתה תבוא אל אבותיך**⁵¹ **בשלום תיקבר בשיבה טובה**": הווה אומר, עד שלא יגיעו יורשיך בחזרה לארץ המובטחת – אתה אברם, ודאי לא תנחם בשלום על משכבך, עד שאקיים את הבטחתי.

פחד: תחושת הפחד משותפת, גם יהושע פוחד⁵², גם אברם⁵³.

⁵⁰ בראשית פרק י"ד.

⁵¹ ניתן לראות זאת היטב מהכתוב ספר בראשית פרק כ"ה פסוק ח' – הוא נאסף אל עמיו עדיין לא אל אבותיו: "ויגוע וימת אברהם בשיבה טובה, זקן ושבע ויאסף אל עמיו". עם קיום ההבטחה לירושת הארץ, אברהם נהפך ל "אב מייסד" של אומה.

⁵² ספר יהושע פרק י' פסוק ח': "ויאמר יהוה אל תירא מהם וגו'".

⁵³ ספר בראשית פרק ט"ו פסוק י"ב: "והנה אימה וחשכה נופלת עליו".

נראה שעד כה החיבור בין הסיפורים העמיק:
 בברית בין הבתרים הובטחה הארץ לצאצאי אברם, ועם מעמד הכניסה ביהושע ההבטחה
 מקוימת והעם נכנסים לארץ המובטחת.
 אברם נהפך לאברהם "אבינו", והוא אב של אומה בפועל ולא רק אב בהבטחות.
 סוגרים חשבון עם האנשים האלו שברשעותם מאבדים את הארץ שהם גרים בה, והאלוהים
 מפיל עליהם אבנים מהשמיים והשמש לכאורה "נעמדת".

אז האם היה באמת קסם בו השמש נעמדה, האם אבנים באמת נפלו מהשמיים?
 איננו יודעים בזמן הזה, לכן בואו ונסכם את ההופעה הראשונה:

9. קנה) סיכום ההופעה הראשונה:

ראינו שניתן להוכיח קשר ברור בין מעמד הכניסה לארץ ובין ברית בין הבתרים (החוק
 הראשון – מוקדמות).
 ראינו שהסופר טרח והשתמש באותן מילים ואותם רעיונות, כלומר, עשה סוג של עבודה
 "סופרית" (החוק השני – מילים חוזרות).
 התובנה שמתגבשת (החוק השלישי – תובנות) היא; שרצוי להמשיך אל הרמז השני ולבדוק
 עליו את הכללים.
 אמנם, ברור שאירוע הכניסה הוא מקבילה ספרותית של ברית בין הבתרים, אך בעבודה
 שעשינו עד כה, הרחבנו את הקשר גם לעבודה הסופרית, ולא דווקא רק לעלילה. הווה
 אומר, עד כה זה היה רק תרגול.
 במקרה ההופעה השנייה של צירוף המילים "ספר הישר", כלל לא ידוע לנו אם יש מקבילה
 ספרותית לקינת דוד. לכן, אם נצליח למצוא לקינה מקבילה ספרותית על פי הכללים שיישמנו,
 הרי ניוכח לדעת כי המונח ספר הישר מדבר על קשרים שנמצאים במקרא.

(בידוד המונח "ספר הישר") וניתוח הכתוב בהופעה השנייה – ספר שמואל:

10. (כפתור) "הנה כתובה על ספר הישר".

11. (פרח) מבט כללי על ספר שמואל:

עלילת ספר שמואל מתרחשת על רקע תחילת כינון המלוכה בישראל. הספר מתאר כיצד המלוכה החלה עם שאול בן קיש בן שבט בנימין, ולאחר מכן נקרעה מיד שאול, והועברה לדוד בן ישי לבית הלחמי משבט יהודה (החלק השני של ספר שמואל ברובו מתאר את מלכות דוד. בשני החלקים מתוארות המלחמות של המלכים, בעיקר בעמלק ובפלישתים).

הדמויות המרכזיות:

חנה:

אשת אלקנה⁵⁴ העקרה בתחילה, ובהמשך אם שמואל הנביא.

שמואל הנביא:

הובטח להינתן ליהוה על ידי אימו טרם לידתו. הוא גדל להיות רואה⁵⁵/נביא, והוא משח את המלך הראשון שאול.

שאול:

המלך הראשון בתולדות בני ישראל. נכשל בחרם על עמלק, ושמואל משח את דוד במקומו. רוחו של שאול נהפכה לרעה, ועד מותו היה עוין את דוד.

דוד:

הקטן מבני ישי, היה רועה צאן שנלחם בדוב ובאריה ויכל להם. דוד היה בן חסות של הפלישתים בזמן ששאול נלחם נגדם. במלחמה זו שאול המלך נהרג (נפל על חרבו) ודוד ירש אותו.

דוד לא היה יכול להעיד את שמואל על משיחתו למלך, מפני ששמואל באותו זמן כבר היה מת.

⁵⁴ מהר אפרים.

⁵⁵ ספר שמואל א' פרק ט' פסוק ט': "לפנים בישראל כה אמר האיש בלכתו לדרוש אלהים לכו ונלכה עד הראה כי לנביא היום יקרא לפנים הראה" כלומר, שמואל היה "רואה".

12. (כפתור) מקרא ספר שמואל ב' פרק א':

"קינת דוד"

[יז] ויקונן דויד את הקינה הזאת על שאול ועל יהונתן בנו
 [יח] ויאמר ללמד בני יהודה **קשת הנה כתובה על ספר הישר**
 [יט] הצבי ישראל על במותיך חלל איך נפלו **גבורים**
 [כ] אל תגידו בגת אל תבשרו בחוצות אשקלון פן תשמחנה בנות פלשתים פן תעלוזנה בנות הערלים
 [כא] הרי בגלבווע אל טל ואל מטר עליכם ושדי תרומות כי שם נגעל מגן **גיבורים** מגן שאול בלי משיח בשמן
 [כב] מדם חללים מחלב **גבורים קשת** יהונתן לא נשוג אחור וחרב שאול לא תשוב ריקם
 [כג] שאול ויהונתן הנאהבים והנעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו מנשרים קלו מאריות גברו
 [כד] בנות ישראל אל שאול בכינה המלבישכם שני עם עדנים המעלה עדי זהב על לבושכן
 [כה] איך נפלו **גבורים** בתוך המלחמה יהונתן על במותיך חלל
 [כו] צר לי עליך אחי יהונתן נעמת לי מאוד נפלאת אהבתך לי מאהבת נשים
 [כז] איך נפלו **גבורים** ויאבדו כלי מלחמה

צמצום הרעיון של הפרק בו מופיעה קינת דוד:
 גר עמלקי אמר לדוד שהוא מותת את שאול, וגם יהונתן⁵⁶ מת. דוד והעם התאבלו, ודוד קונן את הקינה על שאול ויהונתן.

13. (מחיתה) הרעיון הכללי של קינת דוד הוא שיר, ושיר הוא עבודה של הסופר. ולכן עלינו לגשת למקום הנוסף בספר שמואל בו מופיע עוד שיר, מוקדם יותר. השיר שנמצא הוא "תפילת חנה". מיד רואים כי שני השירים פותחים ברעיון דומה של; "שלילת רכילות"⁵⁷.

14. (פרח) מבט כללי על תפילת חנה:

עד ששמואל נולד חנה הייתה עקרה. וטרם לידתו היא נדרה נדר שאם האלוהים ייתן לה ילד, היא תיתן אותו ליהוה.
 האלוהים נותן לה את מבוקשה ("אל הילד הזה התפללתי"). היא מקיימת את הנדר, ומביאה את שמואל בנה שישרת בקודש אצל עלי הכוהן. וזו תפילת/שירת חנה אם שמואל ביום שבו היא קיימה את הנדר: חנה מודיעה לכולם שיהוה הוא האלוהים אז – אל תדברו בצורה לא נאותה.
 מהללת ומשבחת את יהוה שהכל נמצא בידי, הוא זה ששובר קשתות של גיבורים, והוא זה שעושה מהפך בעלילה.
 יהוה הוא זה שמרים ומוריד, הוא זה שממית ומחיה. ובפועל, מהפכים קורים על פי רצונו ודעתו.

⁵⁶ נס"ך/יורש עצר.

⁵⁷ "אל תגידו בגת וגו'", "אל תדברו גבוהה גבוהה ייצא עתק מפיהם וגו'".

15. (כפתור) מקרא ספר שמואל א' פרק ב':
"תפילת חנה"

[א] ותתפלל חנה ותאמר עלץ ליבי ביהוה רמה קרני ביהוה רחב פי על אויביי כי שמחתי
בישועתך
[ב] אין קדוש כיהוה כי אין בלתך ואין צור כאלוהינו
[ג] אל תרבו תדברו גבוהה גבוהה ייצא עתק מפיהם כי אל דעות יהוה ולו נתכנו עלילות
[ד] **קשת גבורים** חתים ונכשלים אזרו חיל
[ה] שבעים בלחם נשכרו ורעבים חדלו עד עקרה ילדה שבעה ורבת בנים אומללה
[ו] יהוה ממית ומחייה מוריד שאול ויעל
[ז] יהוה מוריש ומעשיר משפיל אף מרומם
[ח] מקים מעפר דל מאשפות ירים אביון להושיב עם נדיבים וכיסא כבוד ינחילם כי ליהוה
מצוקי ארץ וישת עליהם תבל
[ט] רגלי חסידיו ישמור ורשעים בחושך יידמו כי לא בכוח יגבר איש
[י] יהוה ייחתו מריביו עליו בשמיים ירעם יהוה ידין אפסי ארץ וייתן עוז למלכו וירם קרן משיחו

צמצום הרעיון של "נאום חנה"⁵⁸:

את כל תפילת חנה ניתן לסכם כתיאורים של קצוות (מצבי קיצון נגדיים) והצהרה על כוח ויכולתו של יהוה לעשות את המעברים ביניהם, ולחולל מהפך בעלילה. כלומר, מהפך וסיבתו = יהוה.

16. (מלקחיים) בשני החיבורים האלו ישנן מילים חוזרות והן: **קשת**⁵⁹ **וגבורים**. זה צירוף מילים שמופיע במקרא רק בתפילת חנה ובקינת דוד.

17. (גביע) נאחד את הקנינה של דוד ואת התפלה של חנה:

ללמד בני יהודה קשת – דוד משבט יהודה. עד כה לימוד הקשת (מלחמה/ירייה למרחק) היה של שבט בנימין. כמו כן הסופר מתכוון להגיד לבני יהודה כיצד ללמוד את הדבר הקשה הזה, קרי, שדוד חשוד בהרג של שאול, הוא הרי המרוויח העיקרי ממותו של שאול.

הנה כתובה על ספר הישר – כוונתו, קראו ישר את הכתוב קודם (החוק הראשון; מוקדמות) בספר שמואל ב"נבואת חנה"⁶⁰ ותראו – יהוה קובע מה יהיה עם האדם, וזהו רצון האלוהים שדוד יהיה מלך.

גיבורים – דוד שואל שלוש פעמים "איך נפלו גיבורים?", חנה משיבה שקשתם נשברה ("קשת גיבורים חתים"). ובכלל מסבירה כיצד דברים כאלו קורים. קרי, "יהוה ממית ומחיה, מוריד שאול ויעל וגו'".

אל תגידו בגת וגו' – גם חנה אומרת "אל תדברו עתק וגו'". כלומר, מתייחסים לרכילות.

⁵⁸ כאשר הסופר מכניס את המילה "ותתפלל", הוא כבר רוצה להגיד לנו לשים לב, היא כבר התפללה קודם, "אל הילד הזה התפללתי" אז מה לה ל"התפלל" ולייחל שוב? **תפילה היא דבר אל העתיד**, הסופר מכניס את המלה "תפילה" כהפניה להמשך ספר שמואל.

⁵⁹ המילה "קשת" בפעם הראשונה בספר שמואל מופיעה בפרק א' בצמוד לשם של חנה "ותען חנה ותאמר לא אדני אישה **קשת** רוח אנכי".

⁶⁰ היא ניבאה מלוכה ומהפך במלוכה.

יהוה – שם האלוהים איננו מוזכר בקינת דוד ולו פעם אחת.
חנה מזכירה הרבה את השם של האלוהים (תשע פעמים).

דוד עכשיו הולך להיות המלך – חנה מודיעה בברור שלהמליך זו החלטה של האלוהים.
הסופר מפנה אותנו ברמיזה אל תפילת חנה בתור נבואה, הרי לא הייתה מלכות בזמנה של
חנה, המלכות בישראל התחילה שנים רבות אחר-כך.

תפילת חנה היא מקבילה ספרותית משלימה – קול שני לקינת דוד⁶¹, החצי שלא נאמר
בקינה. והיא גם המקום בו נענות השאלות העולות מהמצב הנוכחי⁶² של החלפת השלטון.

נבאר:

ברור שיתכן ודוד מעורב במות שאול⁶³. ראשית, באופן טבעי המלכות עוברת מאב לבן. שנית,
בן האיש הגר העמלקי הגיע אליו, עם הנזר והאצעדה של שאול, כמו רוצח שכיר שמביא
הוכחה לביצוע העבודה, ובזה הוא מספק לדוד את כלי/סימני המלכות ("ממליך אותו").
שלישית, המשיחה של דוד נעשתה (בצנעה) "בקרב אחיו"⁶⁴, ושמואל איננו נוכח כדי להעיד
על כך. בסיכום כל אלו, הספק הסביר מכרסם בזכותו של דוד לרשת את כס המלוכה. ולכן,
הוא מפנה את הקורא (השומעים/נוכחים) אל תפילת חנה שתומכת בחילופי המלוכה על
בסיס רצונו של יהוה לחולל מהפך.

18. קנה (קנה) סיכום הרמז השני:

רואים שיש בקינת דוד חיבור מילולי ורעיוני אל תפילת חנה,
רואים גם את מהות החיבור: שאלה ותשובה.
רואים תובנה: זו התוכנית של יהוה ששאול ימות ושדוד ימלוך.
אנו יודעים מדוע השאלה נכתבה, ויודעים איך גיבורים נופלים.

19. אור (אור) נסכם את המידע מניתוח הכתוב בשתי ההופעות, ביחס למטרת החקירה:

א. מטרת החקירה הייתה לחצוב מהכתב תובנה חדשה שנוכל להציב מול המונח **ספר הישר**
כדי להוכיח שזהו רמז לשיטת קריאה במסמך, אותו טמן הסופר המקראי עבור הקורא.
עשינו זאת עם הכלים שהיו בידיו של הסופר המקראי: המסמך המקראי ומחשבה ישרה.
השתמשנו בשלושה כללים שראינו בכתבת הסופר.
שתי ההופעות פוענחו ללא עזרה חיצונית או מאוחרת לסופר המקראי.
בשתי ההופעות ראינו מילים שחוזרות על עצמן,
לשתי ההופעות מצאנו מקבילות ספרותיות.
בשני הדיונים הפקנו תובנות חדשות ומתבהרות לנו תשובות⁶⁵.
בנוסף לכך – כללי החקירה הוכיחו את עצמם.

⁶¹ כמו כן רואים את עבודת הסופר שמשמש במילים הפוכות, הווה אומר, על פי ההיגיון את ה"קינה" צריכה להגיד העקרה שמוסרת את בנה לאימוץ. וליבו של הזוכה בכתר צריך להתפלל אל העתיד ולעלוץ.

⁶² תחושות רגשיות חזקות מאוד בין היתר כתוצאה מחשדות מוצדקים בנושא החלפת השלטון.

⁶³ ספר שמואל הוא מסוגה בדיונית. (מטרת הכתיבה של ספר שמואל הוא הרמז ל"ספר הישר").

⁶⁴ ספר שמואל א' פרק ט"ז פסוק י"ג.

⁶⁵ "איך נפלו וגו'" וכמו כן המונח "ספר הישר" מתחיל להתבהר.

ב. עד כאן רואים כי ניתן לחצוב ערך רחב יותר של המונח "ספר הישר" מהכתב בלבד. מושג⁶⁶ זה שחצבנו, יש לו ראייה ראשונית, כללים וצורה שנועדו למיין ולהבדיל בין מה שאדם טועה לחשוב על המסמך המקראי, לבין מה שהמסמך אומר באמת. קרי, לראות את הכתוב. התקרבו אל המסמך המקראי, עסקנו בו בצורה ישירה ללא מתווכים, וזו מטרתו של הסופר המקראי לקרב את האדם אל הכתוב עצמו.

ג. ובזמן שאדם קרוב⁶⁷ בקריאתו⁶⁸ את המסמך המקראי:

1. הוא ייגש אל הרמז הראשון ביהושע ומיד יראה שהכתוב מדבר על שמיעת קול "יהוה" מפי איש כדבר המיוחד שארע באותו יום, ולא זה שהשמש נדם. כדי להבין את כוונת הסופר במושג "שמש", הקורא יהיה צריך להשתמש בחשיבה ישרה (מובנת מאליה). ולכן, כדי להבדיל ולראות מהו דימוי ומהו לא, הוא צריך לקחת את רוח התקופה בחשבון. ספר תורת משה נכתב בזמן שבני אדם החשיבו את השמש והירח לאילי על. זו הייתה הסביבה הרוחנית באזור בו פעל הסופר המקראי. ולכן, הוא ודאי ידע שכל שימוש במושגים שמש או ירח יעורר הקשר אלוהי. המופתים שעשה יהוה במצרים, ביקוע ים סוף והטבעת המצרים בו, או החצייה של מדבר סיני⁶⁹, הן משל סופרי/היסטורי למאבק עם האסופות⁷⁰ האליליות באזור. מעמד הכניסה לארץ, הוא הוכחה של הסופר המקראי לניצחון⁷¹ של אסופת יהוה על האסופה המצרית והאסופה האלילית מעבר לנהר⁷². והמושגים "שמש" ו"ירח" שנעצרו בשמיים מופיעים כאן כדימוי לאסופות המאמינות בהם. (בפסוק י"ג) בפעם השלישית היכן שהשמש מוזכרת שוב, זה איננו דימוי, זו השמש הרגילה, והיא הייתה באמצע השמיים (צהרים) כשהקרב על האמורי הוכרע⁷³ ואת הירח לא רואים בצהריים – לכן הוא לא מוזכר שוב. אז, השמש יידום והירח נעמד או לא? – בטח, אלוהי השמש המצרית נדמו ואלוהי עבר הנהר – הירח – עמד כשהאלוהות "יהוה"⁷⁴ דיבר מפי איש. אבל השמש בשמיים, הוא לא אף לבוא כיום תמים, יהושע עלה אל המלחמה מהלילה, גודל השטח שבו נערך הקרב לא היה גדול⁷⁵, יהושע תקף בהפתעה כנראה עם אור ראשון, האמורי התחילו לברוח, הגיוני שעד הצהרים הקרב יוכרע⁷⁶.

לסיכום המקבילה הראשונה: יהושע אומר לאסופות המאמינים בשמש ובירח שהן תורות שאינן מתפתחות קרי, עומדות, והתורה של משה מתפתחת ומתקדמת ומראה שיש לה תכלית – האלוהים נמצא בתוך האדם עצמו. והנה ההוכחה – יהוה מדבר מפיו של יהושע.

⁶⁶ המונח נהפך להיות "מושג" והוא איננו נעלם. (מושג = נמצא בהשגה).

⁶⁷ 1. מסיר את הפירושים והדעות החוצצים בינו לבין הכתוב. 2. מכניס את הממד האישי.

⁶⁸ ספר דברים פרק ד' פסוק ז': "כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרבים אליו כיהוה אלהינו בכל קראנו אליו".

⁶⁹ האל סין.

⁷⁰ אסכולות.

⁷¹ רחני/תאולוגי וכעת מעשי.

⁷² מסופוטמיה: שומר/בבל/אשור וכו'.

⁷³ הקרב התחיל מוקדם בבוקר.

⁷⁴ אלוהות פנימית באדם, ולא כמו אלוהות חיצונית לאדם, כמו למשל – שמש או ירח.

⁷⁵ גבעון, מעלה חורן, עזקה.. כולם באותו אזור/תא שטח.

⁷⁶ ההפסד של האמורי היה מהיר, ספר יהושע פרק י' פסוק י"א: "ויהי בנסם מפני ישראל הם במורד בית חורן" קרי רצים/בורחים ברידה.

2. בזמן שהאדם יתבונן מקרוב ברמז השני בספר שמואל, הוא ידע ששאל ויהונתן גיבורים אך, הם לא הגיבורים מהשאלה⁷⁷ של דוד, מפני שדוד יודע כיצד שאל ויהונתן מתו – העמלקי אמר לו. ולכן זו שאלה שאמורה לעודד את הקורא לחשיבה ישרה.

בואו ונדגים כיצד רואה הסופר המקראי את הפסקה הראשונה שהוא כתב בקינת דוד, הסופר לא יסחף בעלילה וברגשות שהשירים מעוררים, אלא יאחז בזיכרון של הדברים שנכתבו קודם. הסופר יחקור את המשמעות המלאה של המילים שהוא בוחר לשבץ, וזאת כדי להכניס את הרובד הנוסף, את המסר הישר – זו איננה בחירת מילים גחמנית.

"ללמד בני יהודה קשת" (תלמדו מחנה – הסופר בחר לתאר את חנה כאישה קשת רוח שמואל א' פרק א' פסוק ט"ו. וזו ההופעה הראשונה של המילה "קשת" בספר שמואל), **"הנה כתובה על ספר הישר"** ("ספר הישר" = עקרונות היושר הסופרי. "הנה" = נמצאים כאן בספר שמואל), **"הצבי ישראל"** (אתם החכמים – צבי⁷⁸ היא חיה טהורה לאכילה, ומאכל הראש הוא "דעת". ובנוסף, ההוד וההדר, המהירות והדגש על החלק העליון – ראש, הם גורמים משותפים לחכמים ולצבי. ולכן צבי הוא דימוי לחכם ו"צבי ישראל" הוא דימוי לחכמי ישראל), **"על במותיך"** (על המקום הרם/נשגב שלך – משל לשכל/מחשבה עליונה. צירוף האותיות "ב.מ.ה" מופיע לראשונה אצל אברהם בברית בין הבתרים "במה אדע וגו". קרי, דימוי למרחב מוגבה/שכל, בו יודעים את התשובות), **"חלל"** (פיגול⁷⁹ דימוי לריק/מת), **"איך נפלו גיבורים"** (תבדקו בשירת חנה, הם נפלו על פי רצון האלוהים).

נרכז את הפסקה לצורה בה היא תופיע במחשבת הקורא הישר שעוקב אחרי הכתיבה של הסופר, ונקבל את צורת ספר הישר שעולה מהכתוב.

"ללמד בני יהודה קשת (תלמדו מחנה), הנה כתובה על ספר הישר (כאן בשמואל), הצבי ישראל (חכמים), על במותיך חלל (אתם טועים בנוגע ל) איך נפלו גיבורים".

כלומר, בדמיון (סיפורים במחשבת הקורא) דוד מקונן את מות שאל ויהונתן, אך על פי הכתוב (עובדות), דוד מנקה את עצמו ממות שאל ומצדיק את המהפך במלוכה. הוא עושה זאת על ידי הפניה של הקורא אל תפילת חנה שאומרת, שהמוות של שאל והעברת המלוכה (מהפך) הם רצונות של יהוה, כלומר, כנבואה שמתגשמת.

עד כאן הדיון בשני הקנים האלו.

⁷⁷ זו למעשה הטעיה (רגשית) מכוונת ממש כמו ברמז הראשון של השמש בגבעון.
⁷⁸ ספר דברים פרק י"ב פסוק ט"ו ההופעה הראשונה של המילה "צבי" בספר תורת משה ושם הוא טהור לאכילה. ההופעה הראשונה של המילה "דעת" היא בסיפור גן העדן שעוסק באכילה.
⁷⁹ ויקרא פרק י"ט פסוק ז'ח' – הפעם הראשונה שמופיע בספר תורת משה המילה "חלל" והיא במובן של חילול קודש יהוה על ידי "זבח שלמים" שלא נאכל תוך יומיים – ביום השלישי הוא פיגול.

נסכם את העבודה שעשינו עד כה:

לקחנו את מעמד הכניסה ואת ברית בין הבתרים שהם שני חלקים במקרא – **כפתורים**, התבוננו עליהם במבט כללי – **פרח**, ראינו שהם מכילים את אותם רעיונות ספרותיים – **מחיתה**⁸⁰, ראינו שהם מתחברים מילולית/סופרית – **מלקחיים**⁸¹, מזגנו את שני הכפתורים ואת שני הפרחים לדין אחד – **גביע**, ראינו את הקשר שצומח ביניהם – **קנה**, כך גם באותה שיטה בדיוק, עיבדנו את קינת דוד (הרמז/ההופעה הנוספת של המושג ספר הישר) וגילינו; שהמקבילה הספרותית והסופרית שלה היא תפילת חנה.

הווה אומר, קיימנו דיון על המקרא בתוך המקרא, שמתקדם כפתור ופרח (קריאה של הכתוב ופתיחתו), הזיכרון שעולה מהכתוב נתמך על ידי המחטה והמלקחיים (כתיבה ורעיונות משותפים), ונמזג אל הגביע. אל המסקנות העולות מהכתוב (הקנה שצמח) הוספנו את הממד האישי, וכתוצאה מהידוד/יחסי גומלין של הכתוב הישר עם הממד האישי של הקורא, קבלנו תובנות שזה דימוי של **אור**.

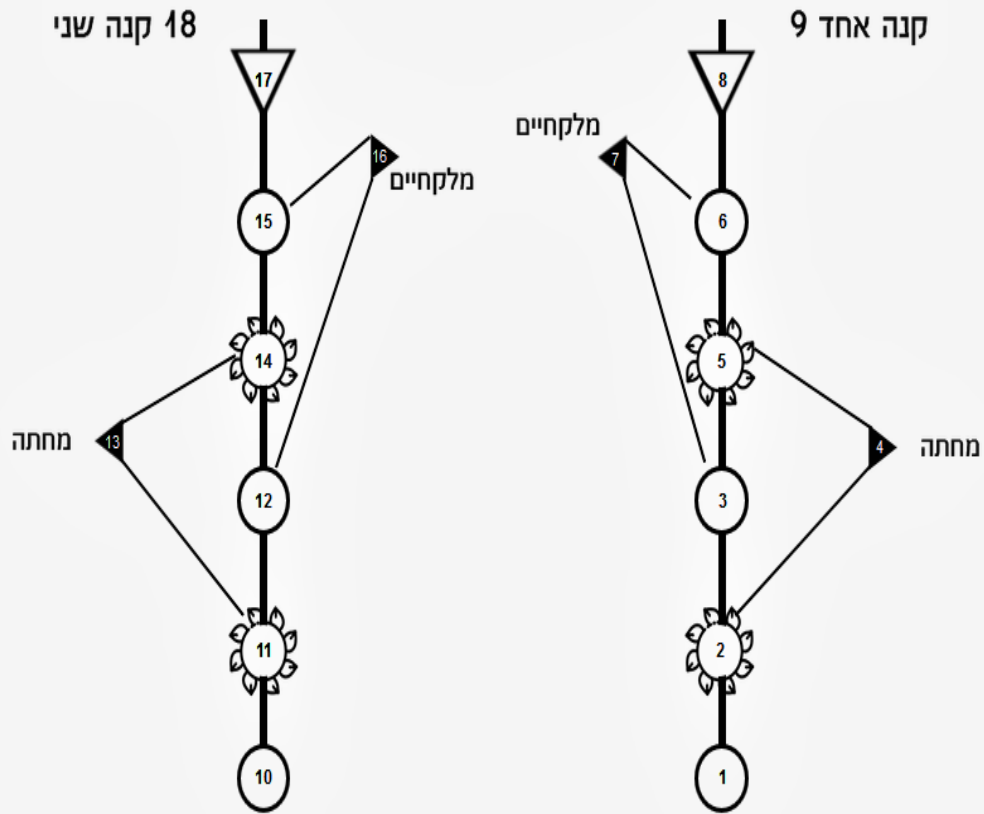
התרשים הבא הוא תרשים זרימה של הדיון שערכנו כאן בפרק ב' על פי ההתוויה של הסופר (ניתן להתאים כל מספר בתרשים אל מספר הפסקה בפרק).

⁸⁰ "מקבילות ספרותיות".

⁸¹ "מקבילות סופריות".

19 - (האור)

אנודלק את אש
בנקרב את הפתילות
גנראה את האור

מקרא:

- = כפתור = מקרא .
- ⊗ = פרח = מבט מלל/דיון
- ▶ = מלקחיים = חיבור בין שני חלקי מקרא .
- ◀ = מחתה = חיבור בין שני מבטים בללים/דיונים .
- ▽ = גביע = הכלת כפתורים ופרחים .

פרק ג

החיפוש אחרי המילה "הישר" בספר תורת משה.

עד כה השיטה שהפעלנו הוכיחה את עצמה, קיבלנו תשובות לשאלות הסופר, כמו כן קיבלנו הבנה מהיא משמעות צירוף המילים "ספר הישר", הבנו שצירוף המילים הזה ביהושע ובשמואל מצביע על שיטה לקריאה במסמך המקראי. כעת עלינו להמשיך להשתמש בשיטה הזו לבחינת המסמך המקראי כדי לנסות ולראות אם היא עובדת בשאר המקומות במקרא, והאם ניתן להפיק בעזרתה דברים נוספים שאנו לא יודעים. אנו נצא אל הלא נודע⁸² עם אותם כלים ששימשו אותנו בהצלחה קודם; המסמך המקראי הנקי מפרושים, מחשבה ישרה והכללים שמצאנו. מכיוון שצירוף המילים "ספר הישר" מופיע במקרא רק פעמיים. נבחר לבדוק את המילה "הישר", נתחיל עם הכלל הראשון (מוקדמות) ונחפש היכן לראשונה מופיעה המילה "הישר" בספר תורת משה.

היא מופיעה לראשונה ב:

ספר שמות פרק ט"ו:

מרה

[כב] ויסע משה את ישראל מים סוף וייצאו אל מדבר שור וילכו שלושת ימים במדבר ולא מצאו מים

[כג] ויבואו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם על כן קרא שמה מרה

[כד] ויילונו העם על משה לאמור מה נשתה

[כה] ויצעק אל יהוה ויורהו יהוה עץ וישלך אל המים וימתקו המים שם וילונו לו חוק ומשפט

ושם ניסהו

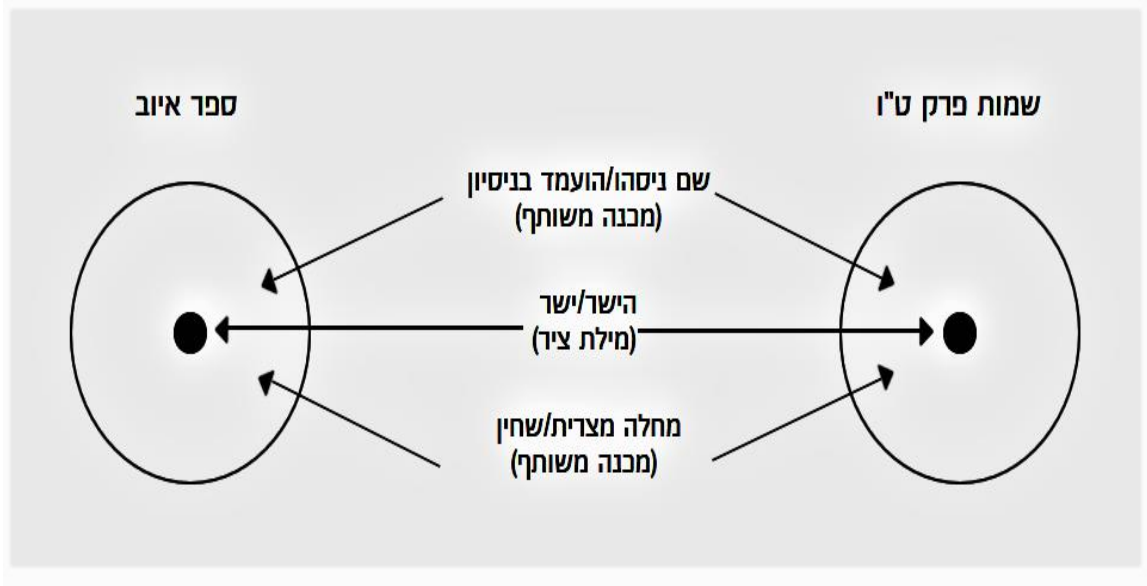
[כו] ויאמר אם שמוע תשמע לקול יהוה אלוהיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצותיו ושמרת כל חוקיו כל המחלה אשר שמת במצריים לא אשים עליך כי אני יהוה רופאך

המילה "הישר" הביאה אותנו לפרק ט"ו בשמות. שם העם מלין על המים המרים, שם הוא מנסה אותו (את העם/משה) ואומר שאם תשמע לקול אלוהיך, ותעשה את הישר בעיניו, את כל המחלה שהוא שם במצריים – לא ישים עליך.

זו ההופעה הראשונה של המילה "הישר" בספר תורת משה, ומנקודה זו צריך להמשיך. בשלב הזה, ידיעת המקרא ועבודת הסופר המקראי היא יתרון, מפני שהסופר אומר לנו לאן להמשיך על ידי יצירת צירוף ייחודי של תכונות, שקיים רק אצל דמות אחת. אז מי במקרא קיבל את התואר ישר, הועמד בניסיון והוכה במחלה מצרית⁸³? נכון – איוב, הנה תרשים שמדגים את הקשר.

⁸² פשוט ננסה לעקוב אחרי המילים של הסופר המקראי, התחלנו עם המילים "ספר" ו"הישר", מכיוון שאנחנו כבר בספר, נמשיך עם המילה "הישר".

⁸³ שחין.

כעת ומכאן בדרכנו אל ספר איוב, אנחנו לא בחיפוש אחרי המושג "ספר הישר", אנחנו כבר בתוך המושג עצמו (כלומר, מספרים את הסיפור המקראי בצורה ישרה) מחפשים את תשובת הסופר המקראי על מהותו. זאת מפני שעד כה ראינו כי חקירה שיטתית ועקבית, מניבה תובנות מהכתוב עצמו, מבלי להזדקק לתוספות על מה שנכתב.

ספר דברים פרק ד' פסוק ב': "לא תספו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו ממנו וגו'".

הערה:

ספר איוב מורכב מהרבה דימויים שמטבעם עלולים לתעתע ולסחוף את המחשבה, ולפי כך אנו נשתמש במשפט הראשון (הכלל הראשון – מוקדמות) של סיפור איוב, כדי ללמוד כל מה שצריך לדעת על איוב. נבין את דמותו, ומשם נדלג אל סוף המעשה כדי לראות מדוע הגענו לאיוב בכלל.

פרק ד

איוב ירא אלוהים

אחרית דבר: הסופר המקראי הנחה אותנו לספר איוב. כאשר נפעיל את הכללים על ספר איוב אנו נגלה שהסופר הביא אותנו לכאן, כדי להעביר לנו שיעור בטעות נפוצה ועקרונית בראיה, והסתיר עבורנו משפט מפתח להבנת החידה של ספר הישר.

פתיחה:

כשבודקים את הופעת המילה "הישר" בספר תורת משה נמצא שהיא מקושרת לעיניים. וספר איוב מספר על איש שראה את יהוה בעיניו, ועל הייסורים שהוא חווה בדרך לראיה.

כאשר מתקרבים וקוראים את ספר איוב, רואים כי הסופר של איוב לקח בחשבון וחיבר את הסיפור של איוב אל הכתוב בספר תורת משה ובעיקר אל אברהם⁸⁴. כלומר, הוא השתמש באותם גורמים ספרותיים כמו למשל:

מקומות – קדם, עוץ.

דמויות – אליפז התימני, שטן.

נושאים – העמדה בניסיון, משפט סדום (עפר ואפר⁸⁵), עקדה⁸⁶ ועוד.

אנחנו נתרכז בתואר "ירא אלוהים", מפני שזהו שם משותף שהם קיבלו, איוב קיבל זאת מהסופר בתחילת הסיפור ואילו אברהם⁸⁷ קיבל את התואר "ירא אלוהים" בסיפור העקדה.

באזכורים אלו המושג "ירא אלוהים", מופיע בתור תאור רגשי, קרי, פחד מאלוהים. ברם, אנחנו נראה בהמשך את המהפך שאיוב עשה מיראה⁸⁸ – לראיה.

דבר נוסף שמושך את תשומת הלב אל התואר הנ"ל: עבור אברהם התואר "ירא אלוהים" משמש את המלאך כדי לדבר טוב באברהם, ואילו אצל איוב התואר "ירא אלוהים" משמש את השטן לדבר רע באיוב.

לסיכום:

הסופר המקראי בספר איוב השתמש ברעיונות שאולים מסיפורי אברהם, כמו כן, הוא נתן לאיוב כינוי שהיה שמור רק לאברהם.

⁸⁴ אבי הרואים.

⁸⁵ אם תחפשו את המילים "עפר ואפר", אתם תמצאו אותן בשלוש מקומות. פעם ראשונה כשאברהם מעיד על עצמו בפני האלוהים שהוא אברהם "עפר ואפר" (בראשית פרק י"ח פסוק כ"ז). אצל איוב נמצא את המושג פעמיים. בפעם הראשונה כשאויב ממשיך את מצבו ל"עפר ואפר" (איוב פרק ל פסוק י"ט), ובפעם השנייה במילים האחרונות שהוא משמיע בספר (איוב פרק מ"ב פסוק ו').

⁸⁶ המצב אליו איוב הביא את עצמו, והשכלתנות בה הוא מצדיק את עצמו.

⁸⁷ בראשית פרק כ"ב פסוק י"ב: "אל תשלח ירך אל הנער ואל תעש לו מאומה, כי עתה ידעתי כי ירא אלוהים אתה וגו'".

⁸⁸ אפשרות אחת פחד, שנייה זמן עתיד גוף שלישי, ראה.

מבט כללי על ספר איוב:

איוב הוא איש מקדם⁸⁹ שנקלע למה שנראה כמו סוג של דיון (בירור) בין יהוה לבין השטן. לאורך הספר איוב סובל, ובסבלו הוא מתלונן על מצבו. הסבל מסתיים מזמן שיהוה עונה לו ואיוב שומע, רואה וגם מתנחם.

מקרא ספר איוב פרק א' פסוק א':

"איש היה בארץ עוץ איוב שמו והיה האיש ההוא תם וישר ירא אלוהים וסר מרע"

סיפורו של איוב מתחיל בהדגשת שמות תואר, כאילו הסופר מעודד אותנו לבחון מכאן ובהמשך את שמות התואר ביחס לעלילה. כי נראה שהעלילה מתפתחת בניגוד להבנה הטבעית של שכר ועונש הכרוכה בקבלת שמות תואר כאלו.

סיפור איוב ממשיך,

[ב] ויולדו לו שבעה בנים ושלוש בנות

[ג] ויהי מקנהו שבעת אלפי צאן ושלושת אלפי גמלים וחמש מאות צמד בקר וחמש מאות

אתונות ועבדה רבה מאד ויהי האיש ההוא גדול מכל בני קדם

[ד] והלכו בניו ועשו משתה בית איש יומו ושלחו וקראו לשלושת אחיתיהם לאכל ולשתות

עמהם

[ה] ויהי כי הקיפו ימי המשתה וישלח איוב ויקדשם והשכים בבקר והעלה עלות מספר כלם כי

אמר איוב, אולי חטאו בני וברכו אלהים בלבבם ככה יעשה איוב כל הימים

[ו] ויהי היום ויבאו בני האלהים להתיצב על יהוה ויבוא גם השטן בתוכם

[ז] ויאמר יהוה אל השטן מאין תבא ויען השטן את יהוה ויאמר משוט בארץ ומהתהלך בה

[ח] ויאמר יהוה אל השטן השמת לבך על עבדי איוב כי אין כמהו בארץ איש תם וישר ירא

אלהים וסר מרע

[ט] ויען השטן את יהוה ויאמר החנם ירא איוב אלהים

[י] הלא את (אתה) שכת בעדו ובעד ביתו ובעד כל אשר לו מסביב מעשה ידיו ברכת ומקנהו

פרץ בארץ

[יא] ואולם שלח נא ידך וגע בכל אשר לו אם לא על פניך יברכך

[יב] ויאמר יהוה אל השטן הנה כל אשר לו בידך רק אליו אל תשלח ידך ויצא השטן מעם פני

יהוה"

צמצום הרעיון של תחילת סיפור איוב:

יהוה והשטן דנים ביניהם על איוב, השטן מתמקד במונח "ירא אלוהים" וטוען שאיוב ירא אלוהים (מפחד מאלוהים) כי משתלם לו. יהוה מקדם את העלילה ומאפשר לשטן להסיט אותו ולפגוע בכל אשר לאיוב כדי להוכיח את טענתו.

הדיון יגיע לידיי מיצוי אם איוב יברך⁹⁰ על פני יהוה.

⁸⁹ בעברית המילה "קדם" משמשת לתאור מקום – מזרח (מסופוטמיה), וזמן עבר.

⁹⁰ ברכה היא הגבלה. זו איננה קללה.

הסיפור ממשיך כך:

כל אשר לאיוב נפגע, רכושו וילדיו. ולמרות זאת איוב עדיין מחזיק בתמתו. השטן טוען בפני יהוה שאין דבר יקר יותר לאיוב מהגוף שלו עצמו, ואז יהוה נותן לשטן רק את גופו של איוב, והשטן מכה את איוב בשחין רע. הרעים של איוב מגיעים לנוד⁹¹ לו והם נכנסים לדין מתמשך.

עד כאן סקרנו את חלקו הראשון של סיפור איוב במבט כללי. כעת, בואו ונבחן את דברי הסופר בלבד מתוך הראיה המעשית של עבודת הכתיבה כדי להבין למה הוא מתכוון.

ניקח את הפסוק הראשון של ספר איוב, נפרק ונבדוק מאילו סיפורי רקע⁹² בספר תורת משה, לוקחו המילים שהרכיב הסופר כדי לתאר את האיש שקוראים לו איוב:

"איש היה/ בארץ עוץ (איוב שמו)/ והיה האיש ההוא/ תם/ וישר/ ירא אלוהים/ וסר מרע."

איש (היה) – איש היא מילה שמופיעה הרבה במקרא, ההופעה הראשונה היא בסיפור גן העדן והיא מתארת חלק מאדם⁹³.

עוץ⁹⁴ – המילה "עוץ" מופיעה אצל בני ארם בפעם הראשונה, ובפעם השנייה לאחר סיפור העקדה אצל אברהם, בפעם השלישית מופיעה גם דמותו של אליפז התימני (רע איוב) בפרק של תולדות עשו.

והיה האיש⁹⁵ – צרוף מילים לא טוב. הביטוי מופיע לראשונה בספר תורת משה בסיפור קורח, וגם שם יש תאור של תלונות (מלינים). בפעם השנייה עם התוצאות של סיפור קורח וגם שם העם מלין. בפעם השלישית בו מופיע הצרוף "והיה האיש", הינו בהקשר לנביא שקר.

תם⁹⁶ – את המילה "תם" אנחנו מוצאים בפעם הראשונה בסיפור אברהם ואבימלך מלך גרר, ושם היא הצהרה לניקיון לב וכפיים – של פלישתי. הווה אומר, המילה תם נסמכת ללב של פלישתי, לכן צריכה להישאל השאלה: האם איוב היה באמת נקי בלב? בסיפור רואים שהוא "חושד" בבניו שברכו את האלוהים בלבבם.

וישר⁹⁷ – פעם ראשונה מופיע בספר דברים בפרק ל"ב, ובו הכותב מבהיר היטב את דעתו – ה"צור" הוא צדיק וישר (לאו דווקא איוב). ובהמשך הפסוק, "שיחת לו – לא, בניו מומם – דור עיקש ופתלתל". ואכן איוב היה עקשן (היושרה שלו באה לידי ביטוי עם קבלת הטוב והרע).

ירא אלוהים – התואר הזה ניתן לראשונה לאברהם, אלא שצירוף אותיות זה "ירא אלוהים", מופיע לראשונה אצל אלוהים בבריאה ושם האלוהים מבדיל בין האור לחושך, כלומר, רואה את האור כי טוב. ברור שאיוב לא מבדיל ורואה רק את הטוב, לא בבניו ובטח לא בדרך בה הלך – מפני שהוא "סר מרע". והאם הוא היה באמת ירא אלוהים – השטן טוען שלא לחינם.

⁹¹ לנדנד בראשם וכמובן לנדוד אתו במחשבות. כלומר, לחשוב ביחד עם איוב.

⁹² את משמעות המילים אנחנו יודעים כדוברי השפה, אולם מהו הרקע מהן הן שאובות?

⁹³ ספר בראשית פרק ב' פסוק כ"ג מופיע תאור המושג "איש" כאדם פחות "עצם" ועוד עזר כנגדו.

⁹⁴ ספר בראשית פרק י' פסוק כ"ג/ פרק כ"ב פסוק כ'/ פרק ל"ו פסוק כ"ח..

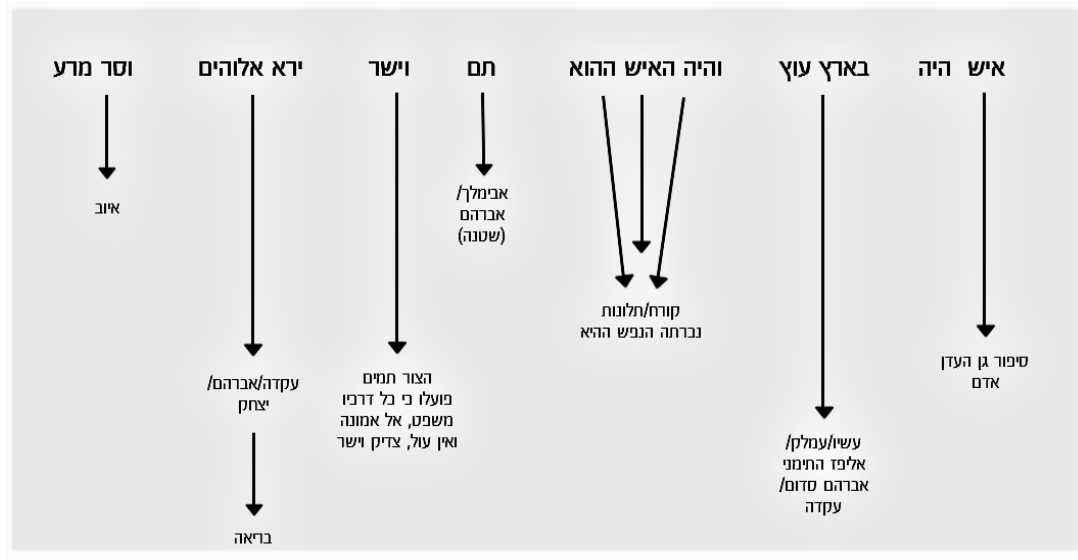
⁹⁵ ספר במדבר פרק ט"ז פסוק ז'/ פרק י"ז כ'/ ספר דברים פרק י"ח פסוק י"ט.

⁹⁶ ספר בראשית פרק כ' פסוק ה'.

⁹⁷ דברים פרק ל"ב פסוק ד': "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא".

סר מרע⁹⁸ – ביטוי שנמצא רק⁹⁹ בספר איוב, משמעו לזוז מהדרך כשחשים רע (המילה "סר" לבד מופיעה בפרק התגלות האלוהים אל משה במעמד הסנה¹⁰⁰).

התרשים הבא מראה כיצד הרכיב ("ראיה בכוכבים") הסופר של ספר איוב את המשפט הפותח:

כעת, משעקבנו אחרי סיפורי הרקע מהם שאב הסופר את שמות התואר, אנו מוצאים שהם לא נעימים, דבר שמסביר את התפתחות העלילה עבור איוב.

בואו נסכם את הראיה המתגבשת מהפסוק, ונראה אם מתחילה להתבהר התשובה בכתוב, מדוע איוב סבל?

"איש", סיפור שקרה לאדם לא שלם,

ב"ארץ עוץ", חיבור למקרא הקדום ולתולדות עשו,

"והיה האיש ההוא", מתלונן וטועה,

הוא לכאורה היה "תם" ונקי כמו "פלישתי",

אולי הוא היה "ישר", אבל יותר במובן עקשן ולא במובן של יהוה שהוא צדיק וישר.

הוא היה "ירא אלוהים", אבל הוא סובל בגלל תכונה זו – מזרר..

והוא היה "סר מרע" במשמע זז מהדרך כאשר הוא היה שופט את מעשיו של האלוהים כלפיו בצורה רעה.

⁹⁸ היה יכול הסופר לבחור במילה אחרת כגון "צדיק", הרי איוב חושב שהוא כך (פרק ל"ב פסוק א').

⁹⁹ "ישעיהו ומשלי" אומנם נמצאים בתנ"ך, אך הם אינם "סופר מקראי/ספר הישר".

¹⁰⁰ משה "סר" לראות ואילו איוב "סר" מרע. כלומר, אז איוב עדיין לא "ראה".

זה אכן מעורר שאלה שאיוב מתואר כ"ירא אלוהים" וסובל. אז בואו ונחזור אל הכתוב אולם הפעם ביתר תשומת לב אל מילותיו של השטן. האם שמתם לב כיצד הוא מאתגר את התואר שניתן לאיוב? הוא משתמש בו בצורה לא שגרתית. זה צירוף של שתי מילים היוצרות מושג אחד – "ירא אלוהים". השטן פירק את שם התואר לשתיים והכניס באמצע את שמו של איוב – ירא/ **איוב** \אלהים – זה איננו סגנון מליצי של הסופר, זו התשובה בצורה גלויה. והיא אומרת – שרק אם משתלם לו – איוב עובר באמצע: "החנם ירא / **איוב** \ אלהים!?"
נבאר:

יתכן ואיוב היה מפחד מאלוהים (ירא אלוהים) אבל בדרכו הוא לא היה בוטח באלוהים. הוא היה מנווט ומנהל את יחסיו עם האלוהים על פי כדאיות/טוב ורע. זאת למרות שהאלוהים היה שומר עליו ועל משפחתו, מברך את מעשה ידי ומקנהו פרץ. איוב היה מפחד מהאלוהים בלי הצדקה, ובגלל חשדות¹⁰¹ הוא היה רואה רע¹⁰² וסר מהדרך. ואם היה רואה משהו שמשתלם לו, הוא היה משנה כיוון בהליכתו ופונה אליו. כך הוא היה מזגזג בהליכתו בדרך האלוהים בגלל שיקולים אישיים. כלומר, איוב היה עסוק במאבק פנימי של "לשפוט" איזה צד טוב לו ואיזה צד רע לו¹⁰³ במקום להמשיך¹⁰⁴ ישר ולעבור באמצע. וזאת מדוע הסופר שם את הביטוי בפיו של השטן (במשמעות) – "אם איוב עובר באמצע רק כשמשתלם לו, האם הוא באמת ירא(ה) את האלוהים?"

לסיכום: יראתו¹⁰⁵ של איוב לא העניקה לו מספיק בטחון באלוהים כדי להמשיך ישר. ולכן התנהגות איוב כפי שהיא נראית בכתוב, העלתה את האפשרות שאיוב הוא חלילה חשדן ותאוותן ("החינם וגו'") ורק מבחוץ זה נראה כמו יראת אלוהים. התנהגות כזו מעלה שאלה. ולכן יהיה והשטן ירדו לעומק נפשו של איוב כדי לברר זאת¹⁰⁶.

הדבר הבא שקורה בספר איוב הוא שאיוב ורעיו מעבדים את רגשותיהם בצורה מליצית, עד שאליהוא¹⁰⁷ אומר את דבריו, מדריך ונותן לאיוב מידע מעשי בתורת הראיה. שבעיקרון הוא להשתמש בחושים¹⁰⁸. וזהו התקציר של ספר איוב עד לאחר נאום אליהוא. כעת נדלג אל המקום בו איוב סוף סוף רואה את יהוה.

אמרנו ששני בני האדם היחידים שהסופר המקראי קורא להם "ירא אלוהים", הם אברהם ואיוב. לאברהם הוא קורא כך לאחר הראיה, ולאיוב הוא קורא כך טרם הראיה, קרי, מלשון פחד. זאת אומרת, שעל איוב לעשות התקדמות בהבנה שלו מיראה לשון פחד, אל יראה מלשון ראייה.

¹⁰¹ הוא היה חשדן, ספר איוב פרק א' פסוק י': "כי אמר איוב אולי חטאו בני וברכו אלהים בלבבם וגו'".

¹⁰² במקום להסתכל על הטוב, הוא פתח אפשרות לרע. כמו למשל היה יכול לראות את האיחוד המשפחתי כדבר טוב ובמקום זה הוא חשד בילדיו. זו הייתה צורת התנהגותו – "ככה יעשה איוב כל הימים".

¹⁰³ "סר מרע".

¹⁰⁴ כמו אברהם, ברית בין הבתרים היא שיעור על לעבור באמצע (התנור והלפיד עוברים באמצע). ואכן אברהם יישם זאת בביטחון והמשיך ללכת ישר עם האלוהים, אפילו בזמן שהאלוהים אמר לו לעקוד את בנו.

¹⁰⁵ חששות היא פחד הנובע מרגש ואילו זהירות היא פחד שנובע משכל.

¹⁰⁶ כל סיפור איוב הוא דימוי לאשר עובר במחשבתו של איש, בדרכו להיות אדם. ומה שעובר בזמן שכזה בראשו של האיש, הוא הבדלה בין זיכרונות, מכאלו שמחוברים בצורה מלאה (אל: תחושות/רגשות/מחשבות), לכאלו שמחוברים חלקית. ההרגשה הטובה או לא, היא מדד לאיכות החיבור של הזיכרון, כדי להבין את מהותו, איוב בדק עם עצמו האם יש לו "זיכרונות" של מהותו בתור חשדן, תאוותן או שהוא באמת ממשיך בדרך הישרה של ירא אלוהים, שזה אומר: "הפחד הוא רק שלב בדרך לראיית האלוהים".

¹⁰⁷ החבר הרביעי – זה שלא מוזכר בהתחלה של ספר איוב (מקום טוב לדמות הסופר להיכנס לסיפור).

¹⁰⁸ לא לדבר – להקשיב, כיצד להסתכל ואיך זה נראה (ומרגיש).

כדי להתקדם ולראות/לשמע את יהוה, עליו לעבור קשיים שהם תוצאות של ניסיון האדם לכפות את מחשבותיו על המציאות. המקרא קורא לזה עקדה אצל אברהם, ומשמעותם, קרי, ייסורים, אצל איוב.

אברהם בכוח אמונתו וידיעתו הלך עם בנו ועשה את ההתקדמות לרואה: "ויקרא אברהם שם המקום ההוא יהוה יראה אשר יאמר היום בהר יהוה יראה"¹⁰⁹. הסופר המקראי הכפיל את המילה יראה (פחד/ראיה). גם אצל איוב מיד לפני שיהוה מדבר אליו, אליהוא מסביר לו את המשמעות הכפולה של ראייה ויראה: "לכן יראוהו אנשים לא יראה כל חכמי לב"¹¹⁰. ואכן העלילה מיד מקודמת ואיוב שומע ורואה.

מקרא ספר איוב פרק ל"ח:

[א] ויען יהוה את איוב מנהסערה (מן הסערה) ויאמר
[ב] מי זה מחשיך עצה במלין בלי דעת וגו'

הדבר הראשון שיהוה אומר לו: מי זה עושה חושך במחשבה עם מילים ותלונות (במלין). כלומר, איוב סוף סוף שתק ומחשבתו מתבהרת, הוא הרגיע את השפיטה שלו, השקיט את הדיבור הפנימי שלו בתוך ראשו שאומר לו מה טוב ומה רע, ומרגע שעשה זאת הוא היה יכול לשמוע את דברי יהוה. לאחר שיהוה מסיים את דבריו, איוב חותם את דבריו עם התובנות הבאות:

מקרא ספר איוב פרק מ"ב:

[א] ויען איוב את יהוה ויאמר
[ב] ידעת (ידעתי) כי כל תוכל ולא יבצר ממך מזמה
[ג] מי זה מעלים עצה בלי דעת לכן הגדתי ולא אבין נפלאות ממני ולא אדע
[ד] שמע נא ואנכי אדבר אשאלך והודיעני
[ה] לשמע אזן שמעתיך ועתה עיני ראתך
[ו] על כן אמאס ונחמתי על עפר ואפר

איוב מוותר על ה"עקדה המחשבתית" שהוא עושה לעצמו: [ג] "ולא אבין נפלאות ממני ולא אדע"¹¹¹, הוא חוזר על מוטיב הראיה של שמואל: [ה] "לשמע אזן שמעתיך ועתה עיני ראתך"¹¹², וגם מתנחם על המשפט שהוא ערך: [ו] "על כן אמאס ונחמתי על עפר ואפר"¹¹³.

סוף טוב הכל טוב. איוב מוחזר לקדמותו עם שיפורים, וסיפור איוב מסתיים עם מותו שבו הוא קיבל את התואר "זקן" כמו האבות.

¹⁰⁹ בראשית פרק כ"ב פסוק י"ד.

¹¹⁰ ספר איוב פרק ל"ז פסוק כ"ד.

¹¹¹ (משחרר ממחשבותיו) מתמסר/נכנע ליהוה.

¹¹² בספר שמואל א' פרק ט' ט"ו: "ויהוה גלה את אזן שמואל יום אחד לפני בוא שאול לאמר וגו'" ומיד בפסוק

י"ז: "ושמואל ראה את שאול וגו'".

¹¹³ מואס ומתנחם על ראיית המציאות הקודמת שלו. קרי, לעשות משפט עם האלוהים בסגנון "עפר ואפר"

(אברהם בסיפור סדום).

פרק ה

גילוי 12 האבנים והתהוות המנורה.

עברנו את איוב, הלכנו ישר בנתיב שעליו הצביע הסופר המקראי, ועדיין נותרנו עם שאלות:

מדוע נשלחנו אל איוב?

מה רצה הסופר להראות לנו או ללמד אותנו בקשר לראיה¹¹⁴?

מה רצה הסופר ללמד אותנו עוד בקשר לספר הישר¹¹⁵?

אין לנו את התשובות, אם כך, יתכן והחמצנו משהו, לכן נסכם את הדרך שעשינו עד כה:

1. התחלנו לחפש את ספר הישר בגלל רמז שמצוי בספר יהושע. עקבנו אחרי הרמז ותוך כדי המעקב קיבלנו הבנה עמוקה יותר על הכתוב. כאשר התקרבו אל הכתוב, ראינו שהסופר המקראי אומר לנו שהדבר המופלא היה אז – שיהיה דיבר מפי איש.

2. המשכנו אל שמואל. גם שם הבנו תכונות נוספות של ספר הישר, וגם מצאנו תשובות והבנה רחבה יותר על האירועים. אבל האירועים האלו התחילו לפני הולדת שמואל, והסתיימו אחרי מותו. כלומר, דמות שמואל היא באמצע/העיקרית, והוא היה רואה כמו אלו שקדמו לו, והראיה שלו הייתה קודם בשמיעה.

3. המשכנו לחקור בספר תורת משה אחר המילה "הישר". הגענו לספר שמות אל מרה, שם משה; א. אומר: לשמע, לראות ושוב לשמוע¹¹⁶. ב. מורה לנו להמשיך לספר איוב. בספר איוב הפעלנו את השיטה של ספר הישר ודילגנו אל הסוף בו איוב רואה ומסתיימים ייסוריו. גם אצלו למדנו – קודם שומע ואחר כך רואה.

הדבר שעולה מהסיכום הוא; שרואים רעיון חוזר של שמיעה וראיה, ועל פי הכלל השני (מילים חוזרות) לא ניתן להתעלם מהרעיון החוזר. ולכן, בואו ונבדוק משפטים/פסוקים מנאום אליהוא¹¹⁷ אל איוב, ונחפש בין דבריו פסוק שמשלב שמיעה וראיה. וכשנעשה זאת, אנחנו נמצא את הפסוק הבא¹¹⁸: "כי באחת ידבר אל ובשתיים לא ישורנה". שזה אומר, אחד מדבר אלייך ובשתיים לא יראה.

אנחנו נמצאים בחיפוש אחרי "ספר" ולכן כאשר מייחסים משפט כזה לקריאה בספר מקבלים: בקולו של הסופר נשמע כאילו זה סיפור אחד, אולם – מבחינת כתיבה/עבודה סופרית זו שניתן לראות – אלו שני סיפורים/משפטים. קרי, שתי נקודות מבט, שנשמעות כמו דיבור אחד; "באחת ידבר אל (מדובר בסיפור אחד) ובשתיים לא ישורנה (אולם לא ניתן לראות זאת בזמן שמסתכלים/בשתי עיניים).

אבל, זו עדיין לא תובנה חדשה על ספר הישר ולכן, זו כנראה הדרכה נוספת מאת אליהוא שנזדקק לה.

¹¹⁴ אנחנו כאן בספר שעוסק בראיה – ספר איוב.

¹¹⁵ הגענו לכאן אחרי שהלכנו אחרי העקבות שהותיר עבורנו הסופר המקראי.

¹¹⁶ "ויאמר אם שמע תשמע לקול יהוה אלהיך והישר בעיניך תעשה והאזנת למצותי וגו'"

¹¹⁷ אנו בודקים את נאום אליהוא כי הוא המדריך שלימד את איוב לראות, וגם אנחנו רוצים לראות את ספר הישר.

¹¹⁸ ספר איוב פרק ל"ג פסוק י"ד. (זה הפסוק המאוזן והישר היחידי שמשלב דיבור/פה אחד ושתי עיניים).

ובכן, לא נותר לנו דבר נוסף ללמוד, ואנו שלמים, כי עשינו הכל בצורה ישרה. לכן, על פי הכלל השלישי אנו צריכים להפיק הבנה חדשה/נוספת מהכתוב, ולראות את תשובת הסופר לגבי מהות "ספר הישר", ואולי גם לקבל אישור לדרך שעשינו; כי נראה שהגענו אל סוף הדרך.

אז בואו וניישם את הכלל הראשון "מוקדמות", ונחזור אל תחילת הדרך בספר יהושע, היכן שנמצאת ההופעה הראשונה של המושג "ספר הישר". ושם יהיה עלינו לקרא שוב את הפסקה אבל, הפעם בעזרת הידע והכלים החדשים שיש ברשותנו:

מספר בראשית (ברית בין הבתרים) למדנו; שאברהם ביתר (חילק לשניים), ומספר יהושע ושמואל למדנו; שצריך להתקרב אל הכתוב כדי לשמוע את קולו של הסופר המקראי.

בספר איוב למדנו מהמושג "ירא אלוהים"; שהאלוהים הבדיל ומאליהוא למדנו; שיש דיבור אחד שלא ניתן לראות בשניים.

הנה הפסקה מיהושע:

מקרא:

[יב] "אז ידבר יהושע ליהוה ביום תת יהוה את האמרי לפני בני ישראל (ויאמר לעיני ישראל) שמש בגבעון דום וירח, בעמק אילון
[יג] וידם השמש וירח עמד עד יקם גוי איביו (הלא היא כתובה על ספר הישר) ויעמד השמש בחצי השמים ולא אץ לבוא כיום תמים
[יד] ולא היה כיום ההוא לפניו ואחריו (לשמע יהוה בקול איש) כי יהוה נלחם לישראל"

רגע הארה, בו הידע שהאדם רכש (זיכרון) והמודעות העצמית (הווה) מתחברים¹¹⁹:

הסופר המקראי לקח אותנו לטיול בין דפי המקרא. בדרך למדנו וצברנו ידע¹²⁰. חלק מהידע שרכשנו מופיע ומשתקף בפסקה של יהושע, וחלק מהמידע שמצוי בפסקה; לא.

כלומר, כשהתבוננו על פסקה זו בתחילה חשבנו שראינו "מציאות קסומה". אולם כעת, כשאנו מביטים שנית בעיניים למודות על הפסקה, אנו רואים; קטע ספרותי המורכב מחלק שמתאר מציאות שהתרחשה, קרי, את האירוע/מעמד/היסטוריה. וחלק נוסף המתאר דברים עלומים, שלא נמסר עליהם שום מידע בכתוב.

(אם כך, על פי הכלל השני), הרעיון החוזר במה שלמדנו הוא; שצריך להבדיל/לבתר, ולכן עלינו לעשות כדוגמת התורה ואברהם ולקבל את עצת אליהוא המדריך. אנו נבדיל ונחלק את הפסקה ונציב אותה על שתי עמודות. עלינו לבחור בחלוקה שאנחנו יכולים להיות ישרים איתה, עם הסופר והכתוב. כלומר, עלינו להכניס את הממד האישי¹²¹ לסיפור, והממד האישי האמיתי שלנו הוא; מה שאנחנו יודעים עד כה. ולכן, העמודות תהיינה: יודעים ולא יודעים¹²²

¹¹⁹ ההארה מתרחשת ברגע שהאדם נכנע ומוותר על הרציונליזציה שהוא עושה למציאות, כלומר, הוא מודע לזה שהוא באמת איננו יודע כלום, ברגע כזה, המידע האמיתי שנמצא אצלו בזיכרון עולה ומאיר.

¹²⁰ בטוח שהסופר יודע איזה מידע הוא הכניס לספר ולכן הוא יודע מה אנחנו יודעים או לא יודעים מדבריו.

¹²¹ אם ננסה לחפש נקודת חלוקה חיצונית – לא יהיה לדבר סוף, כמו למשל; חלוקה על בסיס הופעות/ספרים, על בסיס תקופות, רעיונות, שיעורים דמויות וכן הלאה.

¹²² רואים את ההבנה מהכתוב/לא רואים את ההבנה מהכתוב.

לא יודעים	יודעים
[יב] ויאמר לעיני ישראל [יג] הלא היא כתובה על ספר הישר [יד] לשמע יהוה בקול איש	"אז ידבר יהושע ליהוה ביום תת יהוה את האמרי לפני בני ישראל" (הבנו את כל מה שהסופר רצה שנבין עד כה בקשר לאמורי ¹²³) "שמש בגבעון דום, וירח בעמק אילון. וידם השמש וירח עמד עד יקם גוי איביו" (הבנו במעמד הנוכחי את כל מה שקשור אל השמש והירח ¹²⁴) "ויעמד השמש בחצי השמים ולא אץ לבוא כיום תמים. ולא היה כיום ההוא, לפניו ואחריו" (הבנו שזה היה יום מיוחד) "כי יהוה נלחם לישראל" (הבנו את המלחמה ¹²⁵)

בעמודה של המילים שאנו לא יודעים נשארו המילים הבאות:

"ויאמר לעיני ישראל" – אנחנו לא יודעים מה זה ויאמר לעיני ישראל, האם הוא דיבר אל העיניים שלהם?

"הלא היא כתובה על ספר הישר" – מה כתוב שם? אנחנו עדיין לא שלמים עם תוכן המושג והמהות שלו.

"לשמע יהוה בקול איש" – לא יודעים מה זה אומר.

הדבר הטוב הוא, שהמילים האלו מסתדרות על פי הנוסחה של משה: דיבור/שמיעה, ראייה, שמיעה, שראינו במרה.

כדי לראות את השיטה של יהושע, צריך לחבר קו ישר אל המקבילה הספרותית שלו, זו המתאימה לדבר שעשינו כאן. קרי, לבקע את הכתוב כמו משה בים סוף. אי לכך המקבילה של יהושע תהייה המעבר בירדן.

כשיהושע "חצה" את הירדן¹²⁶ הוא עשה זאת בעזרת ארון הברית וכניסה אל המים¹²⁷. ברגע שרגלי הכוהנים מחזיקי ארון הברית נגעו במי הירדן, המים התאספו ונעמדו כנד. כאשר העם סיימו לעבור, יהושע הקים 12 אבנים¹²⁸ בירדן תחת רגלי הכוהנים. האבנים נמצאות שם עד עצם היום הזה.

¹²³ דרך ברית בין הבתרים ודרך יהושע.

¹²⁴ יש לנו הסבר של רוח התקופה. ואנחנו מכירים את האזור – גבעון/עמק איילון.

¹²⁵ יהושע עלה כל הלילה, תקף בהפתעה היה קרב קצר וכו'.

¹²⁶ הוא למעשה עצר את הירדן.

¹²⁷ ארון הברית מעולם לא נגע במי הירדן – רק הרגליים של הכוהנים.

¹²⁸ יהושע פרק ד' פסוק ט'.

<p>"אז ידבר יהושע ליהוה ביום תת יהוה את האמרי לפני בני ישראל ויאמר לעיני ישראל שמש בגבעון דום וירח בעמק אילון וידם השמש וירח עמד עד יקם גוי איביו הלא היא כתובה על ספר הישר ויעמד השמש בחצי השמים ולא אץ לבוא כיום תמים ולא היה כיום ההוא לפניו ואחריו לשמע יהוה בקול איש כי יהוה נלחם לישראל"</p>	<p>"מי הירדן"¹²⁹ (הכתוב)</p>
<p>יודעים – בקשר לאמורי יודעים – מה שקשור אל השמש והירח יודעים – יום מיוחד יודעים – מלחמה</p>	<p>"ארון הברית"¹³⁰ (יודעים/ה"מים" נעצרים)</p>
<p>"ויאמר לעיני ישראל (הלא) היא כתובה על ספר הישר לשמע יהוה בקול איש"</p>	<p>12 האבנים שהשאר יהושע עד היום (לא יודעים/"חור בידיעה")</p>

ניתוח הכתוב על פי נוסחת משה ("ביקוע המים" דימוי לחציה של הכתוב), וניתוח הכתוב על פי נוסחת של יהושע ("עצירת הירדן" דימוי לידע שעוצר רגש) מגלה את אותו המשפט. "אבנים" הן דימוי למילים בשפת הסופר המקראי. לכן אפשר להוריד את "הלא" מהמשפט, מפני שכעת אנחנו יודעים שזה כן כתוב. והדבר שכן כתוב כאן הוא תובנה חדשה בצורה של 12 מילים שמבארות את מהות המושג "ספר הישר":

"ויאמר לעיני ישראל היא כתובה על ספר הישר לשמע יהוה בקול איש"

אלו האבנים שציווה משה¹³¹ ושהציב יהושע¹³². מטרת המסע¹³³ הייתה לגלות ולראות את 12 האבנים ואכן הן נמצאות כאן עד עצם היום הזה.

כתיבה היא צורת הדיבור של הסופר אל עיני הקורא כלומר, "ויאמר לעיני ישראל" הוא דימוי לראיית דבר כתוב – קריאה¹³⁴. "היא כתובה על ספר הישר" זה דימוי לכתיבה בצורה ישרה – על פי שיטה וכללים ישרים. "לשמע יהוה בקול איש" – התוצאה לכך.

כלומר, **ספר הישר משמיע את דברי יהוה.**

¹²⁹ מאז ספר תורת משה, הכתיבה המקראית נמצאת בירידה, הירדן הוא משל לירידה.

¹³⁰ עשינו ברית עם המילה הכתובה ויצרנו חומה של ידע.

¹³¹ ספר דברים פרק כ"ז: "[ב] והיה ביום אשר תעברו את הירדן אל הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך והקמת לך אבנים גדולות ושדת אתם בשיד [ג] וכתבת עליהן את כל דברי התורה הזאת בעברך למען אשר תבא אל הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך ארץ זבת חלב ודבש כאשר דבר יהוה אלהי אבותיך לך".

¹³² כלומר, האבנים שמצווה משה הם הוראת עריכה, ומכיוון שספר יהושע (דימוי לנהר הירדן) עדיין קיים הרי הם נמצאות שם עד עצם היום הזה.

¹³³ כל הסיפור עם השמש והירח הוא הסטה רגשית שאותה מבצע הקורא לעצמו בעצמו. ברור לגמרי שכדור הארץ לא חדל מסיבובו, והסופר המקראי ידע זאת בשעה שהוא בסך הכל הסתיר משפט בתוך משפט. זאת כדי להראות כיצד ניהול מחשבותי נכון, פותר את הבעיה שיצר הניהול הרגשי.

¹³⁴ קריאה היא שמיעת הסופר בקול הפנימי.

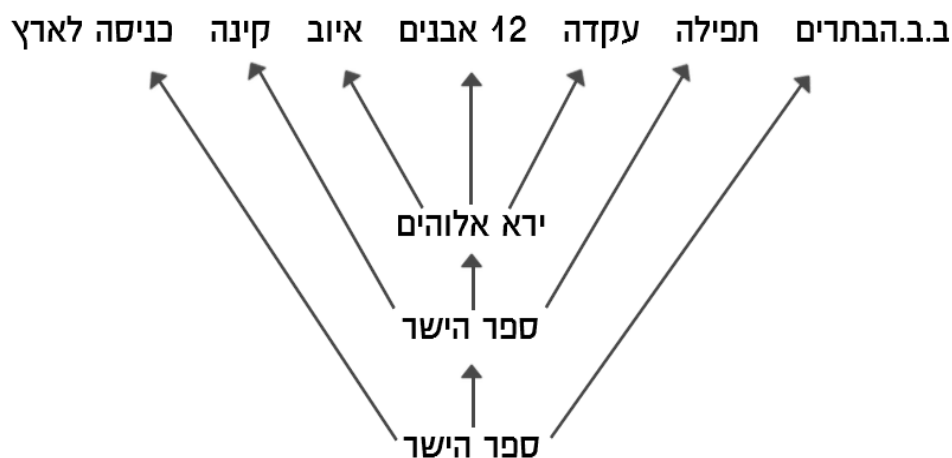
זזה נכון גם כאשר מיישמים זאת על ספר תורת משה; אם תקראו את ספר תורת משה על פי הכללים של ספר הישר – תשמעו (בליבכם) את דבריו של יהוה.

כעת, משהפקנו תובנה וקיבלנו את האישור של הסופר המקראי, בואו ונראה את הדרך בה הלכנו, ונבין מדוע חלק זה של ספר הישר הוא דימוי למנורת הזהב.

התחלנו במציאת קשר בין מעמד הכניסה לארץ ובין ברית בין הבתרים. המשכנו למצוא את הקשר בין קינת דוד לתפילת חנה, זאת עשינו על ידי מעקב אחרי המונח "ספר הישר". המשכנו במעקב אחרי הופעת המילה "הישר" בספר תורת משה, ושם היא מופיעה לראשונה במרה שהובילה אותנו לספר איוב. סופר איוב יצר מקבילות רבות לסיפור אברהם, ולכן בדקנו מהו החיבור הסופרי בין איוב לאברהם, ראינו (בין יתר הדברים) שהם מחוברים בתואר "ירא אלוהים".

בדרך הישרה שעשינו לאורך המקרא, למדנו על אופן החשיבה והכתיבה של הסופר המקראי. אולם לימוד זה ללא הכנסת הממד האישי שלנו – האמת/העדות שלנו מעצמנו ועל עצמנו – לא הוביל לאף מקום. כאשר היינו ישרים ובדקנו מה אנו יודעים ומה לא יודעים, נתגלו לנו 12 האבנים.

הנה תרשים זרימה של הדרך שעשינו במקרא, והוא בדיוק נראה כמו שירטוט של מנורה שסופר היה עושה.

בין יתר הדברים שאנחנו לוקחים לחלק הבא של הספר, יהיה מה שלמדנו על הראיה, ושניתן להבדיל/לבקע את מה שמופיע בשדה הראיה. כמו אברהם בברית בין הבתרים וכמו משה בים סוף. ויהושע מוסיף ומראה שניתן לעצור את הרגשות/מחשבות שמורידות (ירדן) כדי לראות את מה שנשאר, ולהיכנס אל הארץ המובטחת.

שעורים אלו יהיו חשובים בשלב הבא שהוא היישום של שיטת ההגעה אל המצב היחידני הנגלה מבין השניות/דו צדדיות¹³⁵.

¹³⁵ דואליות (הסתכלות על תהליך מבחון).

סיכום החלק הראשון:

מי שהבין את השיטה של המנורה ואת הדרך אל 12 האבנים הוא "רואה" (אחד שעיניו פקוחות אל הכתוב), ולכן הוא יהיה מוכן לחלק הבא. ומי שלא הבין את הדרך ופרש, צריך לבדוק את עצמו. ומי שלא הבין אולם לא פרש, נמצא מעט יותר קדימה. כל זאת מפני שראינו כי חוסר הידיעה הוא שהוביל לראיית האבנים.

"אלוהים" ברא (גם) את האדם, כל שעל האדם לעשות הוא; לחפש את האלוהים אצל עצמו בפנים והוא ימצא, כמו יהושע בן נון שהצליח ליישם את התורה של משה. הוא הראה זאת במעמד הכניסה לארץ המובטחת: "ולא היה כיום ההוא לפניו ואחריו לשמוע יהוה בקול איש" – יהוה נמצא אצלו בפנים, והוא זה שדיבר מפיו של האיש יהושע. עד אז האלוהים היה מדבר אל בני האדם (מבחוץ).

הצעד הראשון ליישם את תורת משה הוא לקרוא בכתוב המקראי על פי ההנחיות של הסופר המקראי. זאת מכיוון שאם יעשה כך, יוכל הקורא לשמוע את דברי הסופר ולהיות מודע ולאמן את יכולת החשיבה שלו.

הצעד השני¹³⁶ הוא להמשיך בביטחון עם דברי הכתוב כפי שהם נשמעים מהסופר עצמו ולוותר על העקדה/כפיה מחשבתית שהאדם עושה למציאות כפי שהוא רואה אותה מתממשת מול עיניו. כלומר, לחשוב על דברי הסופר ולעמת אותם בלי חשש עם; כלל הכתוב, ועם האמת הפנימית של הקורא.

לסיכום: הצעד הראשון הוא; לקרוא נכון. הצעד השני הוא; להתמודד עם מה שעולה מהקריאה הנכונה בעזרת חשיבה ישרה והמסמך המקראי בלבד.

דבר נוסף, מכיוון שטענת הסופר המקראי היא שספר תורת משה הוא פיתוח של תורת האבות (אברם), הוא כתב והשתמש בעקרונות הלקוחים מצורת חשיבה של ראייה בכוכבים.

נבאר:

ראיה בכוכבים היא התבוננות בשמיים, מעקב אחרי מסלול של כוכב לכת (משתנה) על רקע הבתים (קבוצות כוכבים קבועות) ביחס לאירועים על כדור הארץ, וכך ניתן לנבא. ספר הישר הוא התבוננות בספר תורת משה, מעקב אחרי מסלול של מילה (משתנה) על רקע הסיפורים (קבוע) ביחס לכתוב בו אנו עוסקים, וכך ניתן לראות.

עד כאן זו הייתה תמונת המנורה השלישית¹³⁷, מה היא דרך המנורה הראשונה¹³⁸

¹³⁶ אלו השיעורים שלמדנו אצל איוב, לזוטר על הרציונליזציה ולהתקדם בביטחון. כלומר, לאהוב ולא לפחד מהכתוב/מיהוה.

¹³⁷ שמכילה גם את ספר תורת משה, ספר שמואל וספר איוב.

¹³⁸ כיצד למדו לראות בתורה לפני שנכתב ספר שמואל וספר איוב?

פרק ו

תקציר¹³⁹ המנורה הראשונה¹⁴⁰

עד לפני זמנו של שמואל, אדם היה קורא בספר יהושע ומגיע אל מעמד הכניסה לארץ המובטחת, ושם הוא היה מופנה אל "ספר הישר". הגיון ממוצע ויושר בסיסי הינם מספיקים¹⁴¹ כדי להבין שברית בין הבתרים היא המקבילה הספרותית של מעמד הכניסה לארץ, ולכן הוא היה חוזר (כפי שאנו חזרנו) אל ברית בין הבתרים כדי לראות את הביתור/חלוקה לשניים. שם הייתה צריכה להתעורר הסקרנות בקשר למילה **ציפור**¹⁴² ולכן צריך היה לעקוב אחרי המילה **ציפור**¹⁴³:

(גביע משוקד 1) ספר ויקרא פרק י"ד¹⁴⁴:

[ז] ושלח את הצפר החיה על פני השדה
[נג] ושלח את הצפר החיה אל מחוץ לעיר

(גביע משוקד 2) ספר במדבר פרק כ"ב¹⁴⁵:

[ה] וישלח מלאכים אל בלעם בן בער פתורה אשר על הנהר¹⁴⁶
[יא] הנה העם היצא ממצרים ויכס את עין הארץ¹⁴⁷

(גביע משוקד 3) ספר במדבר פרק כ"ג:

[י] מי מנה עפר יעקב ומספר את רבע ישראל תמת נפשי מות ישרים¹⁴⁸
[כז] ויאמר בלק אל בלעם לכה נא אקחך אל מקום אחר אולי יישר בעיני האלהים וקבתו לי משם¹⁴⁹

¹³⁹ עיקר הדין בתקציר יתרחש בהערות השוליים.

¹⁴⁰ זו למעשה המנורה של ספר תורת משה/ספר הישר על פי הסופר/עורך המקראי. קרי, "יהושע בן נון". הדין שערכנו עם הקנים של איוב ושל קינת דוד, רק מדגימים את הקווים הישרים, ואת היכולת לראות קשרים, הם לא הדרך. הדרך/הנוסחה – נמצאת רק בספר תורת משה.

¹⁴¹ אז היו הרבה פחות פרושים/סטיות מהדברים הכתובים.

¹⁴² בעקבות ניסוח הכתוב קרי: האלוהים ביקש "תור וגוזל" ואילו אברם הביא "ציפור". שנית הכתוב מודיע במפורש שאברם לא בתר את הציפור (בתרים). כמו כן, עבורו לא היה "רמז" נוסף בשמואל (שעדיין לא נכתב) ולכן הוא היה מוכרח להישאר בכתוב ועם הציפור.

¹⁴³ צריך לשים לב לצורת הכתיבה של הסופר את המילה שאנו מחפשים "צפר" (כתיב חסר).

¹⁴⁴ עוסק בעיקר בהפרדה ושימוש בשני ציפורים, אחת חיה ואחת מתה/שחוטה. השימוש בציפור החיה הוא לשלוח אותה שזה במקבילה לשחרר את המחשבה.

¹⁴⁵ במדבר פרק כ"ב פסוק י': "ויאמר בלעם אל האלהים בלק בן **צפר** מלך מואב שלח אלי".

¹⁴⁶ "פתורה" מלשון לפתור את החידה שנמצאת על הנהר (עצירת זרימת מי הירדן וגילוי 12 האבנים).

¹⁴⁷ שוב, כמו שלמדנו אצל אליהוא להסתכל על החידה בעין אחת.

¹⁴⁸ רמז ישן לספירת המילים בחידה, מספר האבנים שהותיר יהושע הן בערך רבע מהמילים בפסקת החידה (במסמך המצוי בידנו כיום 58 מילים אולם המסמך הקודם היה כתוב באותיות אחרות – כתב עברי עתיק. ולכן יתכן שחלק מהמילים היו מחוברות לכדי ביטוי אחד כגון: "בני ישראל" וכו'). ועוד רמז למילה "ישר" כאשר הסופר כותב "ישרים". הערה: "תמת נפשי" זו ההרגשה של מוות בזמן שאדם לומד משהו חדש שמשנה אותו.
¹⁴⁹ לקוב – לחורר/לנקב והמילים ישר בעיני האל גם הן רמז לפתרון.

(גביע משוקד 4) ספר במדבר פרק כ"ד:

[ג] וישא משלו ויאמר נאם בלעם בנו בער ונאם הגבר שתם העין¹⁵⁰
 [ד] נאם שמע אמרי אל אשר מחזה שדי יחזה נפל וגלוי עינים¹⁵¹

עם הבנה זו שרכש¹⁵² היה צריך לגלות את שתים עשרה המילים שנמצאות בספר יהושע, היכן שהוא התחיל, ממש כמו שאנו עשינו. וזו דרך המנורה הראשונה של משה. אנחנו עברנו את המסע דרך ספר איוב שהוכנס למקרא כסוג של תיקון ל"רמז" השני בשמואל¹⁵³ ואשר מתאים לזמננו.

¹⁵⁰ ראה "עין אחת", "באחת ידבר אל ובשתיים לא ישורנה".

¹⁵¹ אחד שרואה ואחד שלא רואה (נפל).

¹⁵² צריך להבין כי ההתגלות מתרחשת באופן טבעי לאחר הכלת כמות של מיידע. כלומר, המוח לבדו ובאופן טבעי מייצר את התבנית/הבנה, כל שעל האדם לעשות הוא להכניס מידע בצורה ישרה.

¹⁵³ רמז שהכשיל את הנביאים מאז שמואל. וזו הסיבה שאחרי שמואל כבר לא קראו להם "רואים" יותר אלא רק נביאים.

פרק ז

שאלות ותשובות חלק ראשון

1. היכן מצויה עבודת הסופר המקראי הנדרשת כדי לראות את המנורה ואת הארון?
 – עבודת הסופר המקראי הטהורה קיימת רק בספר תורת משה ונמצאת גם בספר יהושע¹⁵⁴,
 אולם כאן אנו עסקנו גם בספר שמואל ובספר איוב שנכתבו כדי לסייע לדורות שהתרחקו
 להתקרב בחזרה אל ספר תורת משה.

2. מה דעת הסופר המקראי על עבודות הכתיבה שנעשו לאחר כתיבת ספר תורת משה?
 – אין בהם צורך להיוודעות והכלת הרעיון האלוהי.

3. מהיא הדרך להכלת הרעיון האלוהי?

– ראשית "האלוהים" כבר מוכלים באדם, ולכן זו שאלה של מודעות. מבחינה מעשית של
 פעולות צריך לדמיין את המחשבות, ולהביט דרכן ישראל¹⁵⁵ עד שמגיעים למחשבה (זיכרון) של
 מהות ה"אלוהים" ומנסים לפוגג אותה/להביט דרכה ישראל. אם מצליחים זה לא יהיה.

4. מיהו רואה?

– זה שעיניו פקוחות, כלומר, רואה את דברי הסופר מהכתוב עצמו.

5. מדוע משה ציווה להקים אבנים?

– כדי לבאר את הכוונה הישרה של ספר תורת משה. על ידי זה שהן תשמשנה יסוד לספר
 הישר. הוא הרי ידע שהעם יסטה מהדרך אחרי מותו. ויהושע מוסיף: כדי שבעתיד בני ישראל
 ידעו כי עדיין אל חי בקרבם¹⁵⁶ ושאר העמים יבינו מדוע בני ישראל נשאו את הספר¹⁵⁷ בזמן.

6. מדוע יהושע מקים פעמיים את 12 אבנים?

– מפני שהן מופיעות פעמיים, פעם אחת בספר יהושע ופעם בספר הישר. כלומר, דמות
 הסופר המקראי "יהושע בן נון" היא דמותו של עורך ספר תורת משה והוא זה שסלל בה את
 הדרך לאבנים (של המנורה הראשונה). שאר הסופרים אחריו עקבו אחרי עבודתו.

7. כיצד יהושע כתב את תורת משה על 12 האבנים?

– הוא שיבץ ועיצב את המילים בספר תורת משה בצורה שמובילה אל סיפור הכניסה.
 בסיפור הכניסה הוא לקח את המשפט ("12 האבנים") פירק אותו והכניס אותו לעוד משפט,
 התוצאה הייתה להציב בפני הקורא שתי אפשרויות; להתגבר על הרגשות או להיכנע להם,
 מי שהצליח להתגבר על הרגשות שלו – פענח, קרי, נכנס לארץ המובטחת.

¹⁵⁴ הסופר מכנה בעצמו את ספר יהושע כמי הירדן, כלומר, נמצאים בירידה ביחס לספר תורת משה.

¹⁵⁵ חשיבה ישרה, ריכוז והתמקדות, יוסבר בפירוט בחלק השני של הספר בעדות.

¹⁵⁶ יהושע פרק ג' פסוק י': "ויאמר יהושע בזאת תדעון כי אל חי בקרבכם.

¹⁵⁷ יהושע פרק ד' פסוק כ"ד: "למען דעת כל עמי הארץ את יד יהוה כי חזקה היא למען יראתם את יהוה אלהיכם
 כל הימים".

חלק שני – הארון

סדר הופעה:

הקדמה.

פתח דבר.

פתיח (זיכרון).

מעשה הארון.

התבנית.

ארון,

ספר תורת משה,

אדם,

ההגבלה, עדות עשרת הדברים.

תקציר העדות

עדות.

ביאור דרך האבות בספר תורת משה.

דמיון מודרך.

בראשית.

לחת אבן.

סיכום העדות.

אחרית דבר.

נספח שאלות ותשובות הארון.

הקדמה – ארון

חלק זה נקרא הארון והוא עצמו מחולק לשני חלקים.

החלק הראשון הוא חלק שעוסק ישירות בדברי הסופר המקראי, כפי שהם מופיעים בספר תורת משה¹⁵⁸ במעשה הארון. והחלק השני מבאר את המטרה של ספר תורת משה.

בחלק הראשון, ננתח את הכתוב בפסקה הראשונה בה מופיע הארון, כדי להבין את מהותו והיכן הוא נמצא.

את הפעולה של ניתוח הכתוב, נבצע על ידי השוואה בין הדימויים¹⁵⁹ שבהם מתאר הסופר את חלקי הארון, לבין החלוקה המקורית של ספר תורת משה.

השוואה זו תראה כי; 1. תיאור הארון הוא תיאור התבנית (שלד ספרותי) של ספר תורת משה. 2. הארון וספר תורת משה חולקים תבנית משותפת עם תבנית האדם. (על פניו כל אחד יכול לראות את המכנה המשותף; שלושתם מכילים את הרעיון האלוהי והם כלים למפגש עם יהוה).

החלק הראשון איננו פתוח מייד להבנה של כולם מפני שחלק זה דורש מהקורא:

1. לוותר על התמונה של ארון מעץ מצופה זהב, שנמצאת אצלו בדמיון – דבר זה דורש מאבק מחשבתי ונפשי.

2. להבין כי; תיאור הארון הוא למעשה התיאור של תבנית מחשבת האדם¹⁶⁰ – דבר זה מצריך גם מודעות עצמית, וגם את היכולת לראות את ספר תורת משה כיחידה אחת¹⁶¹. הווה אומר, הארון הוא דימוי ספרותי לספר תורת משה, שהיא עצמה, כתובה בתבנית המחשבה של האדם¹⁶².

כדי להבין את החלק הראשון, הקורא יידרש להפנות את הקשב שלו אל עצמו.

ומכיוון שהאדם הקורא יידרש להפנות את הקשב שלו אל עצמו, עליו לעשות זאת בצורה הנכונה¹⁶³. ולשם כך נכתב החלק השני של הארון שנקרא "עדות".

בעדות, יש צורך בריכוז ובתרגול ואין צורך בידע מוקדם, מאמץ מחשבתי או נפשי. זה חלק שפתוח לכולם. חלק זה מלמד את השיטה של האבות, כיצד להפנות את הקשב אל האדם פנימה¹⁶⁴ עד שמגיעים אל המצב האחד (הסינגולרי) שנקרא "יהוה".

לסיכום:

קודם עסקנו מעט בנושא ראייה של המסמך המקראי וראינו את המנורה, בחלק זה נעשה זאת שוב אבל הפעם כדי לראות את הארון. ולהצליח לראות את הארון; זה להצליח לראות את מהות האדם.

¹⁵⁸ ספר שמות החל מפרק כ"ד פסוק י"ב ועד פרק כ"ה פסוק כ"ב כולל.

¹⁵⁹ הדימויים הם הכיסיים שעל הארון. כלומר, הארון מכוסה (ספר במדבר פרק ד').

¹⁶⁰ "מטא קוגניציה".

¹⁶¹ בעלת רעיון אחד. כל ספר תורת משה אמור להסתכם במילה אחת שמתארת רעיון אחד. המילה היא יהוה והרעיון הוא קיום/שמירת חוקי החיים (בריאה).

¹⁶² דימוי בתוך דימוי.

¹⁶³ שני הצדדים של הצורה הנכונה הם; לא להזיק מחד, ומאידך, להועיל.

¹⁶⁴ בוננות.

ספר תורת משה הוא ספר על החוויה השכלית של האדם ואי לכך שיטתי. חיי האדם מתחילים בנקודה אחת (סינגולרית), אירוע זה מתרחש כאשר זרע וביצית נפגשים ומתמזגים. זו חוויה מכוננת ובסיסית להתהוות האדם. מכיוון שכך, חוויה זו יכולה להיות נחוות בצורה מודעת ושכלית בהווה.

כאשר אדם מנסה לשחזר את החוויה הזו במחשבתו, שזה אומר, מתרכז¹⁶⁵ ומנסה להיזכר¹⁶⁶, הוא למעשה יוצר קשרים וחיבורים עצביים חדשים במוחו. כלומר, בכל פעם שאדם מתרכז ונזכר הוא מגדיל את עוצמת החשיבה שלו.

מטרת ספר תורת משה היא להדריך את האדם כיצד להגדיל את עוצמת החשיבה שלו עד שהיא תהייה מסוגלת להגיע אל המודעות¹⁶⁷ של נקודה אחת¹⁶⁸, נקודה אחת זו נקראת "יהוה"¹⁶⁹

הגעה של המודעות אל "יהוה" בורא אדם חדש.

חלק זה של ספר הישר מדגים¹⁷⁰ את הדרך להגיע לחוויית הבריאה הזו.

אנו נפתח בדימוי של הארון שהוא דימוי לספר תורת משה ולאדם. ונסיים בעדות על הדרך בה השתמשו האבות כדי להגיע אל מצב המודעות "יהוה" (יחידני/סינגולרי).

¹⁶⁵ מחבר במחשבתו אירועים בינם לבין עצמם ובינם לבין אירועים אחרים.

¹⁶⁶ לחבר במודע את מכלול האירועים אל זמן הווה.

¹⁶⁷ מודעות היא עיבוד של המציאות, כלומר, ככל שאדם מתרכז וניזכר בעובדות המודעות שלו תגדל ולהיפך.

¹⁶⁸ דימוי לאותה נקודה שממנה הוא נוצר.

¹⁶⁹ ספר דברים פרק ו' פסוק ז': "יהוה אלהינו יהוה אחד".

¹⁷⁰ ההדגמה היא גם בכתיבה וגם ביכולת הבנה של הדברים הכתובים. כלומר, אם האדם מצליח לקרא ולהפנים, הרי השינוי הוא עשה את הצעד הראשון לשינוי המודעות.

פתיח

ספר תורת משה מדבר מתוך הנקודה האחת והוא מראה לאדם כיצד להגיע אליה במודע.
שיטה זו מוכחת בעדות הסופר, ויכולה להבחן על ידי הקורא.
ולשם הגעה אל הנקודה ולשם הבחינה שלה; כתב הסופר המקראי ספר בתבנית ארון פלאי.

מעשה הארון מתחיל בספר שמות פרק כ"ד:

מקרא:

[יב] ויאמר יהוה אל משה עלה אלי ההרה והיה שם ואתנה לך את לחת האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורתם [יג] ויקם משה ויהושע משרתו ויעל משה אל הר האלהים [יד] ואל הזקנים אמר שבו לנו בזה עד אשר נשוב אליכם והנה אהרן וחור עמכם מי בעל דברים יגש אלהם [טו] ויעל משה אל ההר ויכס הענן את ההר [טז] וישכן כבוד יהוה על הר סיני ויכסהו הענן ששת ימים ויקרא אל משה ביום השביעי מתוך הענן [יז] ומראה כבוד יהוה כאש אכלת בראש ההר לעיני בני ישראל [יח] ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה

כה [א] וידבר יהוה אל משה לאמר [ב] דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי [ג] וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת [ד] ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים [ה] וערת אילם מאדמים וערת תחשים ועצי שטים [ו] שמן למאר בשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים [ז] אבני שהם ואבני מלאים לאפד ולחשן [ח] ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם [ט] ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו

[י] ועשו ארון עצי שטים אמתים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קמתו [יא] וצפית אתו זהב טהור מבית ומחוץ תצפנו ועשית עליו זר זהב סביב [יב] ויצקת לו ארבע טבעת זהב ונתתה על ארבע פעמתיו ושתי טבעת על צלעו האחת ושתי טבעת על צלעו השנית [יג] ועשית בדי עצי שטים וצפית אתם זהב [יד] והבאת את הבדים בטבעת על צלעת הארן לשאת את הארן בהם [טו] בטבעת הארן יהיו הבדים לא יסרו ממנו [טז] ונתת אל הארן את העדת אשר אתן אליך [יז] ועשית כפרת זהב טהור אמתים וחצי ארכה ואמה וחצי רחבה [יח] ועשית שנים כרבים זהב מקשה תעשה אתם משני קצות הכפרת [יט] ועשה כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה מן הכפרת תעשו את הכרבים על שני קצותיו [כ] והיו הכרבים פרשי כנפים למעלה סככים בכנפיהם על הכפרת ופניהם, איש אל אחיו אל הכפרת יהיו פני הכרבים [כא] ונתת את הכפרת על הארן מלמעלה ואל הארן תתן את העדת אשר אתן אליך [כב] ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפרת מבין שני הכרבים אשר על ארון העדת את כל אשר אצוה אותך אל בני ישראל

התבנית

נדמה את הארון:

הארון עשוי מעצי שטים, מצופה זהב מבפנים ומבחוץ, ובתוכו היו מונחות שתי לוחות אבן.

חלקי הארון ממנה עשויה/מורכבת התבנית הם:

1. לוחות האבן 2. עצי שטים 3. זהב.

קעת נחיל¹⁷¹ את תבנית הארון על תבנית ספר תורת משה. הסופר המקראי משתמש בדימויים ולכן:

1. "לוחות האבן":

אבן היא דימוי ל"מילה" ולכן "לוח אבן" יהיה דימוי למשפט. הווה אומר, על פניו רואים כי שני המשפטים הראשונים¹⁷² בספר תורת משה הם דימוי ל"לוחות אבן". ואם נקרא אותם ונתבונן עליהם מקרוב, נראה כי הם למעשה דיווח של הסופר¹⁷³ אודות הבריאה. כלומר, בשני המשפטים הראשונים, הסופר מעיד כיצד ברא אלוהים את השמיים והארץ, ולכן הלוחות נקראים בשם "עדות", מפני שזו גם¹⁷⁴ עדותו של הסופר.

לסיכום: שתי לוחות אבן הן דימוי לעדות שנאמרת בשני הפסוקים הראשונים בספר תורת משה.

2. "עצי שטים":

עצי שטים הוא דימוי ספרותי לעצים הראשונים שמופיעים בספר תורת משה שיש להם "שיטה" ואלו הם¹⁷⁵:

"עץ החיים" ו"עץ הדעת".

¹⁷¹ ניישם חפיפה/מקבילה.

¹⁷² ספר בראשית פרק א' פסוקים א' ו ב'.

¹⁷³ האלוהים מתחיל לדבר רק בפסוק ד': "ויאמר אלוהים יהי אור וגו'".

¹⁷⁴ המונח "עדות" למעט ה"מן" מתייחס לשני מושגים. האחד, עדות הסופר כפי שהיא מופיעה בתחילת ספר בראשית. והעדות השנייה היא עדות על ההגבלה (ספר שמות פרק י"ט פסוק כ"ג: "כי אתה העדתה בנו לאמר הגבל את ההר וגו'"). כלומר, גם ההגבלה לעלות בהר היא עדות – על עשרת הדברים). ניתן לראות את שתי העדויות בכתוב במעשה הארון פרק כ"ה פסוק ט"ז – "ונתת אל הארץ", זו עדות אחת שנמצאת בתוך הארון. ובפסוק כ"א לאחר שהכפורת מונחת, יש עדות שנמצאת מחוץ לארון "ואל הארץ תתן" (פלינדרום). עדויות אלו הן "שני צדדים של אותו מטבע" המשמש גם ככרטיס כניסה למתחם התודעה, וגם כמרחב התודעתי בו מתקיימת העדות. הסופר מסביר זאת מאוחר יותר בזמן הירידה מההר, ככתיבה של שני דברים ("מזה ומזה") על שני צדדים ("משני עבריהם"). פרק ל"ב פסוק ט": "ושני לוחות העדת בידו לוחות כתבים משני עבריהם מזה ומזה הם כתבים" (פלינדרום).

¹⁷⁵ לפי החוק הראשון של ספר הישר מוקדמות, עלינו לחפש את הופעתם הראשונה ביחד של לפחות שני עצים בעלי שם המתארים שיטה (כגון: עץ-פרי, עצי-עולה) והכתובים בספר תורת משה. ספר בראשית פרק ב' פסוק ט': "ויצמח יהוה אלהים מן האדמה כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע". הסופר רומז לנו "כל עץ". כלומר, הם חייבים להיות כאן. ואכן, הנה הם אחד ליד השני מופרדים במושג "גן". שני עצים שמכונים על שם שתי שיטות = "עצי שטים".

"עץ החיים"¹⁷⁶ הוא דימוי לסיפור הבריאה שמתחיל עם האור ביום האחד. מבאר, מפרט ומסביר¹⁷⁷ בשבעה שלבים ("ימים") את מבנה העץ ואת התפתחותו. פירותיו הם החיים¹⁷⁸. העץ מסתיים¹⁷⁹ עם היום השביעי הוא שבת.

"עץ הדעת"¹⁸⁰ הוא דימוי לסיפור גן העדן אשר מתאר לקורא את התפתחות המחשבה ("דעת") ותוצאותיה. "עץ הדעת" מכיל את הפרי¹⁸¹ שהוא סיפור קין והבל¹⁸², ואת הזרע¹⁸³ שבתוך הפרי, מייצג סיפור תולדות קין, שמסתיים מזמן שאנוש נולד והוחל לקרוא בשם "יהוה"¹⁸⁴.

לסיכום: עצי שטים הוא הדימוי לחלק השני בספר תורת משה. קרי, שני הסיפורים הראשונים (סיפור הבריאה וסיפור גן העדן).

3. "זהב"¹⁸⁵:

הסופר המקראי עשה עבודת מחשבת בכתיבת סיפורו, עבודה זו היא דימוי לזהב. היא מפגינה את הידע, ואת הפעלים היוצאים ממנו. קרי, חוכמה/עושר/כללים¹⁸⁶. החלק של דימוי ה"זהב" בספר תורת משה מתחיל בפרק ה' פסוק א' ושמו "ספר תולדות האדם". הוא נמשך עד סוף ספר תורת משה. קרי, עד סוף ספר דברים ומכיל בעיקר חוקים.

ישנם שימושים שונים לזהב בארון כאן נבאר את הכרבים על כפורת הארון:

הסופר המקראי בנה את סיפורו בצורה בה דעות של קבוצות הרוב תהיינה מיוצגות, אך בצורה מנוגדת אחת לשנייה. הווה אומר, ריב/ויכוח, זו כתיבה בסגנון מעורר מחלוקת שתוכננה על ידי הסופר המקראי.

"ועשית שנים כרבים זהב מקשה תעשה אתם משני קצות הכפרת [יט] ועשה כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה מן הכפרת תעשו את הכרבים על שני קצותיו [כ] והיו הכרבים פרשי כנפים למעלה סככים בכנפיהם על הכפרת ופניהם איש אל אחיו אל הכפרת יהיו פני הכרבים"

כאן כתוב "כרבים" במשמע כאילו רבים (ריב/ויכוח/מחלוקת/סכסוך), ו"כרוב" במשמעות של המילה "רוב" מלשון של "אחר רבים להטות". המחשבה שאלו הם מלאכים דמויי אדם או דמות חיה, היא מחשבה שאיננה מבוססת חוקית, הגיונית, ספרותית או סופרית. קרי, איננה ישרה.

¹⁷⁶ מפרק א' פסוק ג' בספר בראשית. מיד רואים שזה "עץ החיים" כי הוא קודם, ואין בו ביטוי מילולי של מוות. ¹⁷⁷ "באר שבע".

¹⁷⁸ חיים – צמחיה, חיות, אדם.

¹⁷⁹ בפרק ב' פסוק ג' בספר בראשית.

¹⁸⁰ מפרק ב' פסוק ד' בספר בראשית. מיד רואים שזה "עץ דעת" כי הוא דו צדדי, ויש בו ביטוי מילולי של רע.

¹⁸¹ ילדים הם פירות האדם.

¹⁸² "המסקנות של ידיעת טוב ורע": קיין מייצג צורת מחשבה של חקלאי/עובד אדמה ואילו הבל מייצג צורת

מחשבה של רועה צאן, הראשון נטוע בקרקע ומתכנן והשני הולך עם הטבע ומאלתר וכיוצא באלה.

¹⁸³ התוצאות של חשיבה תכנונית של האדם. הרג הבל הוא התוצאה המיידית וסיפור למך את התוצאה

המתגלגלת – "תולדה".

¹⁸⁴ ספר בראשית פרק ד' פסוק כ"ו.

¹⁸⁵ זהב הפנימי הוא העיקר אבל לא ניתן לראות זאת בזמן שהארון סגור. לכן נתחיל מהזהב החיצוני.

¹⁸⁶ חוקים ומצוות.

מבחינה חוקית, הגיונית: זו הפרת הברית (עשרת הדברים), וביטול הכתוב. לכן זה חייב להיות משהו אחר מפסל. הרי לא יתכן שהאלוהים רק עכשיו מצווה את משה "לא לעשות כל פסל וכל תמונה", ומיד אחר כך יצווה עליו לעשות פסלים של מלאכים דמויי אדם, ולהניח אותם על הארון עצמו.

מבחינה ספרותית: הסופר ידע להשתמש במילה מלאך, קרי, שליח. והשתמש במושג "כנף" לעוף ולציפור, לבגד, ולתאור הרעיון הכולל של ריבונות האב¹⁸⁷. ולנו ידוע כי גם לרוח יש כנף וגם לארץ יש כנף. ולכן השימוש במילה כנף כאן הוא בצורת דימוי רעיוני¹⁸⁸.

מבחינה סופרית: צריך לשים לב לעבודת הסופר באות "ו", היא נשארת בצורת היחיד (כרוב), ומוסרת בצורת הרבים (כרבים). כל זאת כדי לשמור על המשמעות המילולית – ריב/מחלוקת של רוב ברוב. כלומר, הספר נכתב בצורה שתעורר מחלוקת. ובפועל, הקורא מוסיף בקריאתו בכתוב את האות "ו" במילה "כרבים", ובכך תועה בדיבורו הפנימי בזמן הקריאה.

הבסיס לטעות ה"אנושית"¹⁸⁹ נובע מהמשפט: "ופניהם איש אל אחיו"¹⁹⁰, כי עלולים לחשוב שאלו הם דמויות אדם. אבל אם בודקים את המקומות בהם השתמש הסופר במילה "איש", נוכל לראות כי אין לבני אנוש בלעדיות על המונח "איש". גם אצל נוח וגם אצל אברם המילה "איש" מופנית לתאור של בהמות¹⁹¹.

לסיכום הכרבים: למדנו שהכרבים העשויים זהב, הם דימוי לריב/ויכוח. כלומר, סגנון הכתיבה של ספר תורת משה נעשה במתכוון בצורה שתעמיד רוב דעות מול רוב דעות מנוגדות¹⁹².

ציפוי הזהב הפנימי הוא כמו הזהב החיצוני. קרי, ידע/כללים וגו', והוא תוחם את המרחב שבו מונחות לוחות האבן. זאת אומרת – ישנם גם ידע/חוקים (זהב) פנימיים שצריך לעבור כדי להגיע אל העדות.

לסיכום הזהב: הזהב מופיע כדימוי לכתוב בחלק השלישי של ספר תורת משה והוא – ספר תולדות האדם.

¹⁸⁷ ספר דברים פרק כ"ג פסוק א' ופרק כ"ז פסוק כ' "לא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה **כנף אביו**" "ארור שכב עם אשת אביו כי גלה **כנף אביו** ואמר כל העם אמן".

¹⁸⁸ "כנף האב" הוא מושג רעיוני (דימוי למחשבת ערווה כגון: לשים פסלים על הארון) ואילו כנף הציפור היא פסל ולכן אסורה, ספר דברים פרק ה' פסוק ז'.

¹⁸⁹ גם זו הטעיה רגשית שהקורא נכשל בה. המטרה של הסופר מתגלה כאשר הקורא יחקור את המונח "איש אל אחיו" כי זה מונח ששייך ליוסף ואחיו, מן וכרבים.

¹⁹⁰ כשבדקים את המושג "**איש אל אחיו**" הוא מופיע לראשונה עם האחים שחושבים להרוג את יוסף. בפעם השנייה המושג מופיע כשהאחים "מכים/מודים בחטאם". בפעם שלישית הביטוי מופיע כאשר יוסף מטיב איתם בהפתעה. בפעם הרביעית הביטוי מופיע ביחס אל המן. בפעם החמישית הוא מופיע ביחס לכרבים המונחים על הארון. הקשר ביניהם הוא דימוי עתידי לדברים אשר יקרו עם ספר תורת משה. מיקומם של ה"כרבים" על הכפורת מעיד כי "האחים" טועים (לדוגמה – בהבנתם את המושג כרבים) ויהיו צריכים לעשות כפרה ביחס ליוסף/ספר הישר.

¹⁹¹ ספר בראשית פרק ז' פסוק ב': "מכול הבהמה הטהורה תיקח לך שבעה שבעה **איש ואשתו** ומן הבהמה אשר לא טהורה היא שניים **איש ואשתו**". ספר בראשית פרק ט"ו פסוק י': "וייקח לו את כל אלה ויבטר אותם בתווק וייתן **איש בתרו, לקראת ריעהו**".

¹⁹² זאת במטרה רחבה: 1. כדי לשמר עניין בספר תורת משה לאורך המסע בזמן, ובכך ישמרו על הספר (כל צד יזדהה עם דעתו כפי שהיא משתקפת בכתוב). 2. כדי להבדיל בין אלו שקוראים נכון לאלו שלא. 3. תרגיל במודעות.

נבדוק אם תבנית החלוקה שעשינו היא לפי הסופר המקראי. כאשר האלוהים מורה למשה עלולת אל ההר הוא אומר זאת לפי הסדר כך¹⁹³:

"ויאמר יהוה אל משה עלה אלי ההרה והיה שם ואתנה לך את 1) לחת האבן¹⁹⁴
2) והתורה 3) והמצוה (אשר כתבתי להורתם¹⁹⁵)".

- 1) "לוחות אבן" = (עדות) שני המשפטים הראשונים בספר תורת משה.
2) "והתורה" = (עצי שטים) עץ החיים ועץ הדעת (סיפור הבריאה וסיפור גן העדן ותולדותיו).
3) "והמצווה" = (זהב) "ספר תולדות האדם".

לסיכום דימוי הארון לספר תורת משה:

הסופר המקראי ערך ובנה את הספר על פי תבנית¹⁹⁶, את התבנית הזו הוא מראה בעשיית המשכן וכליו. כאשר הסופר המקראי מתאר את בניית הארון (הכלי המרכזי), הוא למעשה מתאר את התבנית של הספר שהוא כתב:

הלוחות¹⁹⁷ הן העדות, אחת על ה"בריאה" ואחת על ההגבלה, והן מופיעות: 1. בתחילת ספר תורת משה בתור שני הפסוקים הראשונים, 2. בהמשך ספר תולדות האדם בתור עשרת הדברים.

עצי השטים הם עץ החיים ועץ הדעת (שיטת החיים ושיטת הדעת). תפקידם לתאר את התפתחות החיים ואת התפתחות הדעת, והם מופיעים כחלק השני של ספר תורת משה.

הזהב הוא דימוי לידע/חוקים וכו'. הוא מופיע כספר תולדות האדם שהוא החלק השלישי שרובו עוסק במצוות וחוקים.

כלומר, תבנית הארון היא דימוי לשלד הספרותי של ספר תורת משה.

¹⁹³ לעיל, ספר שמות פרק כ"ד פסוק י"ב.

¹⁹⁴ את העדות על ההגבלה (עשרת הדברים) הוא כבר נתן בניסיון הראשון לעלייה בהר, ספר שמות פרק י"ט.

¹⁹⁵ הכתוב "הורה" מלשון הריון. קרי, הכלה של התבנית בתוך ספר תורת משה. ומלשון הוראה/ציווי/לימוד.

¹⁹⁶ הקורא הישר ישים לב, בספר שמות פרק כ"ד פסוק ז' יש כבר ספר, "ספר הברית". ואילו תבנית המשכן מופיעה רק מאוחר יותר שם פרק כ"ה פסוק ט'. ואם לוקחים בחשבון שתבנית המשכן מופיעים במראה "ככל שאני מראה אותך" ויש איסור לראות מראות, אזי ברור לגמרי שהכוונה היא התבנית של הספר עצמו.

¹⁹⁷ כתובות משני הצדדים. ספר שמות פרק ל"ב פסוק ט"ו.

נרחיב את ביאור התבנית

ואם תבנית הארון היא תבנית ספר תורת משה, בואו נחיל ונדמה מהם את תבנית האדם, ומשם נמשיך אל החלק של העדות:

עצי שטים:

בארון – הם הארון.

בספר תורת משה – הם התורה¹⁹⁸.

באדם – הם האדם (עץ של חיים ועץ של דעת).

זהב:

בארון – מבחוץ מסמל ידע, מבפנים מסמל עושר¹⁹⁹.

בספר תורת משה – מבחוץ מסמל את החוקים והמצוות, ומבפנים את חוקי ההגבלה והמצווה הפנימית.

באדם – מבחוץ מסמל עושר, מבפנים מסמל ידע.

זר²⁰⁰:

בארון הוא: קישוט זהב תוחם.

בספר תורת משה הוא: התואר²⁰¹ והקישוט²⁰².

באדם הוא: "קישוט שתוחם את הראש", תואר.

ארבעת הטבעות:

בארון הן: עוגנים של זהב בצורת טבעות.

בספר תורת משה הן: העוגנים הספרותיים של הספר: חיים, טוב, מוות ורע²⁰³.

באדם הן: עוגנים/מעגלי חשיבה²⁰⁴. קרי, החיים והמוות הברכה²⁰⁵ והקללה.

¹⁹⁸ "עלה אלי ההרה וגו'", להלן, החלוקה לשלוש – החלק שמספר על העצים נקרא תורה.

¹⁹⁹ כשמצפים זהב גם מבפנים – זה מראה על עושר.

²⁰⁰ "זר" מקיף ואי לכך מגביל/תוחם. והוא דימוי למחשבה שכובלת. כלומר, ידע שמחויב לתואר – יהיה מוגבל.

²⁰¹ "חוקים ומשפטים צדיקים".

²⁰² היכולת הסופרית והספרותית של הסופר המקראי לשלב את החוקים, מקבילה לעבודת הצורף בזהב.

²⁰³ ספר תורת משה עוסק בארבעת הנושאים האלו מתחילתו ועד סיומו. סיפור הבריאה בו יש חיים וטוב וסיפור

גן העדן בו יש מוות ורע. ובספר דברים פרק ל' פסוק ט"ו: "ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת

המוות ואת הרע".

²⁰⁴ אדם איננו באמת יכול להקיף נושאים אלו במחשבתו, נקודות המבט שלו (מחשבותיו/יצירותיו הן בשמיים והן

בארץ) תהיינה מוגבלות בטבעות חשיבה אלו.

²⁰⁵ ספר דברים פרק ל' פסוק י"ט: "העדתי (עדות) בכם היום את השמים ואת הארץ (בדים) החיים והמוות נתתי

לפניך הברכה והקללה (טבעות) וגו'".

שני הבדים:

בארון הם: מוטות שיטה לנשיאת הארון.

בספר תורת משה ובאדם הם: תפיסה של שתי השיטות בארץ ובשמיים, כדי להרים את המודעות.

כפורת:

בארון היא: כיסוי זהב על העדות.

בספר תורת משה ובאדם היא: "כיסוי של זהב על העדות". קרי, שכלתנות שמכסה על האמת.

(גם בספר תורת משה וגם באדם המילה "כפורת" היא מלשון כפולה. קרי, במובן של ציפוי²⁰⁶/כיסוי, ובמובן של כפרה²⁰⁷ על חטא. קרי, "טעות". לכן, גם בספר תורת משה וגם באדם, הכפורת היא אותו דימוי: ידע שגוי/טעות שצריך לתקן²⁰⁸).

לוחות אבן:

בארון הן: לוחות אבן כתובות משני הצדדים: עדות/הגבלה.

בספר תורת משה הן: 1. עדות הסופר בשני המשפטים הראשונים, 2. עשרת הדברים (הגבלה).

באדם הן: 1. עדות/אמת מגוף ראשון 2. הגבלה/המוגבלות שלו²⁰⁹.

על פי התבנית שעשה הסופר המקראי ניתן לראות את המקבילות/קשרים בין האדם, ספר תורת משה והארון. והם שלושתם כלים לאותה מטרה שהיא להיודע אל יהוה.

מקום ההיודעות: יהוה מתוודע מעל הארון, וספר תורת משה הוא המקבילה של הארון, ומי שמצוי רכון על הספר (ראשו נמצא מעליו) הוא האדם הקורא בספר. לכן, מקום ההתוודעות הוא בראשו של הקורא.

אבני הדרך להיודעות: להתקדש²¹⁰ זה תנאי, ועשרת הדברים הם ההגבלה, אופן הביצוע הוא ריכוז המחשבה בזיכרון. המכשיר הוא מודעות, הדרך היא דרך האבות, והמטרה היא עדות על מפגש עם יהוה.

²⁰⁶ אצל נוח האלוהים מצווה אותו לכפר את התיבה מבפנים ומבחוץ. לכן, כפורת היא מלשון לצפות/לכסות על דבר, כמו למשל, המחשבות שמכסות/מסתירות את האמת.

²⁰⁷ "תשלום הכופר היא הסכמה שהמעשה הובן כטעות, והוא גם פעולה מתקנת.

²⁰⁸ לדוגמה פסלים על ארון העדות/ברית.

²⁰⁹ אמת יכולה להבחין רק במסגרת גבולות, האדם הוא יחידה הווה בתוך הסביבה.

²¹⁰ ספר שמות פרק י"ט פסוקים י' ו"א, להתקדש, לכבס שמלות ושלושה ימים ועוד בהמשך.

ההגבלה (מפתח), עדות עשרת הדברים

הן נכונים לכול (חוקי היושר של הטבעיים של החיים/הברית) ואיתם ניתן להגיע אל ההווה/המצב היחידני, כאן אנו עוסקים באופן ביצוע המפגש המחודש עם יהוה דרך הזיכרון, ולכן נבאר את המשמעות שלהן, לגבי אופן פעולת ריכוז המחשבה בזיכרון.

לא תחמוד – אדם שחומד איננו מסופק ולכן לא יצליח להתרכז.

לא תענה ברעך עד שקר – לא יצליח להתרכז ויענה את עצמו בשקרים.

לא תגנוב – לא יצליח להתרכז מפני שלא יהיה שלם עם עצמו.

לא תנאף – יכשל במחויבות שלו להתרכז.

לא תרצח²¹¹ – עלול לפגוע בעצמו בזמן הריכוז.

כבד את אביך ואת אמך – כשאדם מתרכז ונכנס עמוק יותר אל מחשבתו, הוא יראה שאביו ואימו זה למעשה הוא עצמו – במינונים שונים. כמו כן, האדם מבקש להתחבר אל הזיכרונות הקדומים של החיים המצויים בו, והם הועברו אליו מהוריו.

זכור את יום השבת – זיכרון תוך כדי שביתה (נפתח בהמשך).

לא תשא וגו' – חוסר ידע איננו מכשול, חוסר יושר כן. כלומר, אם בזמן הריכוז אדם העלה במחשבתו זיכרון שגוי ביושר, אז יהוה ינקה אותו.

לא יהיה לך אלוהים אחרים – לא להאמין לשום מחשבה שאדם איננו יכול להוכיח/להבין בצורה פשוטה מעצמו. לא לפעול על פי שיטות אחרות ("אלוהים"), ולא לראות שום תמונה וכו', ובטח שלא לעבוד את התמונות והמראות הנגלים לאדם – אלו תוצרים של מחשבתו ולא זיכרון אמיתי.

אנוכי²¹² יהוה אלוהיך – בזמן ההתגלות האדם יהיה ערום ממחשבותיו, ויתוודע לזיכרון של התהוותו.

ישנם כלים במשכן שתפקידם לעזור בריכוז טרם המפגש/היוודעות והם:

שולחן לחם הפנים "לפני יהוה", כל אחד יודע שקשה להתרכז כשרעבים.

מזבח קטורת הסמים "לפני העדות", נמצא שם כדי להראות שישנם סמים שעוזרים לריכוז²¹³.

²¹¹ למעשה כל ארבעת ציונים (ביחד חמש): לא תחמוד, לא תענה, לא תגנוב, לא תנאף הם סוג של רצח.
²¹² ספר בראשית פרק ג' פסוק י': "ויאמר, את קלך שמעתי בגן ואירא כי עירם אנוכי ואחבא" הופעה ראשונה של המילה "אנוכי".

²¹³ ספר שמות פרק ל' פסוק ל"ו: "ונתתה ממנה לפני העדת באהל מועד אשר אועד לך שמה וגו'". אהרון היה מקטיר פעמיים ביום בזמן הטבת הנרות, שזה דימוי לפעולת החשיבה/הבנה/לימוד (מנורה היא דימוי לצורת מחשבה). אולם, פעם בשנה היה מכפר עליו (מזה דם), והמזבח עצמו היה נישא על ידי בהמות.

תקציר העדות:

לכאורה, הסופר המקראי כתב ספר המתאר עלילה בה מעורבות היסטוריה ואגדות קדומות (מיתולוגיה). אבל, כאשר עוקבים מקרוב ובצורה שיטתית אחרי עבודתו של הסופר, והעלילה מקבלת את העומק ואת הממד האנושי, מתפוגג הדימוי וההבנה המתבהרת ועולה היא – סופר תורת משה הוא תרגיל במודעות²¹⁴.

התרגיל במודעות נועד לקדם את יכולת החשיבה של האדם. אדם שהצליח להתקדם נקרא "יהוה". כדי להגיע אל יהוה על האדם לעבור תהליך (התפתחות) שנקרא "בריאיה"²¹⁵.

כדי להגיע אל ה"בריאיה" על האדם ליישם שיטת התבוננות שיש לה שני שלבים:

השלב הראשון – נקרא "עץ החיים" – בו מופנית המודעות של האדם אל החלק החושב שבו. התוצאה של הפניית המודעות אל החלק החושב ובכללן זה העיניים²¹⁶ (תפיסת המציאות של האדם נשענת על הראיה), היא הכרה בהפרדה הקיימת בין המחשבות עצמן, לחלק שחושב (יוצר) אותן²¹⁷. כלומר, "עץ החיים" הוא נוסחה של דמיון מודרך שבאמצעותה האדם יכול להיות מודע כיצד הוא מורכב (החושב והמחשבה)

השלב השני הוא מרחב תודעתי²¹⁸ – נקרא "עדות" – בו האדם חווה ומבין את מהותו. אל השלב הזה ניתן להגיע בעזרת חוקי ההגבלה/חיים ושם נמצאת היכולת להעיד על המצב היחידי²¹⁹ של מהות האדם – "יהוה".

מזמן שאדם עבר את התהליך והחוויה של מהותו, הוא בהכרח נברא כאדם חדש אשר מנהל את חייו ועולמו, על פי חוקי החיים שמקיימים אותו, להלן, עקרונות היושר הטבעיים.

²¹⁴ כל ההקשרים הדתיים אינם ממין העניין, כי התרגיל במודעות הוא תרגיל רציונלי במהות האדם כבן אנוש, ואילו דת עוסקת בעדכון תאוריה רגשית ביחס לכתוב.
²¹⁵ אבולוציה. יצירה חדשה בהתאם (בצורה ישרה) ובהמשך לתהליך הטבעי. לדוגמה: התפתחות/האבולוציה שניתן לראות במוח האדם, הווה אומר, מנגנון מתפתח, על מנגנון קדום יותר.
²¹⁶ כל שיטת המודעות למצב היחידי מבוססת על שינוי מיקוד הראיה בעיניים, תוך כדי ריכוז.
²¹⁷ עבור תבנית החלק החושב המציא הסופר המקראי את המילה אדם, ועבור צביר המחשבות שמוכלות בו, הסופר המציא את המילה איש. הווה אומר, אדם = תבנית, איש = מחשבות.
²¹⁸ מרחב פנימי בו האדם חווה. המקבילה הספרותית שלו מתוארת בשני הפסוקים הראשונים בספר תורת משה.
²¹⁹ סינגולרי, בו האדם חווה את כלל המודעות שלו.

העדות הפותחת את ספר תורת משה, מכילה את כלל החוויה של ספר תורת משה. והיא החלק שאליו שואפים להגיע. ומכיוון שחלק זה מכיל את הכול²²¹, הוא צריך להיות נחוה על ידי כלל המודעות של האדם. ולכן בהכרח, זו חוויה אישית הדורשת התבוננות פנימית²²², והתבוננות פנימית היא דבר נלמד ולכן מצריכה ידע ושיטה, הידע מצומצם בעשרת הדברים והשיטה היא ריכוז/ישר.

עולמו הפנימי של האדם, ניתן לבחינה על ידי עצימת העיניים והתבוננות ישרה פנימה (ריכוז/נעיצת מבט) – זהו כל הסוד לידיעת האדם את עצמו.

נשאלת השאלה: אם זה כל כך פשוט מדוע לא כולם עושים זאת? התשובה לכך היא: מוח של אדם ששוגה/לא מקיים את הברית (עשרת הדברים) עסוק בלהמציא מחשבות²²³ שיסתירו²²⁴ את העובדה הזו (של אי קיום הברית של החיים עצמם), כלומר, עסוק בכיסוי של האמת. והאמת הפנימית שכל אחד יודע היא; שהאדם הוא יצור רב תאי. והציוויים של לא תרצח ולא תגנוב וכו' הן לכאורה ציוויים חברתיים, אולם כעת האדם מתעסק רק עם עצמו. ובתוך עצמו ישנה מערכת יחסים בין תאיו ואברי גופו השונים שלא היו יכולים להתקיים יחדיו ללא חוקים חברתיים שכאלו²²⁵, התאים והאברים של האדם חייבים לעבוד באיזון ובחוקיות מסוימת כדי לקיים חיים של יצור רב תאי, אם לא, הייצור הרב תאי הזה יתפורר²²⁶. כי אלו החמישה (לא תרצח וכו') הם חוקים חברתיים/גופניים אשר שומרים על שלמות הקבוצה/גוף, ולכן מוח אדם שאיננו מקיים את החוזה של החיים, מיוחד (מונע מעצמו) בצדק לחוות את החוויה המודעת של המפגש עם יהוה.

שאר חמשת החוקים (כבד/שבת/לא תשא/לא אלוהים אחרים/אנוכי יהוה) הם חוקים מחשבתיים לריכוז; הדרכה על הלך הרוח של המחשבה/באיזו צורה לגשת לזיכרון בזמן ההתבוננות פנימה, כלומר; **כבד** – קח בחשבון את מה שקדם לך. **שבת** – תיגש רגוע. **לא תשא** – תיגש נקי. **לא אלוהים אחרים** – תיגש על פי השיטה הזו – שלך. **אנוכי** – ההבנה של החיים נמצאת במרחב שלך.

ולכן, הפיתוח של ספר תורת משה/הסופר המקראי הוא: מספיק להסתכל ישר ולקיים את עשרת הדברים כפי שמפורט: חמש של לא לפגוע, וחמש של במה להתרכז כדי שהאדם יצליח לעבור את מחשבותיו ולהגיע אל ידיעת עצמו מתוך עולמו הפנימי (יהוה אלוהיו).

²²⁰ מרחב הפנימי מגוף ראשון והוא מספר על כיצד ליישם את כוונת הסופר המקראי בספר תורת משה.
²²¹ מבחינת דימוי, השמיים והארץ כבר נוצרו שם, כלומר, הפעמים הבאות הן הרחבה על הכתוב כאן.
²²² זהו העולם בו האדם יכול להיות בטוח באיכות/אמינות התשובה שיקבל, ולכן קוראים למידע ולמרחב כזה "עדות".

²²³ המחשבות הן; תרגום/ביטוי מוחי של תחושות (מידע על פעולות של חיישנים בגוף), רגשות (ניהול תחושות) ועיבוד מידע (פעולות חישוב/בניה ופירוק תבניות) והן מופיעות בגוף כתחושה, ובראש; גם כדיבור פנימי (קול) וגם כדמיון (תמונות/מראות), ולכן צריך שיטה כדי לעבור אותן.

²²⁴ תוצרים שמכסים על המהות, אפשר לראות את ה"כיסוי" כמורכב מזיכרונות (אותם מכילים), ומזיכרונות חלקיים (אותם מנקבים או מיישרים). זיכרון מלא מקודד על ידי חיבור לתחושה, רגש ולתוצר שכלי (חישוב/דמיון). ואילו זיכרון חלקי יחסר אחד מהחיבורים, ויקיים "נהלה פיצוי" בו אחד מחלקי המודעות יפצה על חוסר בחיבור.

²²⁵ הברית הזו היא בסיס "כתוב" החוזה/ההסכם/הזיכרון הכללי – ד.ג.א., הרי מה הטעם של תאים לחבור ביחד ולהיות יצור רב תאי אם הם פועלים לרעה אחד נגד השני?

²²⁶ הבנה זו קיימת גם בעולם בחוץ וגם בעולם בפנים מלכתחילה, והיא זו שמהווה את התשתית לכל התפתחות של צורת חיים רב תאית/מורכבת.

ניתן לעבור את המחשבות את שמכסות על מהות האדם אך ורק בעזרת המפתח (10 הדברים), אולם כדי להגיע אל "הדלת", ניתן להשתמש בדמיון מודרך, הסופר המקראי עיבד²²⁷ שתי מחשבות שיטתיות ("עצי שיטה") שאפשר לעקוב אחריהן כדי להגיע אל המרחב התודעתי שבו קיימת הדלת. (המודעות למרחב הזה הוא מצב נפשי שכל אחד חווה באופן טבעי, והוא מצב המרחב בו פועלת המחשבה, למצב זה שהוא טרום מודעות יש שמות רבים כגון: אור/הארה/מלאך יהוה/היכל/מחזה/הזיות/סוף המחשבה/קדש/שקט בראש/שלווה וכו'). שיטת המחשבה שנעקוב אחריה, נקראת "עץ החיים"²²⁸ אולם לפני ביאור שיטת עץ החיים נסביר מעט על שיטת עץ הדעת ביחס לשיטת עץ החיים:

1. **עץ הדעת:** הדרך להגיע אל ה"אור" (סוף המחשבה וכו') עבור בעלי הידע היא על ידי פעולת חשיבה מעמיקה. כלומר, האדם לוקח נושא ומנתח את כל האפשרויות שיתכנו בו עד שיגיע למצב בו הוא איננו יודע יותר, ואז עליו לשבות²²⁹.

הערה לעץ הדעת: דרך עץ הדעת היא בחרבה, ומאופיינת במעבר של המחשבה (מודעות) דרך חור בשדה הראיה (תודעה). זו חוויה אישית²³⁰ בה המתבונן יחוש סוג של סחרחורת²³¹ כתוצאה מריכוז. ואם הוא לא מסיט מבטו, ואם הצליח להתגבר על פחדיו, הוא יחוש שכל הווייתו נשאבת אל החור הזה. ואם הוא מצליח לשמור על קור רוחו, הוא גם יעבור דרך החור. (מעבר זה מופיע בדמיון גם כעין²³² זוכרים? מתמקדים בכתם העיוור) המרחב אליו החור מוביל הוא של ה"יום האחד" בשיטת עץ החיים, קרי, ה"אור". אבל, כל עוד האדם רואה²³³ צבע אור אחר מזהב/אש, ו/או דמויות/תמונות של עין או של מלאכים וכיוצא באלה, הרי אלו הם תוצרי שכלו והוא לא יעבור גם אם נדמה לו שכן – זה רק דמיון. אולם, אם הוא מתמיד להיות מרוכז בנקודה אחת בשדה ראייה מואר ונקי ממראות וקולות והוא מקיים את הברית, האור שלפניו יתגבר ויזרח עד שהאדם יהיה מודע ליהוה – יהוה זורח משעיר²³⁴.

2. **עץ החיים:** עבור אלו שאינם בעלי מידע הדרך להגיע אל ה"אור" תהייה קצרה יותר. זאת מכיוון שבסוף המחשבה יש חוסר מחשבה. לכן, מי שאין לו הרבה מידע לא יהיה לו הרבה מה לגלגל במחשבתו, והוא יגיע לקצה שלה מהר יותר. וגם עליו יהיה לשבות שם, המודעות ליהוה תבוא אליו להכרה (יהוה בא מסיני²³⁵).

לסיכום: שני העצים הם דרכים להעסיק את המחשבה עד שהיא נעצרת/שובתת²³⁶, החידוש של ספר תורת משה הוא; שמספיק לקיים נכון ובאופן גורף את עשרת הדברים, והם כבר יביאו את האדם אל המודעות של המצב היחידני.

²²⁷ זיכרונות אזורים.

²²⁸ אצל האבות היא גם מופיעה בכינוי "באר שבע".

²²⁹ להתמיד במצב של חוסר הידיעה וחוסר תנועה בגוף. כלומר – ריכוז באין, (שזה מקביל להתבוננות בנקודה על קיר לבן). זוכרים? האבנים נתגלו מתוך חוסר ידיעה.

²³⁰ "שירת דבורה" (הר אפרים) הנמצאת בספר שופטים פרק ה' פסוקים ד'ה' מתארת זאת כך: "יהוה בצאתך משעיר בצעדך משדה אדום ארץ רעשה גם שמים נטפו גם עבים נטפו מים. [ה] הרים נזלו מפני יהוה וגו'", זו צורה ספרותית לתאר התרגשות בגוף, ומסמוס המחשבות.

²³¹ אלו הן מחשבותיו/תוצרי שיכלו מסתחררים "חרב מתהפכת" ובדברים פרק ב' פסוק א'ג': "ונסב את הר שעיר ימים רבים" "רב לכם סב את ההר הזה"

²³² ספר בראשית פרק ט"ז פסוק ז': "וימצאה מלאך יהוה על עין המים במדבר על העין בדרך שור".

²³³ ספר דברים פרק ד' פסוק י"ב: "וידבר יהוה אליכם מתוך האש קול דברים אתם שמעים ותמונה אינכם ראים זולתי קול".

²³⁴ ספר דברים פרק ל"ג פסוק ב': "וזרח משעיר למו".

²³⁵ ספר דברים ל"ג פסוק ב': "יהוה מסיני בא".

²³⁶ עד שאיננו יודע, ועד שאיננו יכול לדעת עוד, מצב בו הוא רק הווה/נוכח/מודע.

ביאור דרך האבות בספר תורת משה

דרך האבות במגבלת עשרת הדברים, זו דרך שבסופה התמזגות²³⁷. בה התודעה²³⁸ נפרשת, ויורדת אל האדם. זהו רגע בו האדם חווה את האיזון העדין של חיו, ומשם הוא מתחבר ונברא. התהליך קורה כך:

ראשית, האדם עוצם את עיניו ומתרכז בנקודה אחת בשדה הראיה שלו. הריכוז בנקודה אחת, יהפוך אותה לנקודה של אור שנקראת "סנה"²³⁹. ומנקודה זו, עליו להקשיב. בדרך לשם, יעברו בו מחשבות/רגשות/תחושות שעלולות לסחוף²⁴⁰ אותו, להוציא אותו מריכוז או שהוא יירדם. בשלושת המקרים האלו, יהיה עליו להתחיל מחדש²⁴¹. המטרה היא להיאחז בהווה (נוכח/ער/מרוכז/מודע/קשוב) בדממה, ומבלי להפריע²⁴² ולהעיב על היש בתוצרי השכל והגוף.

הדרך להפעיל את השיטה כפי שהיא מופיעה בספר תורת משה²⁴³.

נחזור אל מרה שבה עסקנו מעט, כי שם משה נותן את השיעור הראשון ולאחר מכן נראה בקצרה כיצד הסופר לאורך הספר מרחיב, מפרט וחוזר על הדרך כי העם לא מבין:

מקרא ספר שמות פרק ט"ו:

[כב] ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים [כג] ויבאו מרתה ולא יכלו לשתת מים ממרה כי מרים הם על כן קרא שמה מרה [כד] וילנו העם על משה לאמר מה נשתה [כה] ויצעק אל יהוה ויורהו יהוה עץ וישלך אל המים וימתקו המים **שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו [כו] ויאמר אם שמוע תשמע לקול יהוה אלהיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצותיו ושמרת כל חקיו כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני יהוה רפאך.**

ביאור:

לאחר שהסופר המקראי (בדמותו של משה) הצליח לבקע את ים סוף. הווה אומר, שכלו יכל לבקע את רגשותיו (הוא רואה את הדו צדדיות שברגשותיו). הוא התקדם אל המדבר שור ("מדבר" במשמעות של קול פנימי שאומר כיצד לראות ו"שור" הוא ראה בעברית). עברו שלושה ימים (של התקדשות) ועדיין לא הצליחו לשתות מים. כלומר, העם לא הצליח להתגבר על רגשותיו, וליישם ראה נכונה. יהוה (האדם שלמד/מודע) הראה למשה (דמות מלמדת) עץ (צורת מחשבה) שאותה הוא השליך למים (הפעיל על רגשותיו) והמים מתקו (והצליח לו). ומכיוון שכך (מסקנות הלמידה), הוא שם שם לו חוק ומשפט: שמיעה, ראה, האזנה. הווה אומר: **תקשיב לקול הפנימי שלך** ("ויאמר אם שמוע תשמע לקול יהוה אלוהיך"), **התבונן ישר בריכוז** ("והישר בעיניו תעשה"), **ותפעל על פי מה שתשמע** ("והאזנת למצותיו ושמרת כל חקיו").

²³⁷ לנקודה סינגולרית של מודעות ושל תודעה (מודעות = חיים, תודעה = יש).

²³⁸ היש/השדה.

²³⁹ מלשון "סין". הפיתוח של משה מבוסס על תורת האבות שבאו ממסופוטמיה.

²⁴⁰ דמיונות/חלומות/הזיות.

²⁴¹ כלומר, הוא לא הצליח לטפס על עץ החיים והוא יחזור אל עץ הדעת.

²⁴² "אפקט הצופה".

²⁴³ תפקיד הדמות "משה" היא למשות את המודעות אל יהוה.

מאוחר יותר בספר שמות פרק י"ט בו העם חונה נגד ההר ולכן הם לא מצליחים לעלות, הסופר מוסיף את ההתקדשות וההגבלה. קרי, עשרת הדברים/מפתח (וזו עזר לזקני/אצילי ישראל והם הצליחו לעלות מספיק כדי להבין/לחזות בשיטה²⁴⁴). ובספר דברים שהוא הביאור של ספר תורת משה, הסופר אומר לא לראות שום תמונה ולשמוע רק קול אחד ("שמע ישראל²⁴⁵ וגו'").

לסיכום ביאור דרך האבות בספר תורת משה:

ההכנה:

להתקדש – על האדם לרצות ולהפעיל את יכולת החשיבה שלו. לכבס את השמלות – להתנקות במחשבה ובגוף (הכיסויים שלהם). משה מוסיף, לא להתקרב לאשה²⁴⁶. שזה אומר – חיסכון והשקעה רצויים בכוח. כלומר, לא לבזבז כוח על חלקים מרגישים ולהשקיע כוח בחלקים חושבים. הנחיה זו עוזרת להבדיל בין הרגש למחשבה.

הפעולות על פי ספר תורת משה:

להקשיב לקול הפנימי (יש רק קול אחד), להתרכז בנקודה בשדה הראיה (ולא לראות שום תמונה²⁴⁷ רק אור/אש), ולקיים את עשרת הדברים.

אופן הביצוע:

שמיעה – להאזין²⁴⁸ לקול הפנימי טרם ובזמן העלאת הזיכרונות (השלב הזה מתאפיין בדמיון פעיל שאותו עוברים על ידי ראייה/אחיזה בנקודת מבט/מיקוד/ניקוב). ראיה – כאשר אדם הגיע אל האור, עליו להשקיט את הקול הפנימי שלו ולהתרכז בעיניים עד שהוא יראה את ה"סנה". שמיעה – מרגע שהוא רואה רק נקודה של אור בצורה יציבה (סנה) עליו לחזור ולהאזין לקולו הפנימי שיגיד לו אם הוא יכול לעבור את האור הזה. אחרי שהוא מצליח לעבור את האור הזה הוא יאזין לקולו הפנימי המפוקח.

הערה:

ההתקדשות והניקיון הם כדי להכין את התשתית למפגש טוב, נעיצת המבט היא כדי להגיע אל מעבר למחשבות (דימויים), ועשרת הדברים הם כדי להגביל את המחשבה/דמיון (ריכוז).

²⁴⁴ ספר שמות פרק כ"ד פסוקים ט' עד י"א: ויעל משה ואהרן נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל [י] ויראו את אלהי ישראל ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר [יא] ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו"

²⁴⁵ ספר דברים פרק נ' פסוק ד': "שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד".

²⁴⁶ ספר שמות פרק י"ט פסוק ט"ו: "ויאמר אל העם היו נכנים לשלשת ימים: אל תגשו אל אשה" ולאחר מכן מפרט כל סוג של מגע מיני.

²⁴⁷ ספר דברים פרק ד' פסוק י"ב: "וידבר יהוה אליכם מתוך האש קול דברים אתם שמעים ותמונה אינכם ראים זולתי קול".

²⁴⁸ זו הסיבה מדוע "עץ החיים" מאופיין בדיבור של האלוהים, "עולמו הפנימי" של האדם נברא בדיבור.

דמיון מודרך

בחלק זה נבאר כיצד להשתמש בדמיון (חשיבה מטאפורית ישרה) כדי ליישר את המחשבה, רגש ותחושה עם המציאות²⁴⁹ משה מלמד כיצד לעשות בוננות עברית²⁵⁰ ויש לה שני כללים:

1. הראשון הוא כמו שנאמר בספר שמות: "הישר בעיניו תעשה וגו'" (הגעה דרך העיניים/ראיה). 2. השני כמו שמבואר בספר דברים: "שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד", (הגעה דרך האוזניים/שמיעה) נבאר:

1. (ראיה) בזמן הבוננות כאשר מתרכזים ונועצים מבט, עולים דמיונות במחשבה, השיטה לעבור את הדמיונות האלו (מראות/תמונות/חזיונות) היא שצריך לזכור לחזור ולמקד את המבט בנקודה אחת שנמצאת במרכז שדה הראיה ו/או התמונה שעולה בדמיון. הסופר המקראי חזב מילים שמסכמות את כלל המחשבות שיעברו לו בראש (החיים הם פשוטים ועושים את כולם דומים מבפנים) ולכן אם הוא יקטלג את מחשבותיו על פי הנושאים המופיעים בסדר הבריאה (כפי שמפורט בהמשך) הרי הוא יפסע בדרך סלולה, המבנה של העץ משמש כמפה שבה אדם יכול למצא סדר להופעת המחשבות.

2. (שמיעה) בזמן הבוננות אדם יקשיב לקולו הפנימי, ומכיוון שכך, קול זה עלול להתחלף בקולות רגשיים אחרים, כמו למשל "יצר טוב" ו"יצר רע", קול בעד וקול נגד. כל אלו הם דמיונות שווא, ישנו רק קול אחד והוא קולו של יהוה, משמע שקולו (גם הפנימי) של האדם הוא קולו של יהוה. ולומדים זאת מהמילים "יהוה אחד", כלומר אם יש רק דבר אחד הרי הוא אתם, הוא לא יכול להיות נפרד. לדוגמה: אם אדם נמצא בחדר לבד והוא שומע מישהו שואל "אם יש כאן מישהו בחדר?" הרי ברור שהכוונה היא אליו. או אם מישהו נותר לבדו, אחד אחרון בתור וכל האנשים שהיו לפניו נכנסו, וכעת מזמנים את מי שעומד בתור – הרי ברור שזה הכוונה היא אליו. כך גם בשמע ישראל וגו', אם יש רק קול אחד לאלוהים ואדם שומע רק את קולו שלו עצמו הרי הכוונה היא שקולו שלו הוא קולו של יהוה. לסיכום: משה מסביר כי האלוהים של האדם מתגלה דרך השמיעה בצורה אחת, אי לכך, הקול הפנימי של האדם הוא הקול של יהוה. (כל דעה אחרת מפרידה בין האדם לבין אלוהיו והיא איננה נכונה).

סיכום:

על האדם לשבת או לשכב ללא תזוזה²⁵¹ ובמשך הזמן הזה לנעוץ מבט²⁵² – "הישר בעיניו תעשה" – בלי להפסיק²⁵³, לחלום או להירדם, ובלי לשמוע קולות למעט קולו הפנימי. הדברים כבר יקרו מאליהם.

²⁴⁹ ללכת עם המחשבה דרך הרגשות ודרך התחושות בצורה ישרה אשר מביאה את המודעות אל זיכרון הרגע הנוכחי.

²⁵⁰ זה שם מתוך ספר הישר שמתאים לדוברי העברית בזמן הזה (באור), במקור המילה היא ל"היוועד" והיא המילה הנכונה, רק בשלב הזה של טרום ההיוועדות אנו נשתמש במונח הזה כדי להקל על ההבנה.

²⁵¹ כל תזוזה רושמת זיכרון חדש ובכך מאריכה את הדרך.

²⁵² זה כמו לקרוא בספר. צריך לנעוץ מבט במה שכתוב. בזמן שהעיניים גולשות החוצה מהכתוב, אזי ההבנה שרכשנו היא לא מהספר בלבד. כאן אנו מפעילים את השיטה המקבילה לקריאה בספר, על תודעת האדם. כל זאת כדי להבין את מהותו. אם האדם לא ינעץ מבט ב"ספר הזיכרונות" הפנימי שלו, בדומה לקריאה בספר, הדעה שהוא יקבל – לא תהייה לגמרי שלו.

²⁵³ הטעות הנפוצה בראיה היא להפסיק את הריכוז ברגע שעולות תחושות/רגשות/מחשבות לא נעימות.

התבוננות פנימית:

הנחיה²⁵⁴ לביצוע הדמיון המודרך של עץ החיים

מתחילים²⁵⁵ ביום שביעי (שבת) כי הוא, זו גם הסיבה שלאורך כל ספר תורת משה אתם רואים חזרה על המספר 7 וזו הסיבה מדוע יום השביעי הוא יום מקודש, כי זו הנחיה על כיצד לעשות את הבוננות העברית ("מדיטציה ישראלית"). מכיל את השמיים והארץ ("ויכלו השמיים והארץ וכל צבאם"). פעולות האלוהים ביום הזה הן: הכלה, שביתה, ברכה וקידוש. ולכן הפעילות הרצויה היא יכולת להכיל מידע ("ויכלו/ויכל"), השבתה של פעולות רצוניות של הגוף ושל המחשבה ("שבת מכל מלאכתו"), יכולת להבריק²⁵⁶ את הגוף ואת המחשבות במשמעות של להגביל ("ויברך אותו"), ויכולת להבדיל ולעלות בתדר המחשבה ("ויקדש אותו"²⁵⁷). כלומר, אלו הן ארבעת הפעולות שהמתבונן צריך לעשות בעצמו והן הכנה להתבוננות פנימית: להכיל (מלשון הכלה ומלשון סיום), לשבות (שביתה), לברך (להציב גבולות) ולקדש (להבדיל בצורה עליונה).

כדי להיות לחוות את עצמו ואת הסביבה (היש) האדם משתמש בעיקר בשלושה כלים: גופו בכלל²⁵⁸, שמיעה²⁵⁹ וראיה²⁶⁰. והוא חווה את המודעות של עצמו ושל הסביבה דרך: תחושות, רגשות ומחשבות. לכן על האדם לבודד אותם, להבדיל ביניהם, לישר אותם²⁶¹ ואז למזג אותם בצורה מסודרת בחזרה לנקודה אחת.

שבת גופנית: לשבות בגוף זה לא קל, אבל זה החלק הפשוט²⁶², לכן נייחס אותו לתחושות. כלומר, אם הגוף שקט ובלי תחושה שמוציאה מריכוז (דורשת פעולה), הרי ניתן להמשיך ולהתרכז. כי תחושות הגוף לא מושכות אליהן את מודעות האדם ("תשומת לב"), וכך הגוף²⁶³ משמש כמדד למחשבה ישרה עם החיים. וזה הגיוני, כי הגוף של האדם הוא תוצר התפתחותי שמכיל ברגע זה בהווה את הזיכרון של החיים בכלל, ושלו עצמו בפרט.

שבת מחשבתית: לעומת זאת, בשלב הראשון קשה יותר לשבות במחשבה. ולכן, הסופר המקראי משתמש בה כדי לפענח את עצמה. מכיוון שבהתחלה לא עוצרים את המחשבה במכה אחת, הרי הימים²⁶⁴ מפרטים את השלבים ל"האטה" שלה. הווה אומר, בזמן שהאדם שובת בגופו ללא תנועה, מחשבתו עדיין מתרוצצת במוחו, עליו להפנות אותה (להרכיב אותה) אל נוסחת עץ החיים. שם הוא יסווג (ידמין בצורה מודרכת) כל מחשבה/רגש/תחושה

²⁵⁴ התנאי להצלחה הוא לקיים את החוקים של החיים.

²⁵⁵ אנו מתחילים לדמיין ולשאוב מידע מהיום השביעי כי: 1. יום שבת הוא מוטיב מרכזי ומזכר לאורך כל הטקסט, ובנוסף הוא אחד מ 10 הדברים/חוקים של החיים/מגבלה. 2. אנו מתחילים מהסוף (של הבריאה/עץ החיים) כדי להגיע אל ההתחלה. 3. ישנה אנומליה בכתיבה שיש לשים אליה לב; ליום השביעי אין ערב, והוא איננו מסתיים.

²⁵⁶ להוריד על הברכיים, כמו למשל: אצל אליעזר עבד אברהם. ברכת יעקוב לאפרים ומנשה. ספר איוב.

²⁵⁷ קדוש = מובדל במובן עליון/נשגב.

²⁵⁸ 1. הגוף הוא מדד למערכת היחסים בין עולמו הפנימי לחיצוני. 2. חושי טעם/ריח נכלל בזמן הזה בגוף כי לא אוכלים/מריחים בעת ההתבוננות הפנימית.

²⁵⁹ עולמו הפנימי.

²⁶⁰ עולמו החיצוני.

²⁶¹ להעלות אותם במחשבתו בצורה ישרה (מלאה) ולהתמודד איתם: להכניס בהם היגיון, להרגיש אותם ולחוש את המסקנה בגוף, אם יש בזיכרון היגיון ואם הוא מרגיש טוב, והגוף שקט, הרי האדם ישר עם הזיכרון הזה.

²⁶² הגוף פועל באופן עצמוני.

²⁶³ (חוסר מודעות לתחושות הגוף) תחושת הגוף הטובה היא זו שמאפשרת יכולת להעמיק בריכוז המחשבה.

²⁶⁴ הימים מתארים תסמיך (אסוציאציות) של זיכרונות משותפים לכלל האדם.

שעולים – למתרחש באחד הימים. דבר זה יסייע לו להכניס סדר במחשבתו, ובכך לקחת עליה שליטה²⁶⁵. המדד לסיום "הרכיבה" על המחשבה הוא – חווית הטוב הכוללת של הגוף והנפש (מחשבה/רגש/תחושה). קרי, "יורא אלוהים כי טוב"²⁶⁶.

לסיכום: את התחושות האדם יחווה בגוף²⁶⁷, ואת הרגשות והמחשבות הוא יחווה בשמיעתו ובראייתו (ראשו).

מרגע שאדם שובת בגופו, הרי הוא נמצא ביום שבת. ואם הוא מצליח להשבית/לברך ולקדש את מחשבתו, השבת שלמה ולכן הוא יעשה קפיצה²⁶⁸ לעדות²⁶⁹. אולם אם מחשבתו איננה שקטה, הוא יכול להפנות אותה אל סדר הבריאה ולדמיין:

ביום השישי הוא יעבד²⁷⁰ (יעלה בזיכרונו ויישר לדמיונו) את כל המחשבות הפנימיות (לגופו) – בחלק העוסק בבריאה של האדם. ואת שאר המחשבות החיצוניות (מחוץ לגופו) – בברכה. קרי, מערכת היחסים של האדם עם סביבתו. את כל הרגשות שיש לו בנוגע לכך, הוא יכול לסווג כחיות, מפני שהם יוצאים מהאדמה שזה החלק הרגשי/חייתי במחשבתו.

ביום חמישי, (בהנחה שאדם הצליח להעסיק את מחשבתו בדמיונות של "יום שישי" והוא יכול להכיל את המחשבות שלו על עצמו ועל סביבתו בצורה ישרה, ועדיין לא עשה קפיצה מחשבתית ליום האחד) תחושות גופו יתחילו להציק לו. חלקן יופיעו לו כתחושות של גוף²⁷¹, וחלק יופיעו לו כמחשבות חמקמקות. ולכן הוא יוכל לסווג ולדמיין את התחושות של הגוף כדגים, ואת התחושות של המחשבה – הוא יסווג וידמיין כעופות. זהו שלב עקרוני (חלק קדום בגופו/מוחו של האדם), וחלק מהרואים נעצר שם ונותן לתחושות אלו לנהל את עולמם, וכך נבראים התנינים הגדולים. כי אדם שמתנהל על פי תחושותיו יברא את עצמו כתנין גדול²⁷².

²⁶⁵ תבנית עץ החיים בנויה מזיכרונות עמוקים המצויים בכל אדם. ולכן קל/טבעי יהיה למוח האדם לחבר וליישר תמונות/אסוציאציות אלו, אל הזיכרונות שלו. כלומר, האדם מדמיין את מה שכתוב ובודק איך הוא מרגיש ביחס לכך. אם הוא מרגיש/חש לא טוב כנראה הוא לא מחובר ישר וכו'.

²⁶⁶ כלומר, למעט שני ואחד, השלב (יום/מעבר על קבוצת זיכרונות) מסתיים עם ראיית האור מאחורי המחשבה של אותו יום תוך כדי תחושה של טוב.

²⁶⁷ תחושות. צריך לזכור שאנחנו בחיפוש אחרי החלק החי והוא נמצא בגוף. ולכן בעץ החיים – שהוא הגוף של בן האדם – התחושה היא אמצעי הקשר עם יהוה. כלומר, אפשר להתקדם במחשבה, רק אם התחושה בגוף נותנת את האפשרות להיכנס למרחב התודעתי בצורה מודעת (בערנות). בזמן ההתבוננות/הריכוז, כל שאר החושים/תחושות נכנסים תחת כותרת של "גוף".

²⁶⁸ מכיוון שהחוויה היחידנית היא חוויה קבועה באדם ורק המחשבות שלו מפריעות לו לראות אותה הרי בכל שלב ובכל זמן הוא יכול לעבור אל העדות ולהגיע אל "יהוה". זאת בתנאי שבזמן הזה של ההתבוננות הגדרת המודעות שלו היא כדלהלן: תחושה טובה של חוסר תחושה בגוף עצמו, מחשבה חופשית לעצור ורגש משוחרר להירגע.

²⁶⁹ שני הפסוקים הראשונים של ספר תורת משה "בראשית ברא וגו'", בדמיון המודרך זה המרחב בו מתבצעת ההיוודעות/מפגש/תפיסת ההווה וכו', יש לזה שמות רבים כי כולם מתכנסים לנקודה אחת בה הכל אותו דבר. ²⁷⁰ פעולות מחשבתיות כפי שפירטנו קודם כאן (הקדמה לארון ועדות) ובהערות שוליים באיוב, העיבוד נעשה על ידי מודעות לזיכרון מלא/זיכרון חלקי, כלומר, כאשר מעלים זיכרון כלשהו קודם כל בודקים אם הוא היה ומה הסימוכין שלו? אחר-כך מנסים לדמיין אם הוא יכול להתמשך לעתיד עם שאלות כגון: האם ישנה היתכנות, האם הוא הגיוני, מה ההיתכנות, בקיצור כל השאלות של מה, איך, כיצד ומדוע. לסיכום: עיבוד מידע הוא פירוק וחיבור מחדש, עד שממצים את כל האפשרויות הגלומות בו או עד שהמוח מסופק ונרגע, לא לשכוח המטרה היא להירגע/לשבות בגוף ובמחשבה. (דרך אגב, המחשבות האלו שמקרבות ומעלות את האדם לחוויית ההווה המודעת – יהוה – נקראות "עולות").

²⁷¹ המוח בודק/עובר על קבצים של זיכרונות החושים/תחושות. זהו שלב בו המתבונן מתחיל להיות מודע לדואליות בצורה הכי קרובה אליו. קרי, גופו.

²⁷² מחשבה של תנין היא דימוי למוח דו חסי. קרי, המוח הקדום: "קטן ממני אני אוכל, גדול ממני אני בורח".

ביום הרביעי, אם אדם הצליח להרגיע את גופו ומחשבתו ביחס לזיכרונות התחושתיים שלו, כלומר, החושים שלו רגועים והם לא מפריעים לו לשבות. ואם הוא עדיין נשאר אלוהים (מכיל/שובת/מברך/מקדש) של מחשבתו וגופו, שזה אומר: בעל יכולת להכיל את מחשבותיו, רגשותיו ותחושותיו תוך כדי שביתה בגוף בלי לזוז. הרי הוא יכול להמשיך אל המאורות הגדולים שזה דימוי לידע באופן כללי כגון: זמן, צפייה בכוכבים, תורות/חוכמות וכדומה. הווה אומר, היום הרביעי מציין את השלב בו האדם מגיע אל המרחב בו ניתן להעמיק ולחשוב על זמן ועל מיידע²⁷³ בריכוז.

ביום השלישי ובהנחה שאדם לא הלך לאיבוד בתורות אחרות ולא הלך לאיבוד בחוכמתו שלו. הוא יגיע אל השלב בו הוא יצליח להיות מודע להבדל בין רגש לתחושה. דבר זה מופיע כדימוי של התהוות היבשה מתוך המים. הווה אומר, הוא יצליח למצוא בתוכו את המקום היבש (יבשה) מרגש (מים). ומכאן האדם יכול להיות מודע כיצד מתפתחים הרגש, והמחשבה הרגשית מהתחושה (ארץ). הדימוי לכך בסדר הבריאה הוא צמחיה.

ביום השני, אם האדם לא נסחף אחרי רגשותיו/מחשבותיו, הוא יוכל במחשבתו האלוהית להפריד בין מים למים (רגש – מים מתחת לרקיע. ומחשבה – מים מעל לרקיע). הקו ביניהם הוא הרקיע²⁷⁴. כלומר, הוא רואה את המהות שלו על רקע רגשותיו ועל רקע מחשבות

²⁷³ מדע/קונספציות/מוסכמות בכלל, לאו דווקא אזוטריה של דת.

²⁷⁴ שנהפך להיות "שמיים".

היום האחד (הוא יום שיכול לחול בכל יום/זמן, אין יום ראשון). לאחר שגופו של האדם אפשר לו לסקור את מחשבותיו, ואין לו יותר מה לדמיין ועל מה לחשוב²⁷⁵, הוא יגיע אל ה"אור"²⁷⁶. כעת, עליו להמשיך ולהתחבר אל זיכרון היותו אחד וזיכרון היותו אחד תחום/מוגבל בחוזה של עשרת הדברים. בשלב הזה על המתבונן לעבור במחשבתו על 10 החוקים ולבדוק את עצמו ביחס לכל אחד ואחד מהם אם הוא עומד בהם, כלומר, לשפוט את עצמו ביחס לקיום החוקים של החיים. המפגש מתרחש בשדה של החוק הראשון ("אנוכי יהוה וגו'") אבל עד שזה קורה; גם כאן כמו קודם, עליו להמשיך ולהתרכז בנקודה מדומיינת שנמצאת במרכז שדה הראיה שלו, במטרה להביט/להתבונן מתוך הכתם העיוור שבשדה הראיה. וזה הדבר הישר שאפשר לעשות "בעיני יהוה". כדי לא להעיב על האור הנקי עליו לעצור במחשבתו ולא לחשוב על שום דבר ולא לעבד מידע ולא להכניס מידע²⁷⁷ ולא לראות שום תמונה רק אור/אש, על המתבונן להישיר מבט דרך ה"אור הפנימי" הזה, וזה אור טוב, מפני שניתן להמשיך מימנו אל שלב העדות שמתחילה ברגע שהקול הפנימי משתתק²⁷⁸.

ספר בראשית פרק א' פסוק ב': "והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים מרחפת על פני המים".

הפסוק השני בעדות מתאר את השלבים של החוויה הגופנית והמחשבתית של האדם שמתחיל להתחבר לאחר הפירוק שהוא עבר בדמיון המודרך של עץ החיים. זהו שלב בו המודעות שלו לומדת להתרכז בחלק המשותף לגופו ולמחשבתו.

בתחילת שלב העדות האדם יחוש את גופו ואת מחשבתו מתחילים להתמצק²⁷⁹ בצורות הבאות:

"רוח אלוהים מרחפת על פני המים" – זה שלב בו הוא חווה את מחשבתו כיכולת אלוהית²⁸⁰ ואת גופו כמים; עליו להמשיך להתרכז בנקודה ולא להיסחף בחשיבתו האלוהית.

"חושך על פני תהום" – זהו שלב בו עליו להתגבר על הפחד. חושך הוא חוויה של חוסר מידע (אור הוא מידע); עליו להמשיך להתמקד למרות שהוא לא יודע ולא מבין מה קורה.

"והארץ הייתה תהו ובהו" – הארץ היא דימוי לגופו שהתמצק, התהו ובהו זה דימוי למחשבות מתסכלות, כלומר, הוא ירגיש מוצק וטוב בגופו אולם מתוסכל במחשבתו; עליו להמשיך להתמקד – הוא לא יכול לפתור הכל.

לאחר שהמתבונן הצליח להתמיד בריכוז ולעבור תחושות גופניות אלו, הוא יגיע אל הפסוק הראשון; זהו שלב בו הוא יוכל להפעיל את המודעות שלו על כל נושא. והדימוי לכך הוא; "ברא אלוהים את השמיים ואת הארץ", הווה אומר, הוא יקבל שליטה על מחשבותיו ויכול לכוון אותן כרצונו, לברא שמיים וארץ במחשבתו (עולמות/רעיונות שלמים), מבלי ללכת לאיבוד בפרטים הקטנים ו/או להרגיש אי נוחות גופנית – המחשבה שלו ברשותו.

²⁷⁵ בדמיונו תחושותיו, רגשותיו ומחשבותיו פשטו ולבשו צורות מדומיינות מעץ החיים וכעת מחשבתו נותרת ללא כיסויים.

²⁷⁶ בהשאלה מעולם המחשבים: "שולחן העבודה" של המחשבה. נקרא גם "מלאך יהוה" משום שהוא שליח המבשר על הגעה אל סף העדות – ההתחלה של המצב המודע "יהוה". (בהרחבה על הביאור ב"עדות" קודם.)
²⁷⁷ מכאן החשיבות של סביבה בעלת גירויים מועטים.

²⁷⁸ מכיוון שהאדם כעת מודע למרחב בו נוצרת המחשבה שלו הוא יכול להשתיק אותה בצורה עצמונית או כפי שכבר אמרנו; על ידי ניקוב המרחב במבט – הישר בעיניו תעשה.

²⁷⁹ הגוף והמחשבה מופיעים ביחד במודעות (עדיין לא כאחד).

²⁸⁰ מחשבתו תהיה גמישה וכוללת.

בראשית

מזמן שהוא מוצק בגופו ובשליטה על מחשבתו, הוא עדיין צריך להתמקד בשדה הראיה בנקודה אחת. הוא צריך לרכז את כל המודעות שלו רק בזה. לא לחשוב ולא לדמיין כלום. ומכיוון שכך, התחושה של גופו תתמזג עם התחושה המודעת של הראיה²⁸¹. כעת, משהוית האדם מרוכזת כולה בנקודה אחת בשדה הראיה שלו, הנקודה תהפוך לאור²⁸² (סנה).

ממצב זה "סנה", כאשר הוא יציב וקבוע במבטו, הוא צריך להקשיב²⁸³ לקולו²⁸⁴ של יהוה לראות האם הוא "קורא" לו²⁸⁵. ואם הוא קורא לו²⁸⁶, האור/אש שהוא מודע אליו, יתפרש, ירד²⁸⁷ אליו, ויתמזג אתו²⁸⁸. והוא יהיה אחד²⁸⁹. והוא ייזכר שהוא תמיד אחד²⁹⁰, והקול הנקי שהוא שומע אצלו בפנים זה למעשה הקול של מהותו שחייה בהווה. ולכן הוא הקול של יהוה.

ממפגש/חיבור זה מתחיל האדם להיברא, הוא הצליח להתגבר על הפחד העמוק ביותר שלו. קרי, להשתמש במודעות/קשב שלו במלאו. ומכיוון שכך, לא נותר לו קשב/מודעות בראש לייצר את האדם שהוא חושב שהוא – את תדמיתו/אישיותו. אלא רק להיות מודע אל האמת שהיא המציאות של הווייתו – חיים.

ומרגע שהוא הצליח להבין ולהפריד בין המחשבות שלו על עצמו²⁹¹ לבין המהות שלו, הוא כבר לא יוכל לחזור אחורה ויהיה מעתה חייב לברא את עצמו מחדש²⁹².

נבאר:

הקול של יהוה הוא הקול הפנימי של האדם. אולם, כעת הדיבור בא מהבן ברית של חייו והביטוי העליון של מהות האדם – המוח שלו עצמו. על ידי זה שאדם שובת בגוף²⁹³, הוא מתגבר על התחושות והרגשות שלו, ועל ידי זה שהוא מרוכז במחשבתו/דמיונו בנקודה אחת, הוא מתגבר על הכפייה הרגשית והמחשבתית שהוא עושה לעצמו. ולכן כל שנותר לו הוא להיות מודע²⁹⁴ אל החלק החי החושב שבו, זה שהווה את מהותו.

²⁸¹ המתבונן איחד את המודעות לתחושת הגוף עם המודעות לתחושת הראיה.
²⁸² זה אותו עיקרון של האבנים ביהושע שהתגלו מתוך חוסר ידיעה, כשמתרכזים בכתם העיוור, הוא נהפך לאור. (זה מצב טבעי של קצות עצבים "השראה")
²⁸³ פעולה סבילה, נותר לו מספיק קשב/מודעות להאזין.
²⁸⁴ להיות מודע לקולו הפנימי, זה איננו קול אחר או נפרד/הזיה – שמע ישראל וגו'.
²⁸⁵ ספר שמות פרק ג' פסוק ד': "וירא יהוה כי סר לראות ויקרא אליו אלהים מתוך הסנה"
²⁸⁶ האדם יבין לבד אם הוא יכול להמשיך ליהוה (הוא ישמע את הדיבור הפנימי של עצמו "באזניים" וירא בעיניו את האש/אור)
²⁸⁷ יהוה יורד אל האדם, ספר שמות פרק י"ט פסוק י"ח: "והר סיני עשן כלו מפני אשר ירד עליו יהוה באש וגו'".
²⁸⁸ וזה אומר שהוא הצליח להיכנס אל תוך החלק החושב – מוחו.
²⁸⁹ יחדל מלכפות את מחשבתו על המציאות ויתחיל תהליך של לחשוב מבפנים החוצה (ישר).
²⁹⁰ אלו המחשבות שהוא מייצר בראשו שמפריעות לו לזכור זאת.
²⁹¹ חילק וחיבר את זיכרונותיו במודעות ובצורה שיטתית (את הזיכרונות החלקיים הוא השלים, ניפה או ניקב ואת הזיכרונות המלאים הוא חיבר והכיל. כלומר, עיבד תחושות/רגשות ומחשבות בעזרת גוף/שמיעה/ראיה) עד שהם נהפכו לחוויה של זיכרון אחד מתמשך בהווה. זו היכולת המקסימלית של האדם, מפני שכל המידע שיש לו הוא רק העבר וגם זה במקרה הטוב שהוא היה ישר.
²⁹² "יקרה לו מה שקרה לאפרוח שהצליח לנקב את קליפת הביצה".
²⁹³ לא זז, נמצא במצב מנוחה.
²⁹⁴ נקודת המודעות של האדם הרגיל היא בעיניים (מאז הזדקף האדם על שתי רגליו), ומשם הוא מבצע את התפיסה/מחשבה שלו על המציאות. מטרת הריכוז היא בסופו של דבר, להעביר את מרכז החשיבה אל תוך המוח פנימה (כלומר לחשוב מהמוח ולא מהאצלות שלו. קרי, ממה שהוא רואה/מדמיין).

"לחת אבן"

הדימוי של שני דברים יציבים, מוצקים, עמידים לזמן ולכן גם ניתנים להוכחה הן לוחות אבן. הסופר חקק על הדימוי הזה שני עובדות, האחת את עשרת הדברים (הגבלה/מפתח), והשנייה את המרחב המודע בנפש האדם (העדות שמופיעה בתחילת ספר תורת משה), את הדימוי לחיבור ביניהם²⁹⁵ הוא תאר כלחת אבן.

התחלנו עם שני דברים מופרדים, ספר²⁹⁶ וקורא. לאורך הספר עסקנו במקבילות, בחלק הראשון בעיקר ספרותיות. קרי, בין הכתוב לכתוב, התוצאה של התהליך²⁹⁷ = ספר הישר. בחלק השני גם כן עסקנו בעיקר במקבילות, אבל הפעם; בין הספר לקורא עצמו, התוצאה של התהליך²⁹⁸ = אדם.

בשניהם²⁹⁹ שומעים את קולו של יהוה. בחלק הראשון מהכתוב ובחלק השני בקול הפנימי.

²⁹⁵ תרגיל במודעות.

²⁹⁶ ספר תורת משה.

²⁹⁷ הפעלנו שלושה כללים על שלוש מקבילות ספרותיות, החלק השביעי שהתגלה הוא המהות של הטקסט ושמו "ספר הישר".

²⁹⁸ כמו במנורה: חילקנו לשלוש את הכלים העיקריים בהם משתמש האדם כדי לתפוס/להכיל את היש: גוף, אוזניים ועיניים. האדם חווה את היש (מודע) ב: תחושה, רגש ומחשבה, ואלו ביחד הם ששת חלקי המודעות שיוצרים את האיש, החלק השביעי של המודעות שנותר הוא המהות של האדם ושמו "יהוה".

²⁹⁹ יש קול הפנימי לספר תורת משה ויש קול פנימי לאדם, שניהם קולו של יהוה, האדם יכול לבחון זאת גם בכתוב וגם מבפנים על ידי ריכוז שמתאפשר אם מקיימים את עשרת הדברים.

סיכום העדות:

העניין הוא להתבונן פנימה ולתת ל"אדם"³⁰⁰ להתמודד³⁰¹ עם ה"איש"³⁰².

לצורך כך על האיש לעבור באש שבאישון העין.

מקרא ספר דברים פרק ל':

[יא] כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום לא נפלאה היא ולא רחקה היא
[יב] לא בשמים היא לאמר מי יעלה לנו השמימה ויקחה לנו וישמענו אתה ונעשנה
[יג] ולא מעבר לים היא לאמר מי יעבר לנו אל עבר הים ויקחה לנו וישמענו אתה ונעשנה
[יד] כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשתו³⁰³

הכי קרוב לאדם זה הוא עצמו.

עץ הדעת מתאר את תבנית החוויה של מנגנון החשיבה הרגשי, עץ החיים מתאר את תבנית החוויה של מנגנון החשיבה התחושתית, ואילו הלוחות/עדות מביאות את האדם אל חווית מנגנון החשיבה המוחית.

תבניות אלו יורדות עד לדקויות של אות, מפני שהן נוסחות לביצוע עבודה³⁰⁴ בחיי האדם³⁰⁵.

³⁰⁰ יהוה – המצב המודע של מהותו.

³⁰¹ הדרך לנקודה זו כוללת מאבק ב"איש" כפי שרואים אצל יעקוב ספר בראשית פרק ל"ב פסוק כ"ה: "ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר". ספר תורת משה מספר על המאבק הזה, ובספר הישר כתוב כיצד להכיל את המאבק – להפוך את קולו הפנימי של ה"איש" לקולו של יהוה.

³⁰² תפיסת האדם את עצמו במחשבתו נקראת "איש".

³⁰³ דיבור פנימי ואומץ.

³⁰⁴ אלגוריתם עתיק שנועד לברוא אדם מאיש, על ידי זה שהוא נותן למחשבת האדם (איש) נוסחה/סיפור (של דמיון מודרך/עץ החיים) שבו היא לובשת ופושטת צורה, עד שהיא נותרת עירומה ונהפכת מודעת לעצמה.

³⁰⁵ החיים הם כוח וכוח מבצע שינוי. וכשמסתכלים על אדם שנולד רואים כי המוח מפותח בזמן שגופו לא. ברור לאן הבריאה הטבעית והישרה רוצה להמשיך, קרי, לכיוון החלק העליון באדם.

אחרית דבר

"ראו עתה כי אני הוא ואין אלהים עמדי אני אמית ואחיה מחצתי ואני ארפא וגו'"³⁰⁶.

א. ראינו בחלק הראשון כיצד להתפקח מהקריאה השגויה של ספר תורת משה. וראינו בחלק השני כיצד להתפקח מהמחשבות על מהו האדם. מוח האדם הוא זה שיוצר את ההזיות האלו (קריאה וראיה שגויה) והוא גם זה שיכול להתגבר עליהם; "אני מחצתי ואני ארפא". לאחר שמכילים את הרעיון האלוהי (המפגש עם יהוה/סינגולריות) אין יותר צורך בשיטות; "ואין אלוהים עמדי" כי האדם הפך להיות יהוה; "ראו עתה כי אני הוא".

ב. המחשבות המדומות שבהן עוקד ה"איש" את האדם, מונעות מימנו להגיע אל המצב היחידי. כמו לדוגמה – התוספות המאוחרות לספר תורת משה שאינן מהסופר המקראי (יהוה), שאותן הוא מכנה "עמלק"³⁰⁷. כלומר, סיפורים מומצאים המונעים עדות³⁰⁸ (תמנע היא האימא ועדה היא הסבתא של עמלק).

ג. המשכן הוא תאור תבנית האדם³⁰⁹ שיהיה שוכן בתוכו. המשכן הוא אמצעי שנוצר מתוך חוסר היכולת של העם לעלות בהר, ולכן הוא איננו מטרה לכשעצמה אלא כלי להיוודעות. היום יש לנו ארון מעץ ולוחות אבן בצורת דימוי מחשבתי כמו שהיו לאבות. ואין צורך לנו בעצים ואבנים כדי לעבוד אותם³¹⁰.

ה. ספר תורת משה נכתב על ידי "אדם" שהקדים את זמנו, הוא צרף³¹¹ ידע³¹² שנצבר³¹³ לאורך שנים והגיע למסקנות שרצה להעביר לדורות הבאים. כחלק מהמסקנות ויישומן הוא ברא את השפה³¹⁴, כתב וערך³¹⁵ ספר. בחר/ייצר והבדיל עם³¹⁶ כדי שיישא את סיפרו. וזה הביאור הישר³¹⁷ של ספר תורת משה.

לפי כך המסקנה תהיה: ספר תורת משה מנגיש לאדם את מערכת הניהול והאכיפה הפנימית שלו.

³⁰⁶ ספר דברים פרק ל"ב פסוק ל"ט.

³⁰⁷ עמלק/העמל שלך שאיננו של הסופר.

³⁰⁸ הגעה ומעבר שלב.

³⁰⁹ המשכן הוא דימוי לאדם. ספר שמות פרק כ"ד פסוק ט': "ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן" (שיקוף/האצלה) וגם כשאדם מטמא את עצמו הוא מטמא את המשכן למשל ספר במדבר פרק י"ט פסוקים י"ג ו כ'.

³¹⁰ ספר דברים פרק כ"ח פסוקים ל"ו/ ס"ד: "יולך יהוה אתך ואת מלכך אשר תקים עליך אל גוי אשר לא ידעת אתה ואבתיך ועבדת שם אלהים אחרים עץ ואבן" / "והפיצר יהוה בכל העמים מקצה הארץ ועד קצה הארץ ועבדת שם אלהים אחרים אשר לא ידעת אתה ואבתיך עץ ואבן".

³¹¹ עיבד, ניתח, מטא דאטה.

³¹² שעוסק במהות החיים כאדם ושניתן לבחינה (להבדיל ממידע שצריך בחינה והוכחה).

³¹³ בצורת ידע/מיידע ומיתולוגיות אזוריות.

³¹⁴ עברית שנכתבה בכתב עיצורי (כך שיתאפשר ליצור מילים ומשמעויות חדשות/מדויקות בצורה יעילה) מבוסס ציורים/תמונות (דבר שמאפשר ראיית עומק על בניית ולפי כך, משמעות – המילה הנכתבת).

³¹⁵ בעקביות/שלמות/נאותות. ספר תורת משה נכתב בצורה "קריפטוגרפית". הסופר המציא שפה, הכניס לה אקסיומות (ידע של האדם על עצמו המובן מאליו, כמו למשל: עץ הדעת שאומר שאדם לומד מטעות, או עץ החיים שאומר שהאדם מקבל את הטוב באופן טבעי/מובן מאליו), והפך אותה לתורה שניתנת לעיבוד שיטתי היוצק משמעות ישרה למילים.

³¹⁶ הבסיס האתני התפצל ממסופוטמיה לכנען ולמצריים. אלו שירדו למצריים נקראים "יוסף" (החכמים), ואלו שנותרו באזור כנען נקראו "בכור יעקב" (העקשנים). אלו שני סוגי האופי לכתובה ולנשיאה של ספר תורת משה. (בנוסף ובדרך, הצטרפו אליהם חסידים ואוהדים של החוכמה המצויה בספר תורת משה מעמי האזור ועוד.)

³¹⁷ מוכח ומתאים לכל מה שכתוב.

נספח שאלות ותשובות לארון

1. מדוע בחר הסופר המקראי לפתוח את סיפרו במילה "בראשית"?

– המילה "בראשית" היא ראשונה ויחידנית וזאת כדי להראות לקורא שעליו להפעיל את המצוי בראשו ולבחון כל רעיון, סיפור והסבר החל מההתחלה, ולראות האם הם נכונים על פי האמת הפנימית שלו³¹⁸ והאם הם מגובים וישרים עם כל הכתוב. כלומר, ספר תורת משה מתחיל בראשו³¹⁹ של הסופר המקראי ומסתיים בראשו של הקורא³²⁰.

2. מדוע נכתב ספר תורת משה?

– ספר תורת משה נכתב כדי לסייע לבריאה של האדם החושב.

נבאר:

מודעות האדם כיום נמצאת בשלב התפתחותי שלא הסתיים. כלומר, על האדם להדביק את הפער הקיים בין החשיבה הרגשית לחשיבה מודעת³²¹ על ידי תפיסת זיכרון ההווה (היוודעות עם יהוה) – דרך המחשבה ומגוף ראשון. ניתן לדמות תהליך זה ללידה מחשבתית הנדרשת כדי ל"אזן" את הלידה הגופנית של האדם. זאת מפני שחווית הלידה הגופנית מפתחת ומקבעת צורת מחשבה רגשית המשפיעה על יכולת החשיבה. מזמן שהאדם עובר תהליך של לידה גם במחשבתו – הרגש יסיים את ניהולו ה"חייתי" שעוקד את המחשבה, והאדם יוכל להמשיך בתהליך הבריאה כאדם שחווה את תהליך החשיבה מהחלק החי שבו, קרי, מהחלק שמודע תמיד ובכל רגע נתון ושפועל אך ורק במסגרת החוקים של החיים, להלן – מוחו. דבר זה נמצא בבסיס הקיום של צורת חיים המכנה עצמה "אדם תבוני/חושב"³²².

³¹⁸ אקסיומות/דברים מובנים באופן טבעי.

³¹⁹ כל ספר תורת משה הוא מטפורה לאשר מצוי במחשבתו/ראשו של אדם חושב. הסופר בספר תורת משה השתמש בחומרים הספרותיים שהיו בסביבתו ("זיכרונות"/"מידע), שיפץ, ערך והתאים אותם לתבנית נפש האדם ותבנית סיפרו כגון: סיפורי גלגמש – נוח. פירוס איפור – מכות מצריים. היקסוס – יוסף ועוד. כלומר, הסופר עיצב זיכרונות אזוריים כדי שהם יתאימו לדימוי נפש האדם.

³²⁰ בשלב הזה כבר על האדם להבין, שאפילו הכתיבה של ספר תורת משה היא הצרה/מוגבלת וחיצונית לחווייה הסינולורית שהיא המטרה של כתיבת ספר תורת משה ושהוא יכול וצריך לחוות בעצמו.

³²¹ מחשבת האדם מעבדת את המידע על ההווה באותה מתכונת שמוח האדם מעבד את התמונה שמופיעה לו בשדה הראיה, קרי, מייצר חלק גדול של התמונה מעצמו ובעצמו. ולכן התוחלת של התנהלות תבונית על בסיס מידע חלקי, תייצר פער בין יכולת הניהול לבין הניהול בפועל (פער זה נקרא בשפה המקראית "בעל פעור").

³²² הסופר המקראי מדמה זאת לשחרור מבית עבדים (מחשבה רגשית מורידה למקום "צר").

3. מהיא משמעות ה"בריאה מחדש"?

– התקדמות בתהליך אל צורת מחשבה יהוה³²³.

נבאר:

סגנון החשיבה של צייד³²⁴ (לקט) הוא לפני יהוה. כלומר, טרם התייעוד של מצב המודעות "יהוה".

את הצייד העתיק³²⁵ לפני שבני האדם היו מודעים ליהוה, מייצגת דמותו של נמרוד המקראי³²⁶. כלומר, שיטת הצייד טבעית אך מסוכנת יותר לאדם – מאשר חקלאות ורעיית מקנה שהן סגנונות חשיבה מתפתחת של קבוצה/חברה – ולכן מוענק לו התואר גיבור, הוא מצליח להתגבר על הפיתוי של הנוחות והפחד, והוא מחפש להשתלב ולזרום באופן טיבעי בחוויה האלוהית. אולם כדי לצוד, הצייד הולך במעגלים. והאחרית של השימוש בסגנון החשיבה של "לקט צייד" היא, שהאדם בסוף יצוד את עצמו.

את סגנון החשיבה של חקלאי (ושל רועה צאן³²⁷) – מייצגת דמותו של קיין, שהוא דוגמה לאדם מתכנן (מחשב), אולם תכנון (חקלאות) "הורג" את המצוי/היש³²⁸ ולכן גורלו לחזור על טעויות³²⁹ וללמוד משגיאות³³⁰.

לכן, כצעד מתבקש, עליו להתקדם מצורת החשיבה של ניצול משאבים והישרדות, ולהשתמש בצורת חשיבה כוללת וישרה (אלוהית) המתאימה לתפקידו של האדם, כמנהל של עצמו ושל הסביבה בה הוא חי.

4. מהיא התכלית והתאוריה הגדולה המאוחדת, ומה החידוש של ספר תורת משה והסופר המקראי?

המסר של תורת משה הוא; שהתכלית היא "שאיפה למודעות יחידה" (סינגולרית³³¹) הנובעת והמייצרת מודעות כוללת ("יהוה"/"אלוהים") וכל שעל האדם לעשות כדי לדעת זאת, הוא להביט ישר אל תוך עצמו פנימה, ואם הוא לא מצליח, אז הוא יכול להיעזר בזיכרון (ברית/חוקי החיים) ולהשתמש בשיטות/עצים (כפי שהן מפורטות), העיקר זה להסתכל ישר, כאשר מתבוננים ישר רואים את המחשבות, וכאשר עוברים את המחשבות, ניתן לחוות את החיים כצורת ביטוי של השדה במצב סינגולרי.

³²³ חשיבה במסגרת 10 הדברים/החוקים של החיים.

³²⁴ כדי לצוד, צייד צריך להיות "חכם" יותר מהחיה שהוא צד, ולכן סגנון חשיבה של צייד הוא כבר התקדמות מסגנון החשיבה של חיה.

³²⁵ את הצייד המתקדם מייצגת דמותו של עשו הבכור.

³²⁶ הממלכות שלו הן אותן תרבויות שפעלו לפי שיטת החשיבה של הצייד ולכן הם היו "כובשים" ממלכות אחרות – צדים אותן,

³²⁷ שילוב של חקלאי וצייד.

³²⁸ "הבל", ספונטני/עצמוני/הווה ולכן יהוה שעה אל מנחתו.

³²⁹ יצא אל ארץ נוד (נדודים) קדמת עדן.

³³⁰ זו הסיבה שניתן לו "אות" קרי את יכולת הכתיבה/תייעוד כדי לא לחזור על טעויות.

³³¹ הצד השני של "המפץ הגדול" לאן שהיקום מתרחב" דומה לרעיון שהחיים מתפתחים מנקודה אחת (זיגוטה) ומסתיימים בנקודה אחת (תא) של זיכרון.